

དཀར་ཆག

ཨང་	དོན་ཚན།	ཤོག་ཁང་སྟེ།
༡	སྐབས་གསུམ་པ། ཚད་པ་གསོ་བ།	༡-༢
༢	ལེའུ་བརྩུ་གཉིས་པ། ཚ་བ་སྤྱི་བཙུག་པ།	༢-༤༢
༣	ལེའུ་བརྩུ་གསུམ་པ། ཚ་གྲང་གལ་མདོ།	༤༢-༥༥
༤	ལེའུ་བརྩུ་བཞི་པ། ཚ་བའི་རི་བྲང་མཚམས།	༥༥-༡༠༠

སྐབས་གསུམ་པ། ཚད་པ་གསོ་བ།

༡༡། །ཚད་པ་གསོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲུབ་པ་ལ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་དང་། དེའི་ལན་
བསྟན་པའོ། །

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ།

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལགས། །ཚ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཤུ། །ཚ་བའི་ནད་ནམས་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལས་བྱུང་། །ཚ་
བའི་རོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལགས། །ཚ་བ་ཞེས་བྱའི་མིང་དུ་ཅི་ཕྱིར་བཏགས། །ཚ་བའི་ནད་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཞིག་
མཆིས། །ཚ་བའི་ཉམས་དང་བཅོས་ཐབས་ཇི་ལྟར་ལགས། །འཚོ་མཛད་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་
གསོལ། །ཞེས་ལུས་པས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཡང་ཁོང་ནད་ཟད་བྱེད་གསོ་བའི་ལེའུ་གསུངས་བེན་པའི་རྗེས་དེ་
མ་ཐག་གསུང་སྐུལ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་
པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཚ་བའི་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་ཇི་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པར་བཤུ། །ཚ་བའི་ནད་ཅེས་པ་
ནམས་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གང་ལས་བྱུང་དང་ཚ་བའི་རོ་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་དུ་གནས་པ་ལགས་ཤིང་། །ཚ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
དུ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ནས་བཏགས་དང་། །ཚ་བའི་ནད་ལ་གངས་ལྟ་བུར་དབྱེ་བའི་ཆེ་ན་དུ་ཞིག་མཆིས་ཤིང་། །ཚ་
བའི་ནད་དེའི་ཉམས་དང་བཅོས་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་དུ་ལགས་སོགས་ལུས་ཅན་གྱི་ཆེ་སྟོག་འཚོ་བར་མཛད་པ་སྤྱོད་
པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་ལ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལུས་པས།

དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ།

ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱུར་བ་དང་། །སྐབས་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །

ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱུར་བ།

དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་
པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ལས་སྐུལ་པའི་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་ཞེས་བོས་
ཏེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས།

སྐབས་དོན་དངོས་བཤད་པ།

སྐབས་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། །ཚ་བ་སྐྱིད་དང་། །གལ་མདོ། །རི་ཐང་མཚམས། །མ་སྐྱོན་པ། །རྒྱས་ཚད། །སྟོངས་
ཚད། །གལ་ཚད། །རྟིང་ཚད། །རྟོགས་ཚད། །འགྲམས་ཚད། །རིམས་ཚད། །འབྲུམ་པ། །རྒྱ་གཟེར། །གལ་སྟོག་
ཆམས་པ་བཅས་ལེའུ་བརྒྱ་དུ་གསོ།

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཚ་བ་སྤྱི་བཅོས་པ།

ཚ་བ་སྤྱི་གསོ་བའི་ལེའུ་གཞུང་དོན་འགྲུབ་པ་ལ། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་ཚ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་བསྐབ་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་བསྟན་པ་དང་། རོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། རེས་ཚིག་བསྟན་པ་དང་། དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཉགས་བསྟན་པ་དང་། བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ་བཅས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

དང་པོ། བསྐབ་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

ཚ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་བསྐབ་བྱ་ན། རན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དཔག་མེད་ཀྱི་ལ། ལམ་དོ་རྩ་བསྐྱུས་པས་ཚ་བ་གྲངས་གཉིས་སུ་འདུས། ཚ་བའི་ནད་དར་སྐྱེ་མང་འབྲུལ་སོ་ཆེ། རོ་བོ་བསྐྱུང་བཅོས་དཀའ་རྒྱས་སྐྱུར་སྐྱོག་འཕྲོག་འདི་ཤེས་གང་ནད་ཞར་ལ་ཤེས་འགྱུར་བས། རྟེན་ཕྱིར་ལྷོད་ཀྱིས་ལུས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། གྲེང་སྤོང་ཆེན་པོ་མ་ཡིངས་གུས་པས་ཉོན། ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་འདི་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་ན། རན་གཞིའི་གངས་སམ་དབྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཀུན་གྱི་ལམ་དོ་རྩ་བསྐྱུས་པས་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཚ་བའི་ནད་དར་བ་ནི་ནད་དེས་ཐེབས་པ་མང་བ་སྟེ་ཚོས་སྦྱོད་མཁན་མང་བ་ལ་ཚོས་དར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་མང་ནི་ནད་རྒྱུས་ཅི་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པས་བྱུང་བས་དེའི་དབང་གི་ཚ་བའི་ནད་སྐྱེ་མང་ཞིང་འབྲུལ་སོ་ཆེ་བ་ནི་རོ་བོ་མི་བརྟན་ཞིང་འདྲ་འདྲེས་མང་བའོ། རྟེན་ཕྱིར་རོ་བོ་བསྐྱུང་བ་དང་བཅོས་པར་དཀའ་ལ་རྒྱས་པ་སྐྱུར་སྐྱོག་འཕྲོག་པས་འདི་ཕྱོག་མར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལས་གང་བའི་ནད་བཅོས་པ་ལ་ཆེད་ཏུ་མ་བསྐྱུས་ཀྱང་ཞར་ལ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ལྷོད་ཀྱིས་ང་ལ་ལུས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་ད་དུང་ནན་གྱིས་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་ཡིད་གཞན་ཏུ་མ་ཡིངས་པར་གུས་པས་ཉོན་ཅིག་གཉིས་པ། ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ཚ་བའི་ནད་དེའི་རྒྱ་བསྟན་པ། རིང་བའི་རྒྱ་དང་ཉེ་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཚ་བའི་ནད་དེའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ལ་རིང་བའི་རྒྱ་དང་ཉེ་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས།

༡ རིང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

རིང་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་འདི་འབྲུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐོ་ནས་རིང་རྒྱ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། མེད་ན་མི་འབྲུང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐོ་ནས་སྐབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

༡ འདི་ཡིད་འདི་འབྱུང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རིང་རྒྱ་སྤྱིར་བསྟན་པ།
 རིང་རྒྱ་མ་རིག་ལས་བྱུང་ཞེ་སྣང་སྟེ། །མ་རིག་དབང་གི་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡར་སྒྲིབ། །དེ་ལས་ཞེ་སྣང་མཁྲིས་པ་
 རྒྱུད་རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མ་རིང་མོ་ནས་ཡིད་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་སྤྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་
 རིག་པ་ཞེས་བྲ། བདག་འཛིན་ཕྱ་མོ་དེས་ནད་དུ་བདག་དང་ཕྱི་རུ་གཞན་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་རང་འདོད་ཅིང་ཆགས་ལ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་གཞན་ལ་ཞེ་སྣང་བས་ཆགས་སྣང་ཞེས་
 བྲ། །འདིར་ཞེ་སྣང་གི་ངོ་བོ་ནི་གཞན་ལ་གཞོན་སེམས་དང་བཅས་རང་གི་རྒྱུད་འབྲུགས་པ་སྟེ་དེ་སྟེད་ཚུལ་ནི་
 རང་མི་འདོད་པ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་འདོད་པའི་གོགས་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟེད་འཇུག་ལས། མི་འདོད་
 བྱེད་དང་འདོད་པ་ཡི། །གོགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་གྱུར་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཚད་པའི་རྒྱ་ཞི་མ་རིག་པ་
 བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་གཞོན་སེམས་ཞེ་སྣང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
 ཡིད་བྱུང་དེ་ལས་འདོད་ཁོ་གཏི་ལྷུག་ང་རྒྱལ་སྤྲུག་དོག་སྟེ་དུག་ལྡར་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་ཞེ་སྣང་གི་ཚན་ཉི་ནད་གཞིའི་
 མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའམ་སྟེད་པའི་རྒྱ་ཞི་ཉེ་ཐོག་མ་ནི་ཞེ་སྣང་གི་དབང་གིས་གཞོན་པ་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་དང་།
 ད་ལྟོ་འདྲེ་ཞེ་སྣང་གིས་འབྲུགས་ནས་མཁྲིས་ཚད་སྟེད་དོ། །

༢ མེད་ན་མི་འབྱུང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ།
 ཅི་ཕྱིར་མ་རིག་མེད་ན་ཉོན་མོངས་མེད། །ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཞེ་སྣང་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཞེ་སྣང་མེད་པར་ཚ་བ་
 འབྱུང་མི་སྲིད། །ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན། བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་ན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡིད་ཕྱ་མོ་དེ་མེད་པར་རགས་པ་ཞེ་སྣང་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་གཞན་ལ་ཞེ་སྣང་བ་དེ་
 མེད་པར་ཚད་པའི་ནད་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་ཉོན་ཡིད་ནི་མདོ་ལས། ཉོན་ཡིད་ཀྱན་གཞི་ལ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དེ་ལ་
 འདོད་པ་དང་། སྤྲུགས་ནས་སྟོག་གི་རྒྱུང་ལ་འདོད་པ་སོགས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཅམ་བཤད་ན་འང་འདིར་ཡིད་
 སེམས་བྱུང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་གནས་སྐབས་དུག་ལྡའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ལ་ནད་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བལ་བ་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །

༣ ཉེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།
 དེ་ལ་ཡང་ཉེ་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༡ ཉེ་རྒྱའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།
 ཉེ་རྒྱ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་མཁྲིས་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། དངོས་རྒྱ་འམ་ཉེ་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ནད་གཞིའི་
 མཁྲིས་པ་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྡན་དེ་ཉིད་དོ། །

༡ རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

ཅི་ཕྱིར་མཁྲིས་པ་ཚ་ལ་རྣོ་བ་དེ། །ཐང་ལ་ལྷག་པས་གཞོན་བྱ་སྟེག་པའི་ཕྱིར། །ཚ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ལོ་མཁྲིས་པ་
ཡིན། །མཁྲིས་པ་མེད་པར་ཚ་བ་འབྱུང་མི་སྲིད། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་ཞེ་ན་མཁྲིས་པའི་
མཚན་ཉིད་རེག་བྱ་ཚ་བས་ཚ་བ་ལ་ལས་སྦྱར་བས་རྣོ་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་དང་པོའི་ཐང་ཞེས་པ་ཚད་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཏེ་
དཔེར་ན་རྣོ་བ་འི་གོང་ལྷ་བུ་ལ་བྱ་ཞིང་ཚད་དེ་ལས་ལྷག་པས་ལུས་བྱུངས་བདུན་ཇི་མ་གསུམ་སོགས་གཞོན་བྱ་
སྟེག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཚ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ལོ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་མཁྲིས་པ་ཡིན་ཏེ་མཁྲིས་པ་དེ་མེད་པར་ཚ་
བའི་ནད་འབྱུང་མི་སྲིད་པས་དེས་ན་འདི་རྣམ་པར་གྱུར་ན་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ནད་ཀྱི་
རྒྱར་བསྟན་ཏེ་ཤིང་ལ་གནས་པའི་མེ་ཁམས་ཀྱིས་ཤིང་རང་ཚིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་སྟར་དོ། །

གསུམ་པ། རྒྱུན་བསྟན་པ།

དེ་སྟར་རྣམ་པར་མ་གྱུར་མཁྲིས་པ་དེ། །འཕེལ་བྱེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་བཞི་སྟེ། །དུས་དང་གདོན་དང་
ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་མོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་སྟར་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་མཁྲིས་པ་དེ་འཕེལ་བར་
བྱེད་པ་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་གང་ཞེ་ན་དུས་དང་གདོན་དང་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་མོ། །

༡ དུས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ།

སྤྱི་དུ་དུས་བཞི་དམན་ལྷག་ལོག་པ་དང་། །ཁྱད་པར་སྟོན་ཚད་དཔྱིད་ཚད་ཚ་བའི་རྒྱུན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱི་དུ་སྟོན་
དཔྱིད་དང་ཉིན་གུང་མཚན་གྱང་བཅས་དུས་བཞི་ལ་བཤད་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་བྱ་བ་དམན་པ་དང་ལྷག་པ་དང་
ལོག་པ་དང་ཁྱད་པར་དུས་སྟོན་ཚད་དཔྱིད་ཚད་དེ་ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན།

༡ གདོན་གྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ།

གདོན་ནི་དྲག་པོ་ཁྲོས་པ་དཔྱལ་བའི་མིག། །མ་མོ་མཁའ་འགོ་བདེ་འཕྲུགས་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གྱི་
གདོན་ནི་དྲག་པོ་སྟེ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དྲག་པོ་མིག་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེ་ཁྲོས་པས་དཔྱལ་བའི་མིག་ལས་
བྱུང་སྟེ། གསང་སྟགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་བདུད་རྩི་མཚོག་ལུང་གི་འགྲེལ་པ་པཎ་ཆེན་སྤྱི་མ་ལ་མི་དྲས་མཚན་པའི་
བདུད་རྩི་བམ་པོ་བཞི་པ་ལས། སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤུང་གི་བུ་བུ་བོ་རྒྱལ་པོ་བཤེས་གཉེན་ཅན་གྱིས་སྤྱི་གཙོ་
པོ་རྣམས་བསྟེན་བཀུར་ལ་བོས་པ་ལས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བོས་པས་ཁོ་ཁྲོས་ཏེ་དཔྱལ་བའི་དཀྱིལ་
དུ་མིག་མེར་ལ་འབྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་གང་བཟུངས་སུ་ནད་བྱུང་ཞིང་། དེའི་རྒྱུང་མ་ལྷ་མས་ཀྱང་རྒྱུང་ལྷ་ལ་ནད་
བསྐྱར་ནས་བཏང་བས་ནད་ཡམས་བྱུང་བ་གཞན་སུས་ཀྱང་མ་ཤེས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་མཁྲེན་ནད་དེའི་གཉེན་

པོ་མཛད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དོན་གདོན་དྲག་པོའི་ཚད་དང་མ་མོ་མཁའ་འགོ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་རྒྱུ་
ཅིང་འབྲུགས་པའི་རྒྱ་ལས་མཁྲིས་པ་དང་ཚད་ནད་འབྱུང་ལ།

༣ ཟས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ།

ཟས་ནི་ཚ་རྒྱུར་ལན་ཚ་བོ་བའི་རོ། །ཤ་ཆང་བུ་རམ་ཚོད་བཅུད་བསྟེན་དྲགས་སྟོང་། །

ཟས་ནི་ཚ་ཞིང་རྒྱུར་བ་དང་ལན་ཚ་བོ་བའི་རོ་ཡོད་པ་དང་། ཤ་དང་ཆང་དང་བུ་རམ་ལ་སོགས་ཚོད་བཅུད་ཀྱི་
རིགས་བསྟེན་དྲགས་པས་སྟོང་།

༤ སྟོད་ལམ་གྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ།

སྟོད་ལམ་འཇུག་རྗེས་དྲག་པོའི་ལས་བྱས་ཤིང་། རྩེད་དགུང་གཉིད་ལོག་བང་འགོས་ཉེན་པ་དང་། མི་ཐེག་ལྷར་
དང་ས་སྟན་བརྟོན་པ་དང་། གཞུ་སྟན་བཀའ་དང་འཛིང་ག་བཀྲེ་བ་དང་། རྟོ་ཡིས་བརྟུང་དང་གཡལ་དུ་སྦྱང་
བ་དང་། ཐིབས་འོག་རྩེད་དང་རྟོ་དབྱུག་བརྟུང་ས་ལ་སོགས། ལམ་ན་དྲག་ལྷལ་ཅན་གྱིས་སྟོང་བར་བྱེད། །ཅེས་
པ་སྟེ། སྟོད་ལམ་ནི་དལ་བར་འདུག་པའི་རྗེས་དྲག་ལྷལ་གྱི་ལས་བྱས་ཤིང་ཚད་གུང་ལ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བང་
གཏོང་བ་སོགས་འགོས་གྱིས་ཉེན་པ་དང་མི་ཐེག་པ་ལྷར་བ་དང་ས་སྟན་བརྟོན་པ་དང་གཞུ་སྟན་བཀའ་བ་དང་
འཛིང་ག་བཀྲེ་བ་དང་རྟོ་ཡིས་བརྟུང་བ་དང་། གཡལ་ཤིང་ལང་པ་སོགས་ནས་གཡལ་དུ་སྦྱང་བ་དང་། ལང་པ་དང་
གཡལ་པའི་ཐིབས་འོག་དུ་རྩེད་པ་དང་། རྟོ་དང་དབྱུག་པས་བརྟུང་ས་ལ་སོགས་ལམ་ན་དྲག་ལྷལ་ཅན་གྱི་ལས་
རྣམས་གྱིས་ཚ་བ་སྟེ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །

༥ དོན་བསྟུ་བ་བསྟན་པ།

དེ་རྣམས་ཚ་བ་སྟེ་ཡི་རྒྱུན་གྱུར་ཀྱང་། འདུས་གདོན་གཉིས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་རིམས་མི་འབྱུང་། །ཟས་སྟོད་གཉིས་
གྱིས་མ་བསྐྱེད་འབྲུགས་མི་འབྱུང་། །སྟོད་ལམ་བདག་གིས་མ་བསྐྱེད་འགྲམས་མི་འབྱུང་། །ལ་ཟས་ལྷན་པར་དུག་
ཚད་རྒྱུན་དུ་འགྱུར། །དེ་དཔེ་མེ་ལ་ཤིང་བསྟན་རྒྱུང་བསྐྱེད་འདྲ། །རྒྱུན་བཞེས་མཁྲིས་ཚད་བསྐྱེད་པས་ཚ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་ཚ་བ་སྟེ་ཡི་རྒྱུན་གྱུར་ཀྱང་དུས་སྟོན་དེ་ཉིད་ཉིན་གུང་ཚད་པ་སོགས་དང་
གདོན་གཉིས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པར་རིམས་མི་འབྱུང་ཞིང་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་གཉིས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པར་འབྲུགས་མི་
འབྱུང་བ་དང་། སྟོད་ལམ་འོག་པ་དག་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འགྲམས་མི་འབྱུང་ལ། ལ་ཟས་འོག་པའི་རིགས་ནི་
ལྷན་པར་དུག་ཚད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་མེ་ལ་ཤིང་བསྟན་ནས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་ན་
ཆེས་ཆེར་འབར་བ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་དུས་དང་གདོན་དང་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་སྟེ་རྒྱུན་བཞེས་མཁྲིས་པའི་ཚོད་དམ་
ཚད་པ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུས་ཚད་ལས་འཕེལ་བར་བྱས་པས་ཚ་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ། ཚ་བའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རྟགས་དང་སྐྱར་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༡ ངོ་བོ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཚ་བ་ཞེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །མཁའ་པའི་མེ་དྲོད་ཐང་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཚ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ནི་མཁའ་པ་ལ་ནད་གཞིའི་མཁའ་པ་རིགས་ལྟ་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྟར་ནི་དེའི་ནང་ཚན་མེ་དྲོད་མཁའ་པ་འཇུ་བྱེད་ཀྱི་དྲོད། ལྷོད་ཀྱི་མཁའ་པ་མཚན་འདབ་གསེར་རྒྱལ་བ་ཀལ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་འདིར་གཙོ་བོ་ནད་གཞིའི་མཁའ་པ་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚ་བའི་མེ་དྲོད་དེ་ཐང་ལས་ལྷག་ཅེས་པ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་འདུ་བ་སྟེ། ལྷོ་ལས་སུ་གནས་པ་ཐང་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཐང་རིན་ཐང་རྒྱལ་ཐང་ཞེས་བོང་གི་གོང་ཐང་ལྟར་ཚད་ཀྱི་མིང་ངོ་འདིར་དེ་ལས་ལྷག་ཅེས་མེ་དྲོད་དམ་ཚད་པ་དེ་ལས་ཆེར་འཕེལ་བ་ནི་ཚད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

༢ མཚན་ཉིད་རྟགས་དང་སྐྱར་ནས་བསྟན་པ།

ཅི་ཕྱིར་མཁའ་པ་སྐྱུ་བ་བཅས་ཚེ་ཞིང་ཚ། །ཡང་ཞིང་ངི་མནམ་འཇུ་ཞིང་གཤེར་བ་དེ། །ཐང་ལ་ལྷག་པའི་ཚ་བའི་རྟགས་སུ་འབྱུང་། །གདོང་སྐྱུ་སྐྱར་སློན་དྲོད་ཆེ་ལྗོག་དཀའ་ཡང་། །ངི་ཆེ་འཇུ་ཞིང་གཏར་ལྷག་ལྷུད་པ་སྟེ། །འདི་རྟགས་འབྱུང་ཕྱིར་ཚ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་མཁའ་པ་ཐང་ལས་ལྷག་པ་ཚ་བ་ཡིན་ཞེ་ན་རྟགས་ཅན་མཁའ་པའི་མཚན་ཉིད་རྟགས་ལས་དཔག་སྟེ་མཚན་ཉིད་སྐྱུ་དང་བཅས་པ་ཚེ་ཞིང་ཚ་བ་དང་ཡང་ཞིང་ངི་མ་མནམ་པ་ལ་འཇུ་ཞིང་གཤེར་བ་དེ་བདུན་པོ་ཐང་ངམ་ཚད་ལ་ལྷགས་པས་ཚ་བའི་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་འབྱུང་སྟེ་ཐང་ལས་ལྷག་པས་གདོང་སྐྱུ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་བས་སྐྱུར་དུ་སློན་པས་མེ་དང་འབྲ་བའི་དྲོད་ཆེ་ཡང་བས་གཉེན་པོས་ལྗོག་ཁ་ཡང་བའམ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱར་དཀའ་ལ་གཡོ་ཞིང་ཡང་བས་ངི་མནམ་པས་ངི་ཆེ་བ་ནི་བརྒྱུད་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཉ་རུལ་བའི་ངི་མནམ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། འཇུ་བས་སྐྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ལྷན་པའམ་གཤེར་བ་འཕེལ་བས་རྩ་གང་རུང་གཏར་བའི་ལྷག་དང་ལྷུད་པ་སྟེ་བ་འབྱུང་སྟེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་རྟགས་ཅན་ཚ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ། དེས་ཚིག་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་དེས་ཚིག་བསྟན་པ་ལ་ཡང་། དངོས་པོ་བསྟན་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་འགོད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །

༡ དངོས་པོ་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞོན་བྱ་སྲེག་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་ཞེས་བྱ་བར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མཁྲིས་
པ་ཚད་དམ་ཐང་ལས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་གཞོན་བྱ་རྣམས་ཚ་བའི་ཐོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བས་བསྲེག་པ་སྟེ།

༢ ལྷུ་བ་བྱེད་འགོད་པ།

གཞོན་བྱ་ལུས་བྱུངས་བདུན་དང་ཇི་མ་གསུམ། །འདི་དག་ཐལ་བར་སྲེག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། །ཚ་བའི་ཐོད་ཀྱི་
བསྐྱེད་བས་སྲོག་འདོར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་སྲེག་ཅེས་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
ལུས་བྱུངས་དང་ས་མ་ཁག་གི་ཚེལ་རུས་རྐང་ལུ་བ་བདུན་དང་ཇི་མ་བཤད་གཅི་རུལ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་པོ་འདི་དག་
གི་ཚེག་པ་ལྷར་ཐལ་བར་བསྲེགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚ་བའི་ཐོད་ཀྱིས་རྟེན་གཞོན་བྱ་བསྐྱེད་བས་བརྟེན་པ་སྲོག་
འདོར་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བསྲེག་ཅེས་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

དུག་པ། དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་དབྱེ་བ་རྟེན་དུས་ཉེས་པ་དང་། །གནས་ས་རྒྱ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བའི་
དབྱེ་བ་ལ་རྟེན་དང་དུས་དང་ཉེས་པ་དང་གནས་པ་དང་རྒྱ་དང་གནས་པའི་སྐབས་དང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་
བརྒྱུད་ལས།

༡ རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རྟེན་གྱིས་དབྱེ་བ་བྱིས་པ་དར་མ་ཟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་བ་དར་མ་དང་ཟེན་པོ་སྟེ་གསུམ།

༢ དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དུས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་གསལ་དང་རྫིང་པ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་རང་གི་དུས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་གསལ་པ་དང་རྫིང་པ་
གཉིས།

༣ ཉེས་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ཉེས་པས་དབྱེ་བ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་དང་། །ཁག་དང་རྒྱ་སེང་ཚ་བ་རྣམ་པ་ལྷ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པའི་སྟོན་ལས་
དབྱེ་བ་རྒྱུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དང་ཁག་དང་རྒྱ་སེང་གི་ཚ་བ་དང་རྣམ་པ་ལྷ།

༤ གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གནས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཕྱི་ནང་བར་དང་གསུམ། །ཤ་ལྷགས་རྩ་རུས་དོན་སྟོན་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གནས་
ཀྱིས་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱི་ནང་བར་དང་གསུམ་སྟེ་ཕྱི་ཤ་ལྷགས་རྩ་དང་རུས་པ་དང་ནང་དོན་དང་སྟོན་ལ་གནས་
པའོ། །

༥ རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རྒྱུད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་རང་རྒྱུད་གཞན་རྒྱུད་ཅན། །རང་རྒྱུད་ཅན་དེ་རྒྱུད་པ་རང་རྟགས་གསལ། །གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལ་
ལྷན་ཚད་འདུས་ཚད་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་སྐྱོན་དབྱེ་ན་རང་རྒྱུད་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཅན་གཉིས་
ལས། རང་རྒྱུད་ཅན་དེ་ལའང་རྒྱུད་པ་རང་རྟགས་གསལ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལ་ཡང་ལྷན་ཚད་དང་འདུས་
པའི་ཚད་པ་གཉིས་སོ། །

༦ གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གནས་སྐབས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དུག་ཡིན་ཏེ། །མ་སློབ་རྒྱས་སྟོངས་གཤམ་རྟོགས་པ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལའང་རྣམ་པ་དུག་ཡིན་ཏེ། མ་སློབ་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་སྟོངས་པ་དང་གཤམ་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་
རྟོགས་པ་དུག་གོ། །

༧ རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་འགྲམས་འཇུག་རིམས་དུག་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་འགྲམས་དང་འཇུགས་
དང་རིམས་དང་དུག་དང་བཞི་འོ། །

བདུན་པ། རྟགས་བཤད་པ།

ཚ་བའི་རྟགས་ལ་འཇུར་མེད་ཅོས་བཟུང་དང་། །སྤང་བྱང་མུ་བཞི་ཁ་དམར་གདགས་པ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་ཚ་བའི་རྟགས་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་འཇུར་བ་མེད་པར་ཅོས་བཟུང་བ་དང་སྤང་བྱང་མུ་བཞིའི་སློབ་སྐྱོན་ལ་དམར་
གདགས་པ་འོ། །

༨ འཇུར་བ་མེད་པ་ཅོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ཅོས་བཟུང་སྟེ་དང་ཕྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ཅོས་བཟུང་བ་ལ་སྟེ་དང་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་བ་
གཉིས་ལས།

༩ སྟེ་རི་རྟགས་བཤད་པ།

སྟེ་ཡི་རྟགས་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་གསུམ། །ཕྱི་རྟགས་སྟོང་བ་རྒྱ་རྒྱུན་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །ནང་རྟགས་མཚན་ཉིད་
རྟགས་ཀྱི་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །གསང་རྟགས་ཕན་གཞོན་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟེ་རི་རྟགས་དེ་ལའང་ཕྱི་
དང་ནང་དང་གསང་བ་གསུམ་ལས་ཕྱི་རྟགས་ལ་སྟོང་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །ནང་རྟགས་དེ་
མཚན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །དང་། གསང་རྟགས་ཕན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སློབ་སྐྱོན་བཟླ། །ཞེས་པ་འོ། །

༡༡ ཕྱིའི་རྟལ་ས་བཤད་པ།

སྒོར་བ་རྒྱ་རྒྱུ་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ནི། རྟོང་རྒྱུ་ཟས་སྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཕྱིའི་
རྟལ་ས་སྒོར་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ནི་ལོང་གི་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་ཟས་དང་སྒྱུ་དང་ལམ་བཤད་པ་ག་འདྲ་
ཞེག་ལ་བརྟལ་པའི་རྒྱུ་སུ་ན་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༢ རང་གི་རྟལ་ས་བཤད་པ།

མཚན་ཉིད་རྟལ་ས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ནི། ཚ་བའི་རྩ་ནི་མཚོགས་རྒྱས་གྱི་མས་པ་ཡིན། རྒྱ་མདོག་དམར་སེར་
རི་དྲུགས་རྒྱངས་པ་ཆེ། མགོ་ན་ཤ་ཚ་ལ་རོ་སྐྱར་ལ་ལ། ལྷེ་སྟེང་བད་ཀན་ཆེ་ལ་སྐྱོ་སྐྱུ་ལ། མིག་སྒྲིན་དམར་
སེར་གཟེར་བ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ། ལུད་པ་དམར་སེར་ཚ་བོ་སྐྱོ་སྐྱུ་དང་ཆེ། ལྷག་མཁྱིལ་འཕྲུ་སྐྱུ་ག་རྒྱུ་ཆེ་རི་མ་
མན་ལ། ལུབ་གཉིད་རྒྱང་ལ་ཉིན་པར་གཉིད་མི་བྱུབ། ཉིན་དགུང་མཚན་དགུང་ལུ་བའི་དུས་ན་ལྷང་། དེ་དག་
མཁྱིལ་པའི་མེ་དྲོད་འཕེལ་རྟལ་ས་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནང་རྟལ་ས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ནི་ཚ་བའི་ནང་
ཕྱིའི་རྩ་ནི་འཕར་མཚོགས་པ་དང་ཤེད་རྒྱས་པ་གྱི་མས་པ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་མདོག་དམར་སེར་ལ་རི་མ་དྲུགས་ཤིང་
རྒྱངས་པ་ཆེ་བ་དང་མགོ་ན་བ་དང་ཤེད་ཚ་ཞིང་ལའི་རོ་སྐྱར་ལ་ལ་བ་དང་ལྷེ་སྟེང་ལ་བད་ཀན་ཆེ་ལ་སྐྱོ་སྐྱུ་
ཞིང་མིག་སྒྲིན་མདོག་དམར་སེར་ལ་གཟེར་བ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བ་དང་ལུད་པ་དམར་སེར་རམ་ཚ་བོ་བ་ལ་སྐྱོ་སྐྱུ་
དང་ཆེ་ཞིང་ལྷག་དང་མཁྱིལ་པ་འཕྲུ་སྐྱུ་ག་བྱེད་ཅིང་རྒྱུ་ཆེ་ལ་རི་མ་མན་པ་དང་། ལུབ་སྟེ་མཚན་གཉིད་རྒྱང་ལ་
ཉིན་བར་དུ་གཉིད་མི་བྱུབ་ཅིང་ཉིན་གུང་དང་མཚན་གུང་དང་ཟས་ལུ་བའི་དུས་ན་ལྷང་བ། དེ་དག་ནི་མཁྱིལ་པའི་
མེ་དྲོད་འཕེལ་བའི་རྟལ་ས་ཡིན་འོ། །

༡༣ གསང་བའི་རྟལ་ས་བཤད་པ།

ཕན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ནི། ཟས་སྒྱུ་སྐྱུ་དཔུད་རྒྱ་བཞི་བསྟེན་པ་ཡིས། འཕྲོད་དང་མི་འཕྲོད་
གོ་མས་པས་ངེས་པ་རྟེན། འཕེས་པ་སྟེ། གསང་བའི་རྟལ་ས་ཕན་པ་དང་གཞོན་པ་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པ་ལ་
ནི། ཟས་དང་སྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྐྱུ་དང་དཔུད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་ནི། བཤད་རྒྱུ་དུ། ལ་ཟས་ཡེན་ལ་གཏད་པ་ཟས་ཀྱི་
རྒྱ། ཞེས་བསེལ་ཟས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟེན་པའོ། ལྷག་སྲུང་རྩ་རྒྱང་སྐྱུ་དང་དཔུད་ཀྱི་རྒྱ། ཞེས་ག་སྲུང་གི་
སྐྱུ་བསྟེན་པ་སྐྱུ་བྱི་རྒྱ། རྩ་རྒྱང་གཏར་བ་དཔུད་ཀྱི་རྒྱ། བསེལ་སར་སྒྲོད་པ་སྒྱུ་དང་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་བཞི་བསྟེན་
པའི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པས་འཕྲོད་ན་ཚ་བ་ཡིན་པར་ངེས་པ་དང་མི་འཕྲོད་ན་གང་བ་ཡིན་པར་ངེས་པ་སྟེ་འདྲིས་པ་
དང་གོ་མས་པ་ཡུན་དུ་བསྟེན་པས་ངེས་པ་རྟེན་དོ། །

༡ བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་བཤད་པ།

བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ལ་སྤྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་བྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་ངེས་པ་བསྟན་པ་འོ། །

༡༡ སྤྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་བྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཚ་བ་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མི་འགྱུར་རྟགས། །སྤྱི་རྟགས་དེ་དག་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་སྟེངས་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་བྱེ་བྲག་
དུ་སོ་སོའི་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་ནི་སྤྱིའི་རྟགས་དེ་དག་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་འོ། །

༡༢ སོ་སོའི་ངེས་པ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཡང་རྟོན་དང་། དུས། ཉེས་པ། གནས། རྒྱུད། གནས་སྐབས། རིགས་
བཅས་བདུན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་འོ། །

༡༣ རྟོན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།

རྟོན་གྱི་ཚ་བ་ན་སོའི་རིམ་པས་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟོན་པོ་མོ་མ་ནིང་བཞིན་གྱི་ཚ་བ་དང་ན་སོ་བྱིས་པ་རྒྱན་པོ་དར་
མའི་ཚ་བ་རིམ་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་འོ། །

༡༤ དུས་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།

དུས་གྱི་ཚ་བ་ཡུན་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དུས་གྱི་གསར་པ་དང་རྟོངས་པའི་ཚ་བ་ནི་ཡུན་ཚམས་སོང་
གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་འོ། །

༡༥ ཉེས་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

ཉེས་པའི་ཚ་བ་བསྐྱོངས་སྤྱིའི་རྟགས་ལས་དཔག །གཡལ་འདར་གཉིད་ཡེར་བརྩེན་རླུང་ཚད་དེ། །ལ་ལ་མིག་རྒྱ་
སེར་ན་མཁྲིས་ཚད་ཡིན། །སྤྱི་ཚོངས་འཇུ་དཀའ་བད་ཀན་ཚ་བ་ལ། །མིག་རྒྱ་དམར་ལ་གཟེར་འདྲིལ་ཞག་ཚད་
ཡིན། །གཡོ་སྐྱངས་བཟ་འཕུག་ཤུ་ཐོར་རྒྱ་སེར་ཚ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པའི་ཚ་བ་བསྐྱོངས་སྤྱི་རླུང་དང་བད་ཀན་
ཞག་དང་གསུམ་པོ་མཁྲིས་པར་བསྐྱོངས་པ་དེ་དཔེར་ན་ཉིལ་མར་རང་ཚིག་པའི་རྒྱ་གོང་གི་ཁོང་སྐྱུམ་གྱིས་བྱེད་པ་
རླུང་དེ་གསུམ་ཡང་མཁྲིས་པ་དང་བསྐྱོངས་སྤྱིའི་རྟགས་ལས་དཔག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་གཡལ་བ་དང་འདར་བ་
གཉིད་ ཡེར་བ་ལུས་བརྩེན་བ་སོགས་བྱུང་བ་ན་རླུང་གི་ཚད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་རིགས་མཐུན་འོག་མ་འདྲེན་ཚིག་སྟེ་
ལ་ལ་བ་དང་མིག་རྒྱ་སེར་བའི་ཚོན་མཁྲིས་པའི་ཚད་པ་ཡིན། །ལུས་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་པ་ཚོངས་ཤིང་བཟ་འཇུ་དཀའ་
ན་བད་ཀན་གྱི་ཚ་བ་ཡིན་ལ་མིག་རྒྱ་དམར་ལ་གཟེར་གང་ལ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིལ་བ་ཞག་གི་ཚད་པ་ཡིན། །གཡོ་ལ་
སྐྱངས་ཤིང་བཟ་འཕུག་བྱེད་པ་ཤུ་ཐོར་འོང་བ་སོགས་རྒྱ་སེར་གྱི་ཚ་བ་ཡིན།

ཁ༤ གནས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

གནས་ཀྱི་ཚ་བ་འཇུག་སྒོ་གར་གནས་གསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། གནས་ཀྱི་ཚ་བ་ནི་འཇུག་སྒོ་དྲུག་གར་གནས་ཀྱིས་
གསལ་ལོ། །

ཁ༥ རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །

ག༡ རང་རྒྱུད་ཅན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།

རང་རྒྱུད་ཅན་དེ་རང་རྟགས་གསལ་བས་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཅན་དེ་ལ་རང་རྟགས་ཀྱིས་གསལ་བས་
ཤེས་པར་སྟོལ། །

ག༢ གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།

ལྡན་ཚད་རྒྱུད་ལྡན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད། །དཔེར་ན་གཉེན་བཤེས་མཐུན་པ་ལས་བྱེད་འདྲ། །བད་ཀན་
ཚ་བར་ལྡན་པས་འཐབ་པར་འགྱུར། །མི་མཐུན་མི་གཉིས་ས་གཅིག་འཚོགས་དང་མཚུངས། །འདུས་པའི་ཚ་བ་
དུས་ངན་ཤར་པོ་འདྲ། །ཁོ་བས་ང་དྲག་གཅིག་འོག་གཅིག་མི་རྒྱུད། །དེ་དག་བསིལ་དོད་གཉེན་པོ་གང་འོས་
བསྟེན། །ཕན་སྐྱམ་བྱེད་ཀྱང་བསྐྱུད་ན་གཞོད་པས་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྡན་ཚད་ནི་རྒྱུད་དང་ལྡན་ན་གཅིག་གི་
གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་དེ་དཔེར་ན་གཉེན་བཤེས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་དང་འདྲ་བད་ཀན་དང་ཚ་བར་ལྡན་
པས་མཚན་ཉིད་འཇུག་ཅིང་འཐབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་མི་གཉིས་ས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པ་དང་མཚུངས་
སོ། །ཉེས་གསུམ་འདུས་པའི་ཚ་བ་ནི་ཉམས་དམའ་བ་རྩལ་འོང་བ་མིག་སེར་བ་ཁ་སྐྱམས་པ་གང་ལྟམ་བྱེད་པ་
ལུས་བརྩེ་བ་རྩ་བྱིང་ལ་གྲིམས་པ་ལུས་སྟེ་བ་སྐྱལ་ཚོགས་གཟེར་བ་སོགས་དུས་ངན་ཤར་པོ་དང་འདྲ་སྟེ་ཁོ་བས་ང་
དྲག་ཟེར་བ་བཞིན་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་མི་རྒྱུད་པས་སོ་སོར་བཟོ། །དེ་དག་འདྲེས་པར་བསིལ་བ་དང་དོད་
གཉིས་གཉེན་པོ་གང་འོས་རིག་པས་དབྱེད་དེ་བསྟེན་པས་འཕྲལ་དུ་ཕན་སྐྱམ་བྱེད་ཀྱང་བསྐྱུད་པའི་ཚོན་གཞོད་
པས་ཤེས་སོ། །

ཁ༦ གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

མ་སྐྱོན་ལྷུ་སེར་ཚོགས་གཞི་སོད་དུས་ན། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ཚད་རྟགས་ཚོགས་པར་འབྱུང་། །སྟོངས་ཚད་བསིལ་
གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་གྱིན་དཔེལ། །གལ་ཚད་དོད་བརྩུད་བསྐྱེད་ཀྱན་གཞོད་པར་ཚོར། །རྟོངས་པའི་ཚ་བ་ཡུན་
ལོན་གྱུར་པས་ཤེས། །རྟོགས་ཚད་རྩལ་བརྩེ་སྐྱེ་ལྷག་གཡོ་ལས་གསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བད་ཀན་ཚ་བར་
ལྡན་པ་ལ་ཟས་སྐྱོན་དོ་བ་བསྟེན་ན་དང་པོ་བད་ཀན་ལ་འཕྲོད་པས་ཕན་སྐྱམ་བྱེད། །བསྐྱུད་ན་གཏིང་གི་ཚ་བ་ལ་
ཕོག་པས་གཞོད་པར་ཚོར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་ལྡན་ཚད་ཀྱན་ལ་འགྲོའོ། །ཚ་བ་མ་སྐྱོན་ན་ལྷུ་སེར་ཏེ་གང་ལྟམ་བྱེད་

ཅིང་ཚིགས་གཞི་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ན་རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ལ་ཚད་པའི་རྟགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་འབྱུང་། རྫོངས་པའི་ཚད་པ་ནི་བསིལ་གྱི་ཚད་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ཙམ་གྱི་ན་འཕེལ་ལ། གལ་ཚད་ལ་རྫོད་བརྟུན་རིམ་པས་བསྐྱེད་ཀྱིན་གཞོན་པར་ཚོར་རོ། རྫོངས་པའི་ཚ་བ་ལོ་དང་ལྷན་བཅས་ལུན་ལན་པར་གྱུར་པས་ཤེས། རྫོགས་པའི་ཚད་པ་ནི་རྩལ་མང་ལ་བ་སྤུ་བཅེ་ཞིང་སྤྲ་ཞུག་འབྱུང་བ་དང་གཞོན་གཡོ་ལས་གསལ།

ལ། རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

རིམས་ཚད་མགོ་ན་ཟ་ཟི་གང་ཤུམ་གྱེད། །འབྲུགས་ཚད་གཟེར་དང་ལུད་པ་དབྱུགས་ལ་གསལ། །འགྲམས་ཀྱི་ཚ་བ་སྟོན་ལམ་དྲག་རྗེས་ན། །དུག་ཚད་མ་ངེས་ཁོལ་བྱར་ནད་སྣ་མང་། །འདི་དག་མི་འབྲུལ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། རིམས་ཀྱི་ཚད་པ་ནི་མགོ་ན་ལ་ཟ་ཟི་དང་གང་ཤུམ་གྱེད། །འབྲུགས་ཚད་ནི་ཟེར་དང་ལུད་པ་འབྱུང་ཞིང་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་གསུམ་ལ་གསལ། །འགྲམས་ཀྱི་ཚ་བ་ནི་སྟོན་ལམ་དྲག་པོ་གང་བྱས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ན་བ་དང་། །དུག་ཚད་ནི་ནད་རྟགས་མ་ངེས་པར་ཁོལ་བྱར་ནད་ཀྱི་སྣ་མང་། །འདི་དག་ནི་མི་འབྲུལ་བར་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་པར་དགོངས་སྐབས་འདིར་སོ་སོའི་ས་བཅད་སྐྱོ་ཚད་ན་ཡམ་ཙམ་དུ་གསུངས་ལ། །ཞིབ་པ་འོག་དུ་སོ་སོ་རང་གི་དུས་གསུངས་སོ། །

༢ སྤང་བྲང་སྤུ་བཞིའི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ།

སྤང་བྲང་སྤུ་བཞིར་ཁ་དམར་གདགས་པ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤང་བྲང་སྤུ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་འཚོ་འཆི་སོགས་ཁད་མར་གདགས་པ་ནི།

༡ བྲང་བྱ་གསོ་སྤྲ་བའི་སྤུ་བརྟག་པ།

ཙུང་སྟོམ་ཞིང་མཁའ་ལ་འགྱུར་ལྗོག་རྒྱུར། །རྩུ་མདོག་གཞོན་གསལ་སྟེ་སྟོན་གཏར་ཞུག་གྱེད། །ལུད་པ་འགོག་སྤྲ་གཟེར་རྒྱུང་རམ་པ་བདེ། །བས་ལེན་ཤེད་ཆེ་སྤྲན་དཔུད་རོ་ལེན་ན། །ནད་གང་ཡིན་ཡང་གསོ་བ་བསྤྲ་བར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཙུང་སྟོམ་ཞིང་མཁའ་བ་ལ་འགྱུར་ལྗོག་རྒྱུང་བ་དང་རྩུ་མདོག་དུངས་ལ་གཞོན་གསལ་ཞིང་སྟེ་སྟོན་པ་རྩུ་གང་ཡང་གཏར་བའི་ཞུག་གྱེད་པ་དང་ལུད་པ་འགོགས་ཀྱང་སྤྲ་ལ་གཟེར་རྒྱུང་ཞིང་དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྩལ་རྩུང་རམ་རམ་པ་བདེ་བ་དང་བས་ལེན་ཅིང་ཤེད་ཆེ་ལ་སྤྲན་དང་དཔུད་གང་བྱས་རོ་ལེན་ན་གོང་གི་ནད་རིགས་གང་ཡིན་ཡང་གསོ་བ་སྤྲ་བར་བཤད་དོ། །

༢ གསོ་དཀའ་བའི་མུ་བསྟན་པ།

འཆི་ལྟས་མེད་ཀྱང་ནད་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་ལ། །སྤྲ་གཉན་འགྱུར་ལྗོག་མང་ན་གསོ་བ་དཀའ། །ཞེས་པ་སྟེ། འཆི་བའི་
ལྟས་མེད་ཀྱང་ཚད་པའི་ནད་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་ལ་ནད་ཐོར་བུའི་སྤྲ་གཉན་དང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལྗོག་མང་ན་
གསོ་བ་དཀའོ། །

༣ སྤང་བུའི་མུ་བསྟན་པ།

འཆི་ཉགས་ཙ་ཚུ་ལུད་པ་ཁག་དང་དབྱགས། །ནད་སྟོབས་གཟེར་ས་ལུས་སྟོབས་དབང་པོར་བརྟམ། །ཅེས་པ་སྟེ།
འཆི་བའི་ཉགས་ལ་ཙ་དང་ཚུ་དང་ལུད་པ་དང་ཁག་དང་དབྱགས་དང་ནད་ཀྱི་སྟོབས་དང་གཟེར་བའི་ས་དང་ལུས་
ཀྱི་སྟོབས་དང་དབང་པོར་བརྟམ་དགོས་ཏེ།

༣༡ ཙ་ལ་བརྟམ་པ།

ཙ་རྒྱུད་འདར་སྤྱན་སྟོད་དང་འཇུབ་པ་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། ཙ་རྒྱུད་ནི་འདར་བ་དང་སྤྱན་པ་དང་སྟོད་པ་དང་འཇུབ་
པ་ན་འཆི།

༣༢ ཚུ་ལ་བརྟམ་པ།

ཚུ་ནི་ཁོང་ལོག་སྤི་འཚོར་སངས་ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚུ་ནི་མཁལ་ནད་མེད་པར་ཁོང་ནས་ལོག་གས་སྤི་བ་སྟེ་
འཚོག་དཀའ་ལ་ཡང་ན་འཚོར་བ་དང་བྱི་དང་མེ་ཏོག་ཀྱི་ཡ་སོགས་སངས་ན་འཆིའོ། །

༣༣ ལུད་པར་བརྟམ་པ།

ལུད་པ་དུད་ཁུ་ཤ་སྟོ་འབྲ་བ་ལ། །མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་གེ་བར་གསོག་ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུད་པ་ལ་བརྟམ་པ་ནི་
དུད་ཁུ་འམ་ཤའི་སྟོ་མ་འབྲ་བ་ལ་ཡང་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ག་གེ་བར་གསོག་ན་འཆིའོ། །

༣༤ ཁག་ལ་བརྟམ་པ།

ཁག་མེད་འཚལ་འབྲ་ཆད་པོ་ནག་རྩིགས་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། གཏར་ན་ཁག་མེད་པའམ་མཚལ་འབྲ་བའམ་ཆད་
པོ་ནག་པོའི་རྩིགས་བྱུང་ན་འཆིའོ། །

༣༥ དབྱགས་ལ་བརྟམ་པ།

དབྱགས་ནི་མ་བསྟོད་གཉིད་དུ་སོང་གྱུར་ཀྱང་། །རྩམ་པ་མི་བདེ་བྱུང་ལ་རྩེག་ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། དབྱགས་ནི་
ལུས་མ་བསྟོད་པ་དང་གཉིད་དུ་སོང་གྱུར་ཀྱང་རྩམ་པ་མི་བདེ་ཞིང་བྱུང་ལ་རྩེག་པ་སྟེ་བྱུང་བྱུང་ཆགས་ན་འཆིའོ། །

༡༤ ཅན་སྟོབས་ལ་བརྟུག་པ།

ཅན་སྟོབས་ཁོང་འབྲེམས་གཉེན་པོ་མི་ལེན་ཅིང་། །ལྷོག་ཀླུང་མང་ལ་འདྲེ་ཁ་ཚོད་ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། འཆི་ནད་
ཀྱི་སྟོབས་ཁོང་དུ་བྲེམས་ནས་ཕྱིར་མི་འཐོན་ལ་གཉེན་པོ་གང་ཡང་མི་ལེན་ཅིང་ནད་ལྷོག་པ་དང་འཀླུང་བ་མང་ལ་
འདྲེ་ཁ་ཚོད་པ་སྟེ་གཞོན་པ་མང་ན་འཆི་ལོ། །

༡༥ གཟེར་ས་ལ་བརྟུག་པ།

གཟེར་ས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟིང་ག་གཟེར། །གཞན་དུ་མི་འཕོ་བར་པ་བཅུགས་འདྲ་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟེར་བའི་
ས་དེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟིང་ག་གཟེར་ཞིང་གཞན་དུ་མི་འཕོ་བར་པ་བཅུགས་པ་འདྲ་ན་འཆི།

༡༦ ལུས་ཤེད་ལ་བརྟུག་པ།

ལུས་ཤེད་ཆད་ངལ་སྟན་ལ་འབྱར་ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཤེད་ཆད་ནས་ངལ་བའི་སྟན་ལ་འབྱར་ན་
འཆི་ལོ། །

༡༧ དབང་པོ་ལ་བརྟུག་པ།

དབང་པོ་མིག་ལྷོག་ཁོང་དུ་བྲོས་པ་དང་། །ན་བ་སྟེ་ལ་སྐྱ་སྐྱམ་བ་སྐྱ་ཆགས། །མཚུ་བརྗེས་སོ་ནག་ལྷེ་སྐྱམས་
སྐྱགས་སུ་བྲོས། །གདོང་ལ་ས་ཆགས་སྐྱ་མང་གསལ་ཆ་རྒྱུང་། །ཟས་དང་སྐྱོམ་གྱིས་བོར་ན་ངེས་པར་འཆི། །ཞེས་
པ་སྟེ། དབང་པོ་སྟེ་མིག་འབྲས་ལྷེན་དུ་ལྷོག་པ་དང་རྒྱིག་པའི་འབྲས་བུ་ཁོང་དུ་བྲོས་པ་དང་ན་བ་རྒྱབ་དུ་སྟེ་བ་སྟེ་
འབྱར་ལ་སྐྱ་སྐྱག་སྐྱམ་ཞིང་བ་མོ་ལྟ་བུ་སྐྱ་ཚོགས་ཤིང་ཡས་མས་ཀྱི་མཚུ་བརྗེས་པ་དང་སོ་ནག་པ་དང་ལྷེ་སྐྱམས་
ཤིང་རྐྱེན་སྐྱགས་སུ་བྲོས་པ་དང་གདོང་ལ་ས་རྒྱལ་ཆགས་པ་དང་སྐྱ་བ་མང་ལ་ཉོག་ཉོག་གི་གསལ་ཆ་རྒྱུང་བ་དང་
ཟས་དང་སྐྱོམ་གྱིས་བོར་བ་སྟེ་བཟའ་བཏུང་མི་འདོད་ན་ངེས་པར་འཆི་ལོ། །

༡༨ གསོ་བ་ཙམ་གྱི་ལྷ་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་འདྲ་སྤང་ཕྱོགས་མཐུན་བཙོས་སྟེད་བཟ། །འཆི་ལྷས་སྤང་ཡང་གཉེན་པོ་ལེན་ཀླུང་ན། །མ་ངེས་འདྲ་སྤང་
ཡིན་སྟེད་གསོ་བར་བརྩམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདྲ་སྤང་གི་ནད་དང་འཆི་རྟགས་མང་ཡང་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་
གཉེན་པོས་བཙོས་སྟེད་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་བཟ། འགའ་ཞི་འཆི་བའི་ལྷས་སྤང་ཡང་བཙོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལེན་འཀླུང་
ན་དེ་ནི་མ་ངེས་པའི་འདྲ་སྤང་ཙམ་ཡིན་སྟེད་ཀྱི། གསོ་བ་ཙམ་དུ་བསྟན་པས་གསོ་བར་བརྩམ་པར་བྱའོ། །

༡༩ མཚུག་བསྐྱ་བ་བསྟན་པ།

འཆི་བའི་རྟགས་གཅིག་ནད་ཀུན་ལ་མི་འབྱུང་། །ནད་གཅིག་ལ་ནི་འཆི་རྟགས་ཀུན་མི་འབྱུང་། །དེ་ཕྱིར་ལྷས་མང་
གཉེན་པོ་མི་ལེན་ན། །ལས་དབང་འཆི་བདག་ཞགས་པས་ཟིན་ཏེ་སྤང་། །ཞེས་པ་སྟེ། འཆི་བའི་རྟགས་ཐམས་

ཅད་གཅིག་པར་ནད་ཀྱན་ལ་འདྲ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཡང་ནད་གཅིག་ལ་ནི་འཆི་བའི་རྟགས་ཀྱན་ཚང་བ་མི་འབྱུང་
དེ་ཕྱིར་འཆི་བའི་ལྷན་མང་ལ་གཉེན་པོ་མི་ལེན་ན་སྤོན་ལས་ཀྱི་དབང་ཡིན་ཏེ་འཆི་བདག་གི་ཞགས་པས་ཟིན་པ་སྟེ་
གསོ་དཀའ་སྤྱི་ལོ་སྤོན་སྤྲོད་བར་བཤད་དོ། །

བརྒྱད་པ། བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚ་བ་དེ་དག་བཅོས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱི་བཅོས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་སྤྱིར་བཅོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཅོས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་།

༡ སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

སྤྱི་ལ་བཅོས་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ནད་དང་གཉེན་པོ་སྤོད་པའི་བཅོས་ཚུལ་དང་། །དུས་ལས་མི་འདའ་
གནད་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། །ཚ་བའི་དངོས་པོ་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱི་ལ་བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་
འང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ་ནད་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་སུ་སྤོད་པའི་བཅོས་ཚུལ་དང་ཚ་བ་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་
གནད་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། ཚ་བའི་ནད་དེའི་དངོས་པོ་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོའོ། །

༡ ། རྟན་དང་གཉེན་པོ་སྤྲད་པའི་བཅོས་ཚུལ།

བཅོས་ཚུལ་ནོར་ན་གཉེན་པོ་མི་ལེན་པས། །གང་ལ་གང་འཚམ་སྤོན་སྤོད་བཅོས་པར་བྱ། །ཚ་བྱང་འདྲེས་ན་གཉེན་
པོ་མི་ལེན་པས། །འདྲེས་པ་བྱེ་ལ་ནད་དང་གཉེན་པོ་སྤྲད། །བྱེར་ཞིང་འགྲམས་ན་གཉེན་པོ་མི་ལེན་པས། །བྱེར་
བ་བསྐྱས་ལ་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞོམ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐོག་མ་རྣམས་བཅོས་པའི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མེད་པར་ནོར་ན་གཉེན་པོ་
རྣམས་ཀྱང་མི་ལེན་པས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་སྤོན་སྤོད་བཅོས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཚ་བ་དང་གྲང་བ་
འདྲེས་ནའང་སྤོན་གྱི་གཉེན་པོ་མི་ལེན་པས་འདྲེས་པ་དེ་དབྱེ་བ་བྱེ་ལ་གང་གཙོ་བོའི་ནད་དང་གཉེན་པོ་སྤྲད་དགོས།
ཡང་བྱེར་ཞིང་འགྲམས་པའི་ཚོ་ན་གཉེན་པོ་མི་ལེན་པས་བྱེར་བ་རྣམས་བསྐྱས་ལ་ནད་ཀྱི་ ངོ་བོ་གང་ཡིན་གཞོམ་
པ་དང་གསུམ་མོ། །

༡༡ ། གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱིས་བཅོས་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནད་དང་གང་འཚམས་བཅོས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ནད་དང་གང་ལ་གང་འཚམས་སུ་བཅོས་
དགོས་པས།

ལ༡ ། ལུས་བྱུངས་ན་ཚོད་དང་སྦྱར་ནས་བཅོས་པ།

ལུས་བྱུངས་ན་ཚོད་སྦྱར་ལ་བཅོས་པ་ནི། །བྱུངས་འབྲིང་བྱིས་པའི་ཚ་བ་གཉེན་ལྟར་བསྟེན། །བྱུངས་བཟང་དར་
མའི་ཚ་བ་དག་ལྟར་བསྟེན། །བྱུངས་ངན་གསུམ་པའི་ཚ་བ་བྱུ་ལྟར་གསོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་བྱུངས་དང་ན་ཚོད་དང་

སྐྱུར་ལ་བཅོས་དགོས་པ་ནི་བྱངས་འབྲིང་བ་དང་བྱིས་པའི་ཚ་བ་སྐྱེན་དཔུང་བས་སྦྱོང་ནམས་བསིལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་གཉེན་ལྟར་བསྟེན། བྱངས་བབང་ལ་ན་ཚོད་དར་མའི་ཚ་བ་བས་སྦྱོང་སྐྱེན་དཔུང་ཚུ་བཞིས་དག་
ལྟར་བསད། བྱངས་ངན་ཅིང་ན་སོ་གས་པའི་ཚ་བ་བྱ་ལྟར་དུ་ངང་གིས་འཇམ་པའི་སྐྱོ་ནས་གསོ་དགོས་པ་ཡིན།
ལ༣ བྱ་སྦྱོབས་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

བྱ་སྦྱོབས་དུས་དང་སྐྱུར་ལ་བཅོས་པ་ནི། །སྦྱོབས་ལྡན་གསར་པའི་ཚ་བ་སྐྱོག་བབས་བསད། །སྦྱོབས་རྒྱང་
རྒྱུངས་པའི་ཚ་བ་ངང་གིས་གདོན། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་སྦྱོབས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུས་དང་སྐྱུར་ལ་བཅོས་པ་ནི་ལུས་
སྦྱོབས་དང་ལྡན་ལ་གསར་པའི་དུས་ཀྱི་ཚ་བ་སྐྱོག་བབས་སུ་བསད། ལུས་སྦྱོབས་རྒྱང་ཞིང་ཡུན་རིང་རྒྱུངས་པའི་ཚ་
བ་ངང་གིས་གདོན།

ལ༣ ཉེས་པའི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པ།

ཉེས་པའི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། །རྒྱང་གི་ཚ་བ་འབྲོས་འདེད་ཚུལ་དུ་བཅོས། །མཁྲིས་པའི་ཚ་བ་བླགས་
བཅད་ཚུལ་དུ་བཅོས། །བད་ཀན་ཚ་བ་མགོ་སྐྱུར་ཚུལ་དུ་བཅོས། །ཞུག་གི་ཚ་བ་ཤེད་དམད་ཚུལ་དུ་བཅོས། །རྒྱ་
སེར་ཚ་བ་སྐྱུང་སྐྱེམ་ཚུལ་དུ་བཅོས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། རྒྱང་གི་ཚ་བ་
དཔེ་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རེས་འབྲོས་ཤིང་འབྲིང་རེས་འདེད་པའི་ཚུལ་ལམ་ཡང་ན་དོད་བཅུད་ཀྱིས་རྒྱང་སྐྱ་
སྐྱེན་པ་ནི་ཚད་པ་ལ་འབྲོས་པ་ཡིན་ལ། བསིལ་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ནི་ཚད་པ་འདེད་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས།
མཁྲིས་པའི་ཚ་བ་དཔེ་བླགས་རྒྱ་ཡུར་བར་དངས་ནས་བཅད་པ་ལྟར་སྦྱོངས་ཀྱིས་སྐྱུངས་བསིལ་གྱིས་བཅད་པ་སྟེ་
འབྲུ་གཤེར་བཅད་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས་སོ། །བད་ཀན་གྱི་ཚ་བ་མགོ་སྐྱུར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱོབས་མ་རྒྱས་གོང་ནས་
བཅོས་ཏེ་དམག་མ་བཏེག་གོང་གདོང་བསུ་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བར་བཅོས། །ཞུག་གི་ཚ་བ་ཐང་གིས་དབྱེ་གང་བབས་
གཏར་བས་ཤེད་དམད་དེ་རྒྱ་ལ་རགས་བརྒྱག་པ་ལྟར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཅོས། རྒྱ་སེར་གྱི་ཚ་བ་ལ་དང་པོ་བཞུལ་གྱིས་
སྐྱུངས་པ་ཐ་མར་སྐྱེམས་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས།

ལ༤ གནས་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

གནས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། །ཤ་ལྷགས་ཚ་བ་རྩལ་དང་རྒྱ་ཡིས་བཅོས། །རྩ་ཡི་ཚ་བ་རྩ་ལུས་གཏར་
གྱིས་བཅོས། །རུས་པའི་ཚ་བ་དུགས་དང་ལུམས་ཀྱི་བཅོས། །དོན་གྱི་ཚ་བ་ཕྱེ་མ་གཏར་གྱིས་བཅོས། །སྦྱོང་གྱི་ཚ་
བ་སྦྱོངས་ཀྱིས་བཅོས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། འབབས་གནས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་ཤ་ལྷགས་ལ་
བབས་པའི་ཚ་བ་རྩལ་དབྱུང་བ་དང་རྒྱའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་བཅོས། རྩའི་ནང་གི་ཚ་བ་ནང་རྩ་ལུས་ཏེ་སྦྱོང་དང་ཕྱི་
རྩ་གང་ཡིན་གཏར་གྱིས་བཅོས། །རུས་པའི་ཚ་བ་ལ་དུགས་ཀྱི་རིགས་དང་ལུམས་ཀྱིས་བཅོས། །དོན་ལྡའི་ཚ་བ་ལ་

ཕྱེམ་དང་རང་རང་ཅ་སྟིང་ལ་སྟོན་ཀ་སྟོ་བར་དུག་འགོ། མཚིན་པར་རུ་བྱང་། མཚེར་པར་རྟ་མཐུར། མཁལ་
མར་བྱིན་གཞུག་རྣམས་གང་བབས་གང་གིས་བཅོས། སྟོན་དུག་གི་ཚ་བ་སྟོངས་ཀྱིས་བཅོས་པར་བྱ།

ལ༥ མཚོག་དམན་གཙོ་བོ་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

གཙོ་བོའི་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། །རང་རྐྱུད་ཅན་དེ་རྐྱུད་འདེད་ཚུལ་དུ་བཅོས། །གཞན་རྐྱུད་ཅན་དེ་གང་
མཐོ་གཉའ་ནས་མནན། །ཞེས་པ་སྟེ། །ཉེས་པ་གཙོ་བོའི་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་རང་རྐྱུད་ཅན་དེ་ཁོ་རང་
རྐྱུད་པ་འདེད་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས། །གཞན་རྐྱུད་ཅན་དེ་གང་མཐོ་བ་དེའི་གཉའ་བ་ནས་མནན་ལ་བཅོས་དགོས།

ལ༦ གནས་སྐབས་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

གནས་སྐབས་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། །མ་སྟོན་ཚ་བ་སྟོན་བྱས་ལམ་དུ་གཞུག། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་འབར་བའི་
མེ་དཔུང་བསད། །སྟོངས་པའི་ཚ་བ་རྒྱུང་འབྱུང་བཅུད་ཀྱིས་གསོ། །གའ་ཚད་མགོ་སྐྱུར་བལྟས་ལ་སྟོན་ནད་
སྟུང། །རྟོངས་པའི་ཚ་བ་ཞེན་པའི་ཚི་དང་དབལ། །རྟོགས་པའི་ཚ་བ་རྒྱ་སེར་རང་སར་སྐྱམ། །ཞེས་པ་སྟེ།
གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། མ་སྟོན་པའི་ཚ་བ་སྟོན་པར་བྱས་ལ་ལམ་དུ་གཞུག། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་
འབར་བའི་མེ་དཔུང་དང་འབྲ་བ་དེ་སྟོན་ག་བྱུར་སོགས་ཀྱིས་བསད། །སྟོངས་པའི་ཚ་བ་རྒྱུང་འབྱུང་པ་ལྟ་བུ་དེ་རུས་
པ་བསིལ་ལ་བཅུད་ཡོད་ཀྱིས་གསོ། །གའ་བའི་ཚད་པར། མེ་འབྲུ་བཞི་པ་སོགས་ཀྱིས་གང་བས་མགོ་སྐྱུར་
གཡོགས་པ་བལྟས་ལ་ཚ་བའི་སྟོན་དང་ནད་འོ་སྟུང་པ་དང་། །རྟོངས་པའི་ཚ་བ་ལུས་རྒྱུངས་ལ་ཞེན་པ་ཤིང་ལ་སྟོ་ཚི་
བཏང་བ་ལྟ་བུ་དེའི་ཚི་དང་དབལ་བ་དང་། །རྟོགས་པའི་ཚ་བ་གཡོས་པའི་རྒྱ་སེར་རང་སར་སྐྱེམ་པའོ། །

ལ༧ རོ་བོ་རིགས་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། །འབྲམས་ཀྱི་ཚ་བ་ལུས་རྒྱུངས་རང་སོར་གཞུག། །འབྲུགས་ཀྱི་ཚ་བ་དབྱེ་
བསད་དབྱུང་བས་མཉམ། །རིམས་ཀྱི་ཚ་བ་བྱ་ལྟར་སྐྱུར་ལ་གདོན། །དུག་ཚད་འདུ་བ་ཚ་མཉམ་གཉེན་པོས་
བསད། །ཅེས་པ་སྟེ། །ཚ་བ་རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་འབྲམས་ཀྱི་ཚ་བ་ནད་དང་ཕྱལ་ལ་ལུས་ཀྱི་
རྒྱུངས་རང་སོར་སྐྱུར་མལ་དུ་གཞུག། །འབྲུགས་ཀྱི་ཚ་བ་དང་པོ་ཐང་གིས་དབྱེ། །བར་དུ་ཕྱེ་མས་བསད། །མཐར་
སྟོངས་ཀྱིས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་པོར་བཅོས། །རིམས་ཀྱི་ཚ་བ་ནི་རྩ་ལ་མཐུས་བའི་བྱའི་རིགས་
སོག་ཆགས་སོགས་ཁ་ཚེད་དུ་གཏད་དེ་ལག་པས་བརྒྱུང་ནས་བཏང་བ་ལྟར་སྐྱུར་བ་སྟེ་ཞ་ལུ་ལོ་ཚེན་གྱི་བཟོ་མཉོག་
སོགས་སུ་མཁའ་ལ་བྱ་སྐྱུར་ཞེས་སྐྱུར་དུ་བཅུག་པ་བཞིན་བསིལ་བའི་བས་སྟོན་དང་སྟོན་གཤམ་དུ་བཤའ་བའི་བྱ་
སྐྱུར་བརྐྱུད་པ་དང་དབྱུང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་གདོན་དགོས་ཤིང་། །དུག་ཚད་ལ་འདུ་བ་གསུམ་ཚ་མཉམ་
པའི་གཉེན་པོས་གསད་པར་བྱའོ། །

༡༥ འདྲེས་པ་བྱེ་བའི་བཅོས་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཚ་གང་འདྲེས་པ་དབྱེ་བའི་བཅོས་ཚུལ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་དང་གང་བ་འདྲེས་པ་དབྱེ་བའི་བཅོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི།
ལ། སོ་སོའི་བཅོས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་མ་སློན་པ་གྲོགས་དང་འཕམ་པ། སློན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དབྱེ་བ། གལ་ཆད་མགོ་ཕུར་བཤུ་བ། ལྟོངས་ཚད་རྒྱང་སྟོན་པ། གང་རྟོགས་མེ་རྩོད་གསོ་ཞིང་ཚ་རྟོགས་སྦྱང་
བས་བསལ་བ་བཅས་ལྟོ། །

ག། མ་སློན་གྲོགས་དང་འཕམ་ནས་བཅོས་པ་བསྟན་པ།

མ་སློན་འདྲེས་པ་བྱེ་ལ་ལམ་དུ་གཞུག། །འདི་དུས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་གྲོགས་ཐོག་འབབ། །གྲོགས་འཕེལ་བས་ནི་
ཚ་བ་ཉིད་འཕེལ་བྱེད། །མ་སློན་ཚང་བསྐྱང་ཆད་དུ་མི་རུང་ལྟར། །ལམ་དུ་མི་རྒྱུད་འཆི་འམ་གསོ་དཀར་
འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བད་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་གཅིལ་ལ། །མཁྲིས་ཚད་མི་འཕེལ་ལམ་དུ་གཞུག་པ་གཅེས། །ཞེས་
པ་སྟེ། མ་སློན་པར་ནད་འདྲེས་པ་ཐང་གིས་བྱེ་ལ་ཚ་བ་ལམ་དུ་གཞུག་དགོས་ཏེ་འདི་དུས་ཐོག་མ་ནས་ནད་དེ་ཚ་
བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་གྲོགས་བད་རྒྱང་གི་ཐོག་ཏུ་འབབ་ཅིང་གྲོགས་དེ་འཕེལ་བས་ནི་ཚ་བ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱར་འཕེལ་
བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་མ་སློན་པའི་ཆད་ལྟ་བུ་བསྐྱང་ན་ཡང་ཆད་དུ་མི་རུང་ལྟར་དུ་ལམ་དུ་མི་རྒྱུད་པར་འཆི་བའམ་
ཡང་ན་གསོ་བ་དཀར་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ན་བད་ཀན་དང་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་བཅིལ་ལ་མཁྲིས་པའི་ཚད་
པ་མི་འཕེལ་ཅམ་གྱི་ལམ་དུ་གཞུག་པ་གཅེས།

ག༢ སློན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། དེ་ལ་འང་བཅོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། སློན་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་
བསྟན་པ། དེའི་དོན་རྗེས་སུ་གདམས་པའོ། །

ང། བཅོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

སློན་བྱས་རྟིངས་པའི་ཚ་བ་འདྲེས་པ་རྣམས། །ཚྱོགས་གཅིག་ཚུ་བོ་གཞུང་དུ་བསྐྱངས་ལ་དབྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། སློན་
པར་བྱས་ལ་ལྷོ་བ་གཅིག་ཅམ་གྱི་ཡུན་ལོན་ནས་རྟིངས་པའི་ཚ་བ་དང་འདྲེས་པ་རྣམས་བཅོས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཡང་ན་བསེལ་ཚྱོགས་གཅིག་ཡང་ན་རྩོད་ཚྱོགས་གཅིག་བསྟེན་པ་དཔེར་ན་ཚུ་བོའི་གཞུང་བཞིན་དུ་སྐྱང་གཅིག་ལ་
འབབ་པར་བྱས་ལ་ཚ་གང་དབྱེ། །

ང༢ སློན་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ།

དེ་ལ་སློན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། །ཚ་བཅོས་གང་བར་འཕུལ་ན་སློན་ཡོན་གཉིས། །ཡུན་དུ་སྦྱོང་སྟེ་སོག་ལ་
སྟོལ་མི་འགྱུར། །གང་བཅོས་ཚ་བར་འཕུལ་ན་སློན་ཡོན་གཉིས། །གསོ་བ་སྐྱ་སྟེ་དུས་འདྲའ་སོག་ལ་
འབབ། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཚྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟེན་པ་དེ་ལ་སློན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།

གང་ཞེ་ན་སྣ་ལ་བསལ་ཕྱོགས་གཅིག་བསྟེན་ནས་ཚ་བ་བཅོས་རྗེས་གང་བར་སྤུལ་ན་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་
ཡོད་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲངས་ཏེ་ཡོན་ཏན་སློག་ལ་ཚོལ་མི་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ངོད་ཕྱོགས་གཅིག་བསྟེན་ནས་གང་
བ་བཅོས་རྗེས་ཚ་བར་སྤུལ་ན་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས་ཡོན་ཏན་གསོ་བ་སྤྲ་སྟེ་སྐྱོན་དུས་འདས་སློག་ལ་
འབབ་ཉེན་ཡོད་དོ། །

༤༣ རྗེས་སུ་གདམས་པ་བསྟན་པ།

དེ་ཕྱིར་སྣ་ལ་ཚ་བཅོས་གང་བར་འཕུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྣ་འམ་སྟོན་ལ་ཚ་བ་རྒྱས་སྟོན་བསལ་
ཕྱིས་བཅོས་པས་ཚད་པ་ཞི་སྒྲར་ཡང་གང་བར་སྤུལ་བས་སངས་པར་མ་གྱུར་ན་རི་ཐང་མཚམས་དང་སྟོངས་ཚད་
བཅོས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཁོ་ནའོ། །

༤༤ གལ་ཚད་མགོ་སྐྱར་བཤུ་བ་བསྟན་པ།

གལ་ཚད་གང་བའི་མགོ་སྐྱར་མ་བཤུས་ན། །གཉེན་པོ་ནད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་མི་འབབ་པས། །མགོ་སྐྱར་བཤུས་ལ་ནད་
དང་གཉེན་པོ་སྤྲ། །ཅེས་པ་སྟེ། གལ་ཚད་ལ་སེ་འབྱུང་བཞི་པས་གང་བའི་མགོ་སྐྱར་མ་བཤུས་ན་ཚ་བའི་གཉེན་པོ་
ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་མི་འབབ་པར་གང་བར་འབབ་པས་གང་བའི་མགོ་སྐྱར་བཤུས་ལ་ཚ་བའི་ནད་དང་ཚ་བའི་
གཉེན་པོའི་སྤོངས་སྤྲད་དགོས།

༤༥ སྟོངས་ཚད་རྒྱུང་སྣ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ།

སྟོངས་ཚད་རྒྱུང་ལ་རྩལ་པ་མ་བྱིན་ན། །རྒྱུང་གིས་ཚ་བ་བྱས་ནས་ལ་ཆེན་འདུ། །དེ་ཕྱིར་ཟས་ཀྱིས་བྲིད་ལ་ཚད་
གཞུག་གཏོན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོངས་ཚད་འདྲེས་པའི་རྒྱུང་ལ་ཟས་ཀྱིས་བརྩམས་པ་མ་བྱིན་ན་རྒྱུང་གིས་ཚ་བ་བྱས་
ནས་ཚ་བ་དེ་ལ་ཆེན་འདུ་བས་དེ་ཕྱིར་རྒྱུང་དེ་ཟས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ་མནན་ལ་ཚད་པའི་གཞུག་ཕྱེ་མས་གཏོན་པར་
བྱའོ། །

༤༦ གང་སྟོགས་མེ་ངོད་གསོ་ཞིང་ཚ་སྟོགས་སྤྱིང་བ་བསྟན་པ།

གང་སྟོགས་དང་པོ་པོ་བའི་མེ་ངོད་གསོ། །གཞི་འཛིན་མ་ཤེས་མི་ཤི་ཚ་རོ་ལས། །ཚ་སྟོགས་འདྲེས་པ་སྤྱང་བ་
འཇམ་པོས་དབྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་བས་སྟོགས་པ་ལ་དང་པོ་པོ་བའི་མེ་ངོད་སེའབྱས་གསོ་དགོས་ཏེ་པོ་བའི་གཞི་
འཛིན་པ་མ་ཤེས་ན་མེ་ཤི་ནས་ཚ་བའི་རོ་མ་ལུས་པ་སྤིད་ཚ་སྟོགས་དེ་འདྲེས་པ་ལ་སྤྱང་བ་འཇམ་པོས་དབྱེ་དགོས།

༤༧ སྤྱིའི་བཅོས་ཚུལ་དོན་ལ་སྤྱིར་བ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་གཞུག་པ་
ནས་པ་གཉིས་སོ། །

ག༡ ལྷ་ཕྱིའི་བྱ་བ་བསྟན་པ།

འདྲེས་པའི་ནད་ཀྱན་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དཀའ། །བཙམ་འོག་ལེན་ནད་དེ་གདོང་ལ་བཙམ། །ཞེས་པ་སྟེ།
འདྲེས་པའི་ནད་ཀྱན་གཅིག་བཙམ་གཅིག་ལ་ཕོག་པས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དཀའ་བ་ཡིན་པས་བཙམ་གྱི་ངོ་གང་
ལེན་པའི་ནད་དེ་གདོང་ལ་སྟོན་དུ་བཙམ་དགོས་ཤིང་།

ག༢ ལྷན་ཅིག་དུ་གཞོམ་པ་བསྟན་པ།

བསེལ་བྱོད་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་མི་ལེན་ན། །ཕྱིང་འིལ་བཙམ་སམ་ཡང་ན་ལྷག་སྟོན་བྱ། །གང་ཡང་མི་ལེན་སྟོན་
གྱི་ལས་ནད་ཡིན། ། ཚོགས་གསོག་འཆི་བསྐྱས་འཆོ་བ་འགའ་འབྱུང་སྟེ། །ཅེས་པ་སྟེ། བསེལ་བ་དང་བྱོད་
གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་མི་ལེན་ན་ཕྱིང་འིལ་དུ་ཞེས་ཆ་གང་བསྐྱས་པར་བཙམ་སམ་ཡང་ན་ནངས་པར་ཆ་བ་
ལུབ་གང་བ་ལྷག་སྟོན་བྱའོ། །དེ་དག་གང་ཡང་བྱས་ཀྱང་ངོ་མི་ལེན་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་ནད་ཡིན་པས་ཚོགས་
གསོག་པའི་རིམ་གྱོ་སོགས་དང་འཆི་བསྐྱས་བསེལ་སམ་འཆོ་བ་ཡང་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་ཙམ་སྟེ། །

འ༣ གཅེས་པར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་འདྲེས་པའི་དབྱེ་ཐབས་མ་ཤེས་པར། །ཚ་བ་བད་རླུང་ལྷོན་བསྐྱེས་བཙམ་བྱས་པས། །གང་དུ་ངོས་མི་བྱིན་
ཅིང་སྟེན་མེད་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འདྲེས་པའི་དབྱེ་ཐབས་ཤེས་པ་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་འདྲེས་པའི་དབྱེ་
འབྱེད་གྱི་ཐབས་མ་ཤེས་པར་ཚ་བ་དང་བད་རླུང་ལྷོན་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་ནས་བཙམ་བྱས་པས་ནད་འཁྲུགས་ནས་
གང་དུ་འང་ངོས་མི་བྱིན་ཅིང་སྟེན་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ན་ནད་འདྲེས་པའི་དབྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་པ་
གཅེས་སོ། །

ག༣ བྱེར་འགྲམས་བསྐྱེད་ལྷན་པ།

བྱེར་བ་དང་འགྲམས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ།

བྱེར་བའི་ཚ་བ་རྣམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་བྱེར་དང་རྒྱུན་གྱིས་བྱེར་བ་དང་། །དུས་ལས་འདས་པའི་བྱེར་
བ་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱེར་བའི་ཚ་བ་ལ་ཡང་རྣམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་རང་བཞིན་བྱེར་བ་དང་
ཟས་སྟོན་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་བྱེར་བ་དང་ཡུན་སོང་བ་དུས་ལས་འདས་པའི་བྱེར་བ་དང་རྣམས་གསུམ་ལས།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེར་བ་དང་། རྒྱུན་གྱིས་བྱེར་བ། དུས་ལས་འདས་པའི་བྱེར་བ་བཙམ་
གསུམ་སོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པ།

དུག་དང་སྐྱུག་པོ་རང་བཞིན་བྱེད་པ་སྟེ། །མ་སློན་རི་ཐང་མཚམས་སུ་བཙོས་ཉེས་རྒྱུ། །ཚ་བ་བྱེད་ཏེ་རྟོགས་པ་
ཞེས་བྱེད་འགྱུར། །གསུམ་པ་ནད་འདུས་དུས་སུ་མ་སྐྱུངས་པས། །དུས་ལས་འདས་ཏེ་རྩ་མིག་ཀུན་ཏུ་བྱེད། །དེ་
ལྟར་བྱེད་ཀུན་སྣ་ཡིད་རླུང་གིས་བྱེད། །རྩ་མིག་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་ནས་ལུང་ཀུན་བྱེད། །བྱེད་པ་མ་བསྐྱུས་གཉེན་པོ་
བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །རི་དྲགས་ཐང་འདེད་འབྲས་ལྟེ་གསོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། །དུག་ནད་དང་བད་ཀུན་སྐྱུག་པོ་
གཉེས་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་རིགས་མཐུན་འབྲེན་ཚོག་གིས་ཚ་བ་མ་སློན་པར་རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་
དུས་སུ་བཙོས་ཉེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚ་བ་བྱེད་ཏེ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནད་འདུས་ནས་ཀྱང་
དུས་སུ་མ་སྐྱུངས་པས་དུས་ལས་འདས་ཏེ་ནད་རྩ་མིག་ཀུན་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་སྣ་ཡིད་རླུང་
གིས་བྱས་ནས་བྱེད་ཏེ་རྩ་མིག་ཀུན་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་ལུང་ཀུན་ལ་བྱེད་ཅིང་བྱེད་པ་དེ་མ་བསྐྱུས་པར་
གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱས་ཀྱང་དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཐང་ལ་དེད་པ་དང་འབྲས་ལྟེ་གསོད་པས་གསོད་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །

ལ༣ གཉེན་པོ་བསྟེན་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་བསྐྱུས་ནས་བསད་པ་དང་། རང་སར་བསད་པའོ། །

ག༡ བསྐྱུས་ནས་བསད་པ་བསྟན་པ།

འདི་ལ་ཐང་དང་བྱེ་མ་ཟས་སྟོད་ཀྱིས། །རླུང་གཞིལ་ནད་དེ་ཁོང་དུ་བསྐྱུས་བྱས་ནས། །གཉེན་པོ་བསྟེན་ན་མེ་སྟེང་
རྒྱ་ལྷག་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། །འདི་ལ་ཐང་དང་བྱེ་མ་དང་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་གྱིས་རླུང་གཞིལ་བ་དང་ནད་དེ་ཁོང་དུ་
བསྐྱུས་བྱས་ནས་ནད་རང་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་ཚོ་ན་མེ་སྟེང་རྒྱ་ལྷགས་པ་དང་འདྲའོ། །

ག༢ རང་སར་བསད་པ་བསྟན་པ།

འདུས་དཀའ་རྩ་སྟོངས་རྒྱུན་སྟོངས་རྒྱ་ལུམས་བསྐྱུས། །དེ་ཡིས་མ་འདུས་བྱེད་པ་རང་སར་འདོན། །ཞེས་པ་སྟེ།
གལ་ཏེ་འདུས་པར་དཀའ་རྩ་སྟོང་དང་རྒྱུན་སྟོང་དང་རྒྱ་ལུམས་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་དེ་ཡིས་མ་འདུས་པར་བྱེད་པ་
རྣམས་རང་སར་འདོན་འོ། །

༡ དུས་ལས་མི་འདའ་བ་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་པ།

དུས་ལས་མི་འདའ་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ནི། །ཚ་བ་དུས་ལས་འདའ་བའི་ནད་བཞི་སྟེ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ལས་
འདའ་བ་དང་། །སྦྱོར་བ་དམན་ལྷག་ལོག་པས་དུས་འདའ་བ། །ཞེས་པ་སྟེ། །དུས་ལས་མི་འདའ་བར་གནད་ཀྱི་

གདམས་པ་ལ་ནི་ཚ་བ་དེ་དུས་ལས་འདའ་བའི་ནད་བཞི་ཡོད་དེ་ངོ་བོའི་ནད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་མ་བྱུང་བར་
དུས་ལས་འདའ་བ་དང་། ལྗོངས་བ་དམན་པ་དང་ལྷག་པ་དང་ལོག་པས་དུས་ལས་འདའ་བ་དང་བཞིའོ། །

༡༡ རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་ལས་འདའ་བ་བསྟན་པ།

དང་པོ་གནད་དུ་བབས་པའི་ཚ་བ་སྟེ། བོག་མའི་དུས་ནས་སློག་ལ་ངེས་པར་ཚོལ། །དེ་ལ་ནད་ཀྱི་ཚོད་སྲངས་
དུས་ལས་འདའ། །དེ་ཕྱིར་རྒྱ་བཞིས་སློག་ལ་ཐོབ་ཤ་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་རང་གི་གནད་དུ་བབས་པའི་ཚ་བ་
ཡིན་ཏེ་ཐོག་མའི་དུས་རང་ནས་སློག་ལ་ངེས་པར་ཚོལ་བས་དེ་ལ་ནད་ཀྱི་ཚོད་སྲངས་པའི་སློན་དུས་བསྐྱུགས་ན་
དུས་ལས་འདའ་བས་དེ་ཕྱིར་མ་སློན་པར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་བཞིས་ནད་དང་ནད་པའི་སློག་ལ་ཐོབ་ཤ་བྱའོ། །

༡༢ ལྗོངས་བ་དམན་པས་དུས་ལས་འདའ་བ་བསྟན་པ།

དམན་པ་བཙོན་ཀྱིས་ནད་མགོ་མནན་པ་ཡིས། །བདེ་བཞི་བྱེད་ཀྱང་གཏིང་ཚད་མ་ཐོན་པས། །ཚ་བས་བྱུངས་ཟད་
དུས་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་མི་བཅད་སྟོབས་བསྐྱེད་བསྐྱིད་ལ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དམན་པ་ནི་
བཙོན་ཀྱིས་ནད་ཀྱི་མགོ་མནན་པས་འཕྲལ་དུ་བདེ་བ་བཞིན་བྱེད་ཀྱང་གཏིང་གི་ཚད་པ་མ་ཐོན་པས་ཚ་བས་བྱུངས་
ཟད་ནས་དུས་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་མི་བཅད་པར་ཆེ་རུ་སྟོབས་བསྐྱེད་ལ་མ་ཐོན་པར་བསྐྱིད་ལ་བཏང་
ངོ། །

༡༣ ལྗོངས་བ་ལོག་པས་དུས་ལས་འདའ་བ་བསྟན་པ།

ལོག་པ་གཤམ་ཚད་གང་བར་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །མེ་བཞི་བསྟེན་པས་ཚ་བ་དུས་ལས་འདའ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལོག་པས་
དུས་ལས་འདའ་བས་ནི་གཤམ་ཚད་ལ་སྦྱོན་དབྱེད་དང་ཟས་སྦྱོད་ཀྱིས་གང་བར་འཁྲུལ་བས། །བཤད་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་
མེ་བཞི་བསྟེན་པས་ཚ་བ་དུས་ལས་འདའ་བའོ། །

༡༤ ལྗོངས་བ་ལྷག་པས་དུས་ལས་འདའ་བ་བསྟན་པ།

ལྷག་པ་ནད་རྒྱུད་གཉེན་པོ་དྲགས་པ་ཡིས། །བད་རྒྱུད་དགར་ལངས་གང་བས་སློག་ལ་ཚོལ། །འདི་གཉིས་ལྟར་
སྤང་ངོས་འཛིན་ཤེས་པ་གཅེས། །བྱ་རས་ནམ་ཚོར་དུས་ན་བཙོན་པས་སློག་ཀྱི་དག་ཤེས་ན་དུས་ལས་འདའ་མི་
སྲིད། །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷག་པ་ནི་ནད་རྒྱུད་དུར་གཉེན་པོ་སྦྱོན་དབྱེད་ཟས་སྦྱོད་བསེལ་དྲགས་པས་བད་རྒྱུད་ལ་སོག་
པས་དེ་གཉིས་དགར་ལངས་ཏེ་གང་བས་སློག་ལ་ཚོལ་བར་བྱེད་ཅིང་འདི་གཉིས་པོ་ནོར་ས་ཡོད་པས་ལྟར་སྤང་གི་
ཉགས་དང་ངོ་བོའི་ཉགས་གཉིས་ངོས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཤེས་པ་གཅེས་པས་དྲགས་པ་དང་བཅས་པའི་བཏགས་པ་ལྷ་
ཉོག་མ་ཡེངས་པར་བསྐྱིམས་ཏེ་བྱ་རས་གང་ཡིན་ངོས་ཟིན་ནམ་ཚོར་བའི་དུས་ན་བཙོན་པས་བསྐྱོག་དགོས་ཤིང་
དག་ཤེས་པ་ན་དུས་ལས་འདའ་བ་མི་སྲིད་ངོ། །

༣ ཚ་བའི་ངོ་བོ་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་དངོས་པོ་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོ་ནི། །ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་སྟོན་དཔུང་རྣམ་བཞིས་བཅོས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་
བའི་ནད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་དང་སྟོན་དང་དཔུང་དང་རྣམ་པ་བཞིས་
བཅོས་དགོས་ཏེ།

༡། །ཟས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ཟས་ལ་ཕན་བསྟེན་གཞོན་པ་སྦྱང། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཟས་ལ་ཕན་པ་བསྟེན་ཞིང་གཞོན་པ་སྦྱང་བ་ལས།

༢། །ཕན་ཟས་བསྟེན་ཐབས་བསྟན་པ།

ཕན་པའི་ཟས་སྟོམ་བསྟེན་ཐབས་བརྟུ་གཅིག་སྟེ། །མ་སྟོན་ཚ་བ་ལམ་དུ་གཞུག་པའི་ཟས། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ཡེན་
ལག་གཏང་པའི་ཟས། །ཐོར་བུའི་རླུང་ལ་རྩན་པ་བྱིན་པའི་ཟས། །ཐེ་ཚོམ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་སང་མདའི་
ཟས། །སྟོངས་པའི་ཚ་བ་བརྟུད་ཀྱིས་དགང་པའི་ཟས། །ཚད་རླུང་འདྲེས་པ་ལ་ཡན་དགུག་པའི་ཟས། །གལ་པའི་
ཚ་བ་མགོ་སྦྱར་བའུ་བའི་ཟས། །རྟིངས་པའི་ཚ་བ་ཞེན་པ་དབུལ་བའི་ཟས། །གང་བ་ལ་ཐལ་མེ་དོད་གསོ་བའི་
ཟས། །རླུང་འཕྲོས་ལ་ཐལ་བརྟུད་ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཟས། །བྱུངས་བད་ཚད་པ་ལུས་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཟས། །དེ་
རྩུང་འཕྲོད་ཟས་སྐབས་དང་སྦྱར་ལ་བསྟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཕན་པའི་ཟས་དང་སྟོམ་བསྟེན་པའི་ཐབས་ལ་བརྟུ་
གཅིག་སྟེ། མ་སྟོན་པའི་ཚ་བ་ལ་མར་གསར་རན་ཅམ་བཏབ་པའི་ཕྱེ་ཐུག་ཆག་ཚེ་འབྲས་ཐུག་སོགས་མདོར་ན་
བརྟུད་མེད་འཇུག་བསེལ་ཡང་སོགས་བསྟེན་པ་ལམ་དུ་གཞུག་པའི་ཟས་ཡིན་ཅོ། །རྒྱས་པའི་ཚད་པ་རྒྱ་ཤོག་ཅེས་
བསྟོལ་གངས་སམ་རྒྱ་གང་ལ་རྩམ་པ་བཏབ་པ་མདོག་འཇུར་ཅམ་ལ་ནང་དུ་དཀོགས་པ་ལ་བཞེད་པ་དེ་དང་ཕྱེ་
ཐུག་པའི་ཞོ་དར་འུར་ཚོད་སོགས་བསེལ་ཡང་བསྟེན་པ་ནི་ཡེན་ལ་གཏང་པའི་ཟས་ཡིན་ཅོ། །ཐོར་བུའི་རླུང་ལ་
རུས་ཐང་སྟོམ་ཤ་གསར་བསྟོག་ཆབ་བ་ཞོ་རྣམས་ནི་བརྩན་པ་བྱིན་པའི་ཟས་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་
སྟེ་ལོང་བུ་རམ་ཞོ་སོགས་རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་སང་མདའི་ཟས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་བསེལ་དོད་རན་པར་བསྟེན་
ལ་བརྟུག་གོ། །སྟོངས་པའི་ཚད་པ་སྟོམ་ཤ་རི་དུགས་ཤ་བ་ཞོ་མར་དགར་སྟེ་ལོང་དང་སྟོག་ཆབ་རྣམས་ཀྱི་བརྟུད་
ཀྱིས་དགང་བའི་ཟས་ཡིན། ཚད་རླུང་འདྲེས་པ་ལ་རླུང་ལ་མཐོ་ན་བསེལ་བརྟུད་ཚ་བ་མཐོ་ན་བསེལ་ཡང་བཏང་བ་
ལ་ཡེན་དགུག་པའི་ཟས་ཡིན། གལ་པའི་ཚ་བ་ལ་གསེར་མཚན་དུ་དོད་ཕྱོགས་མེད་དུ་བཏང་ཞེས་དང་། ལག་
ལེན་རིན་ཆེན་གཏོར་སྦྱངས་སུ་ལུག་ཤ་དང་གསར་འཇམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མགོ་སྦྱར་བའུ་བའི་ཟས་ཡིན་
ཅོ། །རྟིངས་པའི་ཚད་པ་ལ་བསེལ་ཆགས་ལུན་དུ་བསྟེན་པ་ནི་ལུས་བྱུངས་ལ་ཞེན་པ་དབུལ་བའི་ཟས་ཡིན་
ཅོ། །གང་བ་ལ་ཐལ་ལ་ལུག་གཡག་གོང་མོའི་ཤ་ལུན་མར་ཆང་འཇམ་པོ་རྣམས་ནི་མེ་དོད་གསོ་བའི་ཟས། རླུང་

འཕྲོས་ལ་ཐལ་བ་ལ་ལོ་ལོན་པའི་ཤ་མར་དང་བྱ་རམ་ཆང་རྩིང་པ་སོགས་ནི་བརྟུན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཟས་ཡིན་
ལོ། །བྱངས་ཟད་ཚད་པ་ལ་ཤ་གསར་མར་གསར་བྱར་དཀར་ཆང་གསར་འཇམ་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེད་པའི་
ཟས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཕྲོད་པའི་ཟས་བརྟུན་གཅིག་སྐབས་དང་སྦྱར་ལ་བསྟེན་ཤེས་དགོས་སོ། །

ལ༢ གཞོན་ཟས་སྤང་བ་བསྟན་པ།

གཞོན་ཟས་མ་སློན་སློན་ཏུ་མི་སྟེར་དང་། རྒྱས་པའི་ཚ་བ་མེད་བལ་སྐྱེད་པ་དང་། རྒྱང་ཚད་འབྱུང་ཅིང་ཚ་བ་
འབྱེར་བ་དང་། གཤམ་རྩོགས་ཚ་བའི་མེ་དྲོད་འཛོམས་པ་དང་། རྩིངས་པའི་ཚ་བ་སྟོད་ལ་གཞོན་པ་དང་། རྩོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་མི་འཕྲོད་ཟས་དང་དུག །མི་འཕྲོད་ཟས་རྣམས་དུག་འབྲས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞོན་པའི་ཟས་
ལ་ཞོ་དར་ཚུ་གང་ཆེན་པ་འབྲུགས་པོ་རྣམས་གྱིས་མ་སློན་པ་སློན་ཏུ་ མི་སྟེར་བ་དང་། རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ཤ་ཆང་
མར་རྩིང་བྱ་རམ་སྟོག་པ་ལན་ལྔ་རྣམས་གྱིས་མེད་བལ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱང་ཚད་འབྱུང་པ་བ་རའི་ཞོ་དར་དང་ཇ་
བསིལ་པོས་བྱེད་ཅིང་ཚུ་གང་ལོ་ཤར་སྦྱར་སོགས་གྱིས་ཚ་བ་བྱེར་བ་དང་། གཤམ་རྩོགས་ཚ་བ་ལ་ཆེན་པའི་ཟས་དང་
བསིལ་བ་འཚོག་པོ་རྣམས་གྱིས་མེ་དྲོད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩིངས་པའི་ཚ་བ་སྟོད་ལ་གཞོན་པ་དྲོད་ཤོར་བ་
དང་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་རྒྱ་གཞེར་གཉེན་གཞེར། གཤམ་ལྟོག་བཅས་ལ་དཀར་མངར་འབྲུམ་པ་ལ་
བརྟུན་རིམས་པོ་བར་བབས་པ་ལ་ཞོ། ཏུག་ཚད་ལ་ཉ་དང་ཕག་པའི་ཤ་དང་ཁྲག་རྣམས་ཉེ་དེ་ལྟར་དུག་སྐབས་
དང་སྦྱར་ལ་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་དེ་རྣམས་དུག་དང་འབྲས་སྤང་བར་བྱའོ། །

ཀ༣ སྟོད་ལམ་བསྟན་པ།

སྟོད་ལམ་བཅོས་པ་མཐུན་དང་མི་མཐུན་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོད་ལམ་གྱིས་བཅོས་པ་དང་མཐུན་པ་དང་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་ལས།

ལ༣ མཐུན་པའི་སྟོད་ལམ་བསྟན་པ།

ལྡན་ཚད་རྣམས་ལ་བསིལ་དྲོད་སྟོམས་པ་མཐུན། རྒྱང་པ་རྣམས་ལ་བསིལ་བ་ལོན་བསྟུགས། གཤམ་དང་གོས་
དང་བྱ་བའི་སྟོད་ལམ་གསུམ། །བསིལ་དྲོད་སྟོམས་པའི་གནས་ནི་ཉི་གི་བ་མཚམས། །ལྡན་སྟེང་ཁ་ཡེངས་མ་ཡིན་
དཔེན་པར་འདུག །མ་འབྲུགས་མ་རྩལ་དྲོ་ཞིང་ཡང་བ་བགོ །དུག་ཤུལ་དལ་ཆེས་མ་ཡིན་མི་རྩལ་
བཅག །བསིལ་གནས་ནེ་ལུ་གསིང་སྟེང་དང་ཚུ་ཡི་འགྲམ། །ཤིང་གི་བ་བསིར་བྱ་ཁང་སྟེང་བསིལ་ཁང་
གནས། །རས་གོས་ལ་སོགས་ཡང་ཞིང་བསིལ་བ་བགོ །ལུས་དག་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཉིན་གཉིད་བསྐྱེད། །ཡིད་འོང་
གོགས་དང་སེམས་སྟོ་ཀུན་ལ་ཤིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྡན་པའི་ཚད་པ་རྣམས་ལ་བསིལ་བ་དང་དྲོད་གཉིས་སྟོམས་
པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་པ་དང་། མ་འབྲེས་པའི་རྒྱང་པ་རྣམས་ལ་བསིལ་བའི་བཅོས་ལོན་བསྟུགས་ཉེ།

དེ་ཡང་སྔོན་པོའི་གནས་དང་གྲོན་པོའི་གོས་དང་བགྱིད་པའི་བྱ་བའི་སྔོན་ལམ་དང་གསུམ་ལས་བསིལ་དྲོད་སྟོམས་
པའི་སྔོན་གནས་ནི་ཉི་གི་བ་མཚམས་ཡིན་པ་ལ་རྒྱན་སྟེང་དང་ཁ་ཡེངས་མ་ཡིན་པར་དབེན་པར་འདུག་པ་དང་།
གོས་ནི་མ་འཇགས་པ་དང་མ་རྩལ་བ་དྲོ་ཞིང་ཡང་བ་བཞོ་བ་དང་། ལས་ནི་དྲག་ལྱལ་དང་དལ་ཆེས་མ་ཡིན་པར་
མི་རྩལ་ཅམ་བཅག་གོ། །བསིལ་བའི་གནས་ནི་ཞེ་ལུ་གསིང་སྟེ་ན་ཁའི་སྟེང་དང་རྒྱའི་འགྲམ་དང་ཤིང་རུས་ཚ་བ་མ་
ཡིན་པའི་གི་བ་མ་དང་བསེར་བྱ་སྟེ་རྒྱུང་ཕོག་ས་ཁང་པའི་སྟེང་བསིལ་བའི་ཁང་པ་ལ་གནས་ཤིང་རས་ཀྱི་གོས་ལ་
སོགས་པ་ཡང་ཞིང་བསིལ་བ་བཞོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲག་ལྱལ་དང་ངག་གི་ཁོང་ལོ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ནས་
ཉིན་གཉིད་ བསྐྱེད་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོགས་དང་སེམས་སྟོབ་ཀྱན་ལ་གིས་སོ། །

ལ༢ མི་མཐུན་པའི་སྔོན་ལམ་བསྟན་པ།

དེ་ལས་ལྗོག་པ་མི་མཐུན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལས་བཞུག་པ་ཡིད་ལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་སྤང་བར་
བྱའོ། །

ཀ༣ གཉེན་པོ་སྤྲོད་བསྟན་པ།

སྤྲོད་གྱིས་བཅོས་པ་ཞི་དང་སྤྱད་བ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྲོད་གྱི་སྟོན་ནས་བཅོས་པ་ལའང་ཞི་བ་དང་སྤྱད་བ་
གཉིས་སོ། །

ལ༡ ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་བསྟན་པ།

ཞི་བྱེད་སྤྲོད་ལ་ཐང་བྱེ་མར་དང་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནང་ནས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་ལའང་ཐང་དང་བྱེ་མ་དང་སྤྲོད་
མར་དང་གསུམ་ལས།

ག༡ ཐང་གི་སྤྱོད་བ་བསྟན་པ།

ཐང་ལ་སྤྲོད་ཐང་དབྱེ་ཐང་སྤྱད་པའི་ཐང་། །གསོད་ཐང་སད་ཐང་དགུགས་ཐང་སྐྱམ་ཐང་བདུན། །ཞེས་པ་སྟེ།
ཐང་དེ་ལ་ཡང་སྤྲོད་ཐང་དང་དབྱེ་ཐང་དང་སྤྱད་པའི་ཐང་དང་གསོད་པའི་ཐང་དང་སད་པའི་ཐང་དང་དགུགས་པའི་
ཐང་དང་སྐྱམ་པའི་ཐང་དང་བདུན་ལས།

ང༡ སྤྲོད་ཐང་བསྟན་པ།

སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཐང་ལ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །མ་རུ་བཞི་པས་བད་རྒྱུང་སྤྲོད་པར་བྱེད། །ཉིག་ཏ་གསུམ་པས་མཁྲིས་
ཚད་སྤྲོད་པར་བྱེད། །འབྲས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཁྲག་ཚད་སྤྲོད་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཐོག་མར་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་
ཐང་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བྱི་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་མ་རུ་བཞི་པའི་ཐང་གིས་བད་རྒྱུང་གཉིས་སྤྲོད་པར་བྱེད། ཉིག་ཏ་

གསུམ་པས་མཁུས་པ་དང་ཚད་པ་སློན་པར་བྱེད། འབྲས་བུ་གསུམ་པས་གིས་ཁྲག་དང་ཚད་པ་སློན་པར་བྱེད་
དོ། །

༥༢ དབྱེ་བའི་བའ་བསྟན་པ།

དབྱེ་བའི་བའ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སློ་ཉེས་ཚིག་ཐང་རྒྱུད་ཚད་འབྱེད་པར་བྱེད། ལྷ་རྩའི་ཚིག་ཐང་ཁྲག་
ནད་འབྱེད་པར་བྱེད། སློ་ཉེས་ཚིག་ཐང་གིས་རྒྱུད་དང་ཚད་གསལ་དབྱེ་བ་འབྱེད་པར་བྱེད། ལྷ་རྩའི་ཚིག་ཐང་གིས་ཁྲག་
གི་ནད་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟར་དང་། སློ་ཉེས་དང་མ་ལུ་པ་ཏ་དང་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བའ་གིས་བད་
ཀའ་དང་ཚད་པ་འབྱེད།

༥༣ ལྷ་རྩའི་བའ་བསྟན་པ།

ལྷ་རྩའི་བའ་ལ་ལུ་བའི་དང་འབྲས་བུ་གསུམ། །ག་བྲ་གསུམ་པའི་བའ་ལ་བུ་རམ་བཏབ། །ཚད་པ་རྒྱུད་གིས་བྱེད་བ་
ལྷ་རྩའི་བའ་བྱེད། །ཚེས་པ་སྟེ། ལྷ་རྩའི་བའ་ལ་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལུ་བའི་བའ་དང་འབྲས་བུ་ཨ་བར་སྐྱུར་གསུམ་བསྐྱེས་
པའི་ལོ་རྒྱུ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ་གསལ་པ་དང་། ག་བྲ་སྟེ་ཀའ་ཀའི་དང་བཙོད་དང་བ་ཤ་ག་གསུམ་པའི་བའ་ལ་བུ་རམ་
བཏབ་པས་ཚད་པ་རྒྱུད་གིས་བྱེད་བ་རྣམས་ལྷ་རྩའི་བའ་བྱེད་དོ། །

༥༤ གསོད་པའི་བའ་བསྟན་པ།

གསོད་པའི་བའ་ལ་ཚད་པ་གསལ་རྙིང་གཉིས། །ཚད་པ་གསལ་པ་གསོད་པའི་བའ་གསུམ་སྟེ། །དེ་བ་ལྷ་བའ་རིམས་
ནད་རྒྱས་པ་འཛོམས། །རྙོད་ལེན་ལྷ་བའ་འགྲམས་འཇུགས་རྒྱས་པ་འཛོམས། །འོམ་བའ་བཙོད་ལྷ་ཚད་རྒྱས་
པ་འཛོམས། །ཐང་ཚེན་བུ་པས་རྙིངས་ཚད་རོལ་དུ་གསོད། །ཚེས་པ་སྟེ། གསོད་པའི་བའ་ལ་ཚད་པ་གསལ་པ་
དང་རྙིང་པ་གཉིས་ལས། ཚད་པ་གསལ་པ་གསོད་པའི་བའ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སློ་ཉེ་བ་དང་གསལ་པ་ཀྱི་མེ་
ཏོག་དང་པར་པ་ཏ་དང་ལི་ག་དུར་དང་ཨ་རུ་ར་སྟེ་ལྷ་བའ་གིས་རིམས་ནད་རྒྱས་པ་འཛོམས། །རྙོད་ལེན་དང་བ་ཤ་
ཀ་དང་རྩི་དམར་ཏེ་རེ་སྟོན་པ་དང་སྐྱ་རྩི་དང་སྐྱ་རྩི་བཙམ་ལྷ་བའ་གིས་འགྲམས་དང་འཇུགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱས་པ་
སོགས་འཛོམས། །འོམ་བུ་དང་ལྷ་བུ་རེ་རལ་རྣམ་པར་ཏེ་ཡུ་གུ་ཤིང་དང་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་བྲག་སྐྱ་ཏ་བོ་དང་གང་ག་
རྒྱུད་དང་སྟོལ་གོང་པ་དང་སྐྱར་རྒྱན་དཀར་པོ་དང་བོང་དཀར་པོ་དང་སྐྱར་རྩི་དོ་བོ་བྱི་ཚོར་དང་སེ་ཚོད་དང་སྐྱར་
པ་དང་སྐྱ་བཟང་དང་སོ་མ་ར་ཇ་སྟེ་འོམ་བའ་བཙོད་ལྷ་པས་དུག་ཚད་རྒྱས་པ་འཛོམས་སོ། །ཐང་ཚེན་ཨ་བར་སྐྱུར་ཏེ་
འབྲས་བུ་གསུམ་དང་སློ་ཉེས་དང་བ་ལེ་ཀ་དང་བ་ཤ་ཀ་དང་རྙོད་ལེན་དང་ཏོག་ཏ་དང་བོང་དཀར་དང་ག་དུར་ཏེ་
བུ་པས་རྙིངས་ཚད་རོལ་དུ་གསོད།

༥༥ སད་ཐང་བསྟན་པ།

སད་ཐང་སྡེ་ལོང་པ་ཡི་ཚིག་ཐང་དང་། །རུས་བཅུད་གསུམ་དང་གོ་སྟོན་གསུམ་པའི་ཐང་། །རི་ཐང་མཚམས་གྱི་
དེས་པ་སྟེར་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། སད་ཐང་ལ་སྡེ་ལོང་པའི་ཚིག་ཐང་དང་སོག་ཡུ་མུག་ཐུང་སྡེ་ལོང་སྟེ་རུས་
བཅུད་གསུམ་དང་གོ་སྟོན་སྐྱེ་སྐྱེ་རྩི་སྟེ་གསུམ་པའི་ཐང་གིས་ཚད་པ་རི་ཐང་མཚམས་གྱི་རུས་གྱི་དེས་པ་སྟེར་བར་
བྱེད་དོ། །

༥༦ དགུག་ཐང་བསྟན་པ།

དགུག་ཐང་བཅུད་བཞི་འུ་ཐང་གིས་རྒྱང་འཕྲོས་འགྲུགས། །ཞེས་པ་སྟེ། དགུག་ཐང་ཤ་མར་བུར་ཆང་བཞི་རྩིང་པ་
ལ་བཅུད་བཞི་སྟེ་དེའི་ཐང་གིས་རྒྱང་འཕྲོས་པ་འགྲུགས་པར་བྱེད་དོ། །

༥༧ སྐམ་ཐང་བསྟན་པ།

སྐམ་ཐང་མང་ལྗང་དགུ་པས་རྩོགས་ཚད་སྐམ། །དེ་རྣམས་ཚ་བ་འཛོམས་པའི་ཐང་སྦྱར་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐམ་
ཐང་མང་ལྗང་དང་ཨ་བར་སྐྱུར་ཉེ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་སྟེ་ཉེས་དང་སྐྱུར་པ་དང་སྟོས་དཀར་སོ་མ་ར་ཇ་ཐལ་ཀ་རོ་
རྩེ་སྟེ་རྩེ་སེར་སྐྱ་གསུམ་པ་ཅས་པ་དགུ་པོས་རྩོགས་ཚད་སྐམས་པ་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་ཚ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་
པའི་ཐང་སྦྱར་ཡིན་ནོ། །

༥༨ ཕྱེ་མའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ།

ཕྱེ་མ་སྦྱོར་ཕྱི་སྦྱོར་འབྲེས་པར་སྦྱོར། །ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱེ་མ་སྦྱོར་དང་ཕྱི་སྦྱོར་དང་དེ་གཉིས་འབྲེས་པར་སྦྱོར་བ་
དང་གསུམ་ལས།

༥༩ སྦྱོར་སྦྱོར་བསྟན་པ།

སྦྱོར་སྦྱོར་རྒྱལ་པོ་བཅུན་མོ་སྐས་དང་ནི། །སྦྱོན་འབངས་དམག་དཔོན་དམག་མི་ཚིབས་པར་བཅས། །ཚ་བ་ཀུན་ལ་
མེ་ཐོག་རྩེ་རྒྱུག་འད། །ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱོར་སྦྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཡའ་གྱི་བཅུན་མོ་དེ་སྦྱོན་པ་སྐས་སོ་ལོ་དཀར་པོ་དང་ནི་
སྦྱོན་པོ་ཐི་ཡང་ཀུ་འབངས་པར་པ་ཉ་དམག་དཔོན་རིམས་ལ་གྱི་སྟེ་དཀར་པོ་དང་འབྲུགས་ལ་སྤང་ཕྱི་དོ་བོ་འགལ་
ཉོང་ལེན་མཁྲིས་པར་ཉིག་ཉ་སོགས་ཤས་གང་ཆེ་ལ་ལོག་པོ་བཏང་བ་དང་། དམག་མི་སྐུམ་རྩེ་ཉིག་དང་ཡུ་གུ་
ཤིང་དང་གང་རྩེ་དང་དར་ཡ་ཀན་དང་ཚེར་སྦྱོན་དང་འགལ་ཀར་སྟེ་ཕྱང་ཕྱི་སྦྱོར་དང་སྤང་རྒྱུན་དང་སྦྱོང་ཐོག་པ་
དང་འབྲུ་རྩེ་དང་འོམ་བུ་དང་སྦྱི་ལྱུང་དང་བྱི་ཚོར་དང་བྱ་རྩོད་སྦྱོས་དང་བཅུ་གསུམ་ཚིབས་པ་གངས་རྩེ་ལ་བསྐྱུས་
གང་ངམ་འཇུར་བཅས་པས་ཚ་བ་ཀུན་ལ་མེ་ཐོག་རྩེ་རྒྱུགས་པ་དང་འདྲ་ལོ། །

༤༢ ཅི་སྐྱོར་བསྟན་པ།

ཅི་སྐྱོར་ཚ་བ་རབ་འབྲིང་བྱེ་བྲག་གིས། །ག་བྱར་ཚན་དན་གི་མང་གཙོ་བོ་ལ། །འབར་བའི་ཚད་སྟོབས་བསད་པའི་
བྱེ་མ་དང་། །ལྷན་ཚད་དུས་གཅིག་འཛུམས་པའི་བྱེ་མ་དང་། །རྟིངས་ཚད་རྩད་ནས་འདོན་པའི་བྱེ་མ་དང་། །འདུ་
བ་ལ་སྟོམས་བྱེད་པའི་བྱེ་མ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཅི་སྐྱོར་ལ་ཚ་བ་རབ་དང་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་དང་འདུ་བ་སྐྱར་ཏེ་བྱེ་
བྲག་གིས་བཙོས་དགོས་ཏེ། རབ་ལ་ག་བྱར་དང་འབྲིང་ལ་ཚན་དང་ཐ་མར་གི་མི་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་ལ་མེ་ལྷ་བྱར་
འབར་བའི་ཚད་པའི་སྟོབས་བསད་པའི་བྱེ་མ་དང་། །ལྷན་ཚད་ནམས་དུས་གཅིག་ལ་འཛུམས་པའི་བྱེ་མ་དང་།
རྟིངས་ཚད་ཀྱི་རྩ་བ་རྩད་ནས་འདོན་པའི་བྱེ་མ་དང་། །འདུ་བ་འབྲུགས་པ་ལ་སྟོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱེ་མ་འོ། །

༤༣ འབར་ཚད་ཀྱི་བྱེ་མ་བསྟན་པ།

འབར་བའི་ཚད་སྟོབས་བསད་པའི་བྱེ་མ་ལ། །ཚ་བ་རབ་ལ་ག་བྱར་རྒྱལ་སྟོན་གསུམ། །བདུན་པ་དགུ་པ་གསུམ་
གྱིས་བསད་པ་གཅེས། །ཚ་བ་འབྲིང་ལ་ཚན་དན་བཅུ་པ་སྟེ། །ཐ་མ་གི་མང་བཅུ་པས་འཛུམས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབར་བའི་ཚད་པའི་སྟོབས་བསད་པའི་བྱེ་མ་ལ་ནི་ཚ་བ་རབ་ལ་ག་བྱར་དང་ཚན་
དཀར་པོ་རྩ་གང་བཙས་རྒྱལ་སྟོན་གསུམ་དང་། །དེ་སྟེང་ཚན་དམར་པོ་གི་མི་ཉོང་ལེན་རྒྱ་ཏིག་སོགས་བསྟན་ཏེ་
བདུན་པ་དང་། །དེ་སྟེང་བ་ཤ་ཀ་དང་བོང་དཀར་བཙས་བསྟན་ཏེ་དགུ་པ་གསུམ་གྱིས་བསད་པ་གཅེས་སོ། །ཚ་བ་
འབྲིང་ལ་ཚན་དན་དམར་རྩ་གང་གུར་ཀུམ་ལྷུའུ་ཉོང་ལེན་གི་མི་ག་བྱར་རྒྱ་ཏིག་བ་ཤ་ཀ་བཙས་བཅུ་པ་དང་།
སྟེ་ཞེས་འོག་མ་འདྲེན་ཚིག་སྟེ་ཐ་མ་གི་མི་རྩ་གང་གུར་ཀུམ་ལྷུའུ་བ་ཤ་བ་ལེ་ཉོང་ལེན་རྒྱ་ཏིག་ག་བྱར་བོང་དཀར་
ཏེ་བཅུ་པོས་འཛུམས་པར་འགྱུར་རོ། །

༤༤ ལྷན་ཚད་ཀྱི་བྱེ་མ་བསྟན་པ།

ལྷན་ཚད་དུས་གཅིག་འཛུམས་པའི་བྱེ་མ་ནི། །ཚ་བ་རྒྱུད་ལྷན་ཨ་གར་བཅུ་པས་འཛུམས། །བད་ཀན་ལྷན་ལ་རྩ་
གང་བདེ་བྱེད་སྐྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་པའི་ཚད་པ་དུས་གཅིག་ལ་འཛུམས་པའི་བྱེ་མ་ནི་ཚ་བ་རྒྱུད་ལྷན་ཨ་གར་
དང་རྩ་གང་ལི་ཤི་སུག་སྟེལ་ཀ་ཀོ་ལ་རྩ་ཏི་གུར་ཀུམ་སྟེ་བཟང་དུག རུ་ཏྟ་སྟེ་ཏེས་སྟོག་ཐལ་ཀར་སྟེ་བཅུ་པོས་
འཛུམས། །བད་ཀན་དང་ལྷན་པ་ལ་བྱི་རྒྱུད་ལྷར་གྱི་རྩ་གང་བདེ་བྱེད་ཚེན་མོ་སྐྱར་རོ། །

༤༥ རྟིངས་ཚད་ཀྱི་བྱེ་མ་བསྟན་པ།

རྟིངས་ཚད་རྩད་ནས་འདོན་པའི་བྱེ་མ་ལ། །རབ་ལ་ག་བྱར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སྟེ། །འབྲི་ལ་ཚན་དན་ཐ་མ་གི་མང་
རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟིངས་པའི་ཚད་པ་རྩད་ནས་འདོན་པའི་བྱེ་མ་ལ་རབ་ལ་བྱི་རྒྱུད་ལྷར་གྱི་ག་བྱར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་
དེ་དང་། །འབྲིང་ལ་ཚན་དན་ནི་ཚན་དན་དཀར་དམར་བཤད་མ་ཐག་པའི་བཟང་དུག་བ་ལེ་ཀ་རྒྱ་ཏིག་ཉོང་ལེན་ག་བྱར་

ལྷན་ལ་འབྲུ་སྲ་ཉང་གི་མི་ལྷ་ག་པུའུ་པར་སྤེ་གེ་སར་གསུམ་གིང་མངར་རུ་ཉ་ཨ་བར་སྐྱུར་གསུམ་ནམས་ཉེ་ཚན་ན་
གི་སྐྱོར་བ་དང་། བ་མ་གི་མི་གི་སྐྱོར་བ་ནི་གོང་གི་ཚན་དཀར་དམར་གི་ཚེ་བ་ཏུ་ཡང་གི་མི་བསྐྱེད་གཞན་ནམས་
གོང་དང་འབྲུ་བ་ལ་སྐྱུར་བྲག་ལུན་དང་གསེར་གི་མེ་ཉོག་སྤེབས་པའམ་ཡང་ན་ཅུ་གུར་ཡི་གི་སྤེ་བསིལ་གསུམ་ཨ་
ག་རུ་བྲག་ལུན་གི་སྤེ་དཀར་པོ་སྐྱང་ཚེ་དོ་བོ་བོང་དཀར་རྒྱ་ཉིག་པར་པ་ཉ་ནམས་སྐྱུར་རོ། །

ཅ་ལ འདུ་བ་ཆ་སྟོམས་གི་ཕྱེ་མ་བསྟན་པ།

སྐྱུར་རུག་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

ང་༣ སྤེ་ཚེ་འདྲེས་པའི་སྐྱོར་བ་བསྟན་པ།

སྤེ་ཚེ་འདྲེས་པའི་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོ་བརྒྱད། །འབྲུགས་ལ་རིམས་བབས་སྒོ་མདེ་ཁ་བསྐྱུར་ལ་སྐྱུར། །ཚེ་བའི་ནད་
ནམས་མི་སེལ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ། འདུ་བ་ཁོང་སྟོམས་བྱེད་པའི་ཕྱེ་མ་ནི་སྤེ་ཚེ་འདྲེས་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་ཕྱི་
རྒྱུད་ལྟར་གི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་པ་གཞིར་བཞག་པའི་འབྲུགས་ལ་ཚན་དམར་པོ་གིང་མངར་རུ་ཉ་སྐྱུ་རུ་རིམས་ལ་
གསེར་མེ་པར་པ་ཉ་ག་རུར་དེ་བ་སྐྱང་ཚེ་བོང་དཀར་བབས་སྒོ་མདེ་ཁ་གཉན་ལ་སྐྱེ་ཚེ་གུ་གུལ། མིང་ལ་ཇོ་ཉི་ཨ་
གར། སྐོ་ལ་ཨ་གོང་གིང་མངར། མཆིན་པར་ལྷན་ལ་གུ་ལ། མཆིར་པར་ཀ་གོ་ལ། མཁལ་མར་སུག་སྤེལ།
པོ་བར་བྲག་ལུན། མཁྲིས་པར་གསེར་མེ། རུ་སོ་སྐྱེ་ཚེས་བསྐྱུར་ལ་སྐྱུར་བས་ཚེ་བའི་ནད་ནམས་མི་སེལ་བ་གང་
ཡང་མེད་དོ། །

ཁ་༣ སྐྱེད་མར་བསྟན་པ།

སྐྱེད་མར་ཚེ་བའི་ནད་རྗེས་བཅད་པ་སྟེ། །འབྲས་བུ་གསུམ་གི་སྟོངས་པའི་ཚད་རྗེས་གཙོད། །ཉིག་ཉའི་མར་གིས་
ཚད་རྟིང་རྒྱུད་ལྟན་གདོན། །བ་ཡི་ནམ་ལྔ་སེང་ལྔེང་སྐྱེད་མར་གིས། །ཚད་རྟོགས་ཕྱི་རྗེས་རྒྱ་སེར་སྐྱེམ་པར་
བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། སྐྱེད་མར་གིས་ཚེ་བའི་ནད་རྗེས་གཙོད་པར་བྱ་དགོས་ཉེ་འབྲས་བུ་ཨ་བར་སྐྱུར་གསུམ་གི་སྐྱེད་
མར་གིས་སྟོངས་པའི་ཚད་རྗེས་གཙོད། །ཉིག་ཉའི་སྐྱེད་མར་གིས་ཚད་པ་རྟིང་པ་རྒྱུད་དང་ལྟན་པ་གདོན། རྒྱུད་ཕྱི་
མའི་བའི་ནམ་ལྔ་དང་སེང་ལྔེང་གི་སྐྱེད་མར་གིས་ཚད་པ་རྟོགས་པ་དང་ཕྱི་རྗེས་རྒྱ་སེར་ནམས་སྐྱེམས་པར་བྱེད་
དོ། །

ཀ་༣ སྐྱོང་བྱེད་གི་སྐྱོར་བ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཉེ་དགོས་པ་བརྗོད་པ་དང་། རུང་མི་རུང་གི་
སྐྱང་བྲང་བསྟན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཚོ་གའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །

ལ། རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་དགོས་པ་བཟོད་པ།

ཞི་བྱེད་ཐང་ཕྱེས་ཚ་བ་མ་སེལ་ན། །སྒྲོང་བྱེད་བཤའ་གྱིས་མཁྲིས་ཚད་འོར་དུ་སྐྱུར། །ཚ་བ་ཀུན་ལ་སློན་དུས་ལྷུས་
པ་མཚོག། །སྒྲོད་བབས་བཅོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱུང་བ་ཡིན། །བཅོས་བརྟུགས་ལོག་གཞོན་སྒྲོངས་མིན་གཞན་ན་
མེད། །ཅི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་ཅད་ནས་འབྱིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཐང་དང་ཕྱེ་མས་ཚ་བ་མ་སེལ་ན་སྒྲོང་
བྱེད་ཀྱི་བཤའ་གྱིས་མཁྲིས་པའི་ཚད་པ་འོར་དུ་བསྐྱུར་དགོས་ཤིང་དེར་མ་ཟད་ཚ་བ་ཀུན་ལ་སློན་པའི་དུས་སུ་
འལུས་པ་མཚོག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་སྒྲོད་ལ་བབས་ན་བཅོས་བམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱུང་བ་ཡིན་པས་
བཅོས་ཀྱིས་བརྟུགས་ན་ལོག་གཞོན་སྒྲོང་ཡིན་པ་གཞན་ན་བབས་དེ་འབྲ་བ་མེད་ལ། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཚ་བའི་རྒྱ་ཉིད་
མཁྲིས་པ་ཡིན་པས་རྩ་བ་ཅད་ནས་འབྱིན་པས་སོ། །

ལ༢ སྐང་སྐང་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་རྩུང་དང་མི་རྩུང་ནད་གཞི་བརྟུག། །རན་དང་མི་རན་དུས་ཚོད་བརྟུག་པ་དང་། །ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་ལྷུས་ཤེད་
ལེགས་པར་བརྟུག། །མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་སྒྲོངས་ལས་མི་འདའ་ཡང་། །མ་སློན་ཚ་བ་མི་སྐྱུང་བྱེད་ཏེ་འགོ། །རླུང་
འབྲུད་ཆེ་དང་འབྲེ་ཁ་ཚོད་ལ་མིན། །སློན་དང་སྒྲོད་བབས་བཅོས་བརྟུགས་དུས་ཚོད་དུ། །རྩ་ཤེད་མ་ཤོར་ཤེད་
གྱིས་ཐུབ་དུས་སྐྱུང། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུང་རྩུང་བ་དང་མི་རྩུང་བ་ནད་གཞི་ལ་བརྟུག་པ་དང་རན་པ་དང་མི་
རན་པ་སློན་མ་སློན་གྱི་དུས་ཚོད་བརྟུག་པ་དང་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་ནི་ལྷུས་ཤེད་ལེགས་པར་བརྟུག་དགོས་ཏེ་གང་ཞེ་
ན། མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་སྒྲོང་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་ཡང་། མ་སློན་པའི་ཚ་བ་ལ་མི་སྐྱུང་སྟེ་སྐྱུངས་ན་བྱེད་ཏེ་འགོ་
བ་དང་། གཞན་ཡང་རླུང་གིས་འབྲུད་པ་ཆེ་བ་དེ་རླུང་མཚོ་བ་དང་འབྲེ་ཁ་ཚོད་པ་སྟེ་གཞོན་ཅན་ལ་བྱ་བ་མིན་
འོ། །རྩུང་བ་ནི་སློན་པའི་དུས་དང་སྒྲོད་ལ་བབས་པ་བཅོས་གཞན་བརྟུགས་པ་སྐྱུང་བའི་དུས་ཚོད་དུ་སྟེ་བས་པ་དང་
རྩ་ཤེད་མ་ཤོར་བའི་ཤེད་གྱིས་ཐུབ་པའི་དུས་ལ་སྐྱུང་དགོས་ཏེ།

ལ༢ ཚོ་གའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་སྒྲོན་འགོ་དངོས་གཞི་ཕྱིས་རྗེས་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་འང་སྒྲོན་འགོ་དང་དངོས་གཞི་དང་ཕྱི་རྗེས་དང་
གསུམ་ལས།

ག༡ སྒྲོན་འགོ་བསྟན་པ།

སྒྲོན་འགོ་མ་སློན་སློན་པར་བྱ་བ་དང་། །བྱེད་ན་བསྐྱེད་ཞིང་རླུང་ཁ་གཞོན་པ་དང་། །གའ་པའི་མགོ་བསྐྱུང་མེ་རྩོད་
ཉམས་ན་གསོ། །ནད་ཀྱི་བཅེ་བཅིལ་རྒྱས་ཚད་མ་ཡིན་པའི། །རྫིངས་པ་ནམས་ལ་ལྷུས་དང་བསྐྱེད་མཉེ་བ། །ཞེས་
པ་སྟེ། སྒྲོན་འགོ་ལ་མ་སློན་པ་སློན་པར་བྱ་བ་དང་བྱེད་ན་བསྐྱེད་ཞིང་རླུང་གི་ཁ་གཞོན་པ་དང་། །ནད་གའ་པའི་ཚ་

བམལོ་སྐྱུར་བཤུ་གིང་ངོ་བོ་སྤྲང་བ་དང་མེ་རྫོད་ཉམས་པ་ན་གསོ་བ་དང་ནད་ཀྱི་ཚེ་བཅག་པའམ་བཅིལ་ལ་རྒྱས་
པའི་ཚད་པ་མ་ཡིན་པའི་ནད་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་སྲོན་འགོ་ལྷན་དང་བསྐྱེལ་མཉེ་བྱ་དགོས།

ག_༣ དངོས་གཞི་བསྟན་པ།

དངོས་གཞི་རྒྱལ་པོ་བཅུན་མོ་སྐྱུར་དང་སྒོམ། །མཚོན་ཆ་ཆིབས་སུ་བཅས་པས་ནད་ཡུལ་འདོན། །ཚ་བ་སློན་དུས་
ག་བྱར་གི་ཕྱང་བསྟན། །སྲོད་དུ་བབས་ན་བྲག་ལུན་དུག་མོ་ཉུང། །བཅོས་རྒྱགས་ཚ་ལ་གྱུར་གྱུ་མ་མདེ་ལ་
བསྐྱུར། །དྲི་ཆེ་ལ་དོག་དམར་མེར་ནད་ཐོན་རྟགས། །ཚ་ཡང་རྒྱ་ལྷག་བབས་ལ་དག་པར་སྐྱུང། །སྐྱུང་བ་མ་དག་
བསྐྱུར་ལ་སྐྱུང་བ་གཅེས། །མ་འབྱོངས་ནད་བསྐྱུང་ཚ་བ་སྐྱུར་འཕེལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་གཞི་ལ་སྐྱོང་
སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱ་ཐར་ལུ་དང་བཅུན་མོ་ལོན་བྱ་དང་སྐྱུར་ཉོང་ལེན་དང་སྒོན་ལྷུ་མ་རྩ་དང་གསེར་མེ་རྟོག་མཚོན་
ཆ་པ་རྟོ་ལ་སྟེ་རྒྱ་ལྷན་རྣམས་ཆིབས་སུ་ཀར་བཅས་པས་ནད་ཡུལ་ནས་འདོན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚ་བ་སློན་པའི་
དུས་ལ་ག་བྱར་གི་ཕྱི་བསྟན། །སྲོད་དུ་བབས་ན་བྲག་ལུན་དང་དུག་མོ་ཉུང། །བཅོས་བརྒྱགས་པ་ལ་ཚ་ལ་དང་གྱུར་
གྱུ་གི་མདེ་ལ་བསྐྱུར་བ་སོགས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུངས་པའི་འབྲུ་མདོག་དྲི་ཆེ་བ་ལ་ལ་དོག་དམར་མེར་དུ་བྱུང་ན་
ནད་ཐོན་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་བསྐྱོལ་ཚ་དང་བསྐྱོལ་གང་སོགས་རྒྱ་ལྷག་གང་འོས་བབས་ལ་དག་པར་སྐྱུང།
སྐྱུངས་པས་མ་དག་ན་བསྐྱུར་ལ་སྐྱུང་བར་བྱ་བ་གཅེས་ཏེ་མ་འབྱོངས་པའི་ཚེ་ན་ནད་བསྐྱུང་ཞིང་ཚ་བ་སྐྱུར་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བས་སོ། །

ག_༣ ཕྱི་རྗེས་བཅད་པ་བསྟན་པ།

འབྱོངས་རྗེས་རྒྱ་གོག་འབྲས་སམ་ཕྱེ་བྲག་གམ། །ཞོ་ལྷུ་ལ་སོགས་བསིལ་གྱིས་བཤལ་རྗེས་བཅད། །དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་རྗེས་ལ་རྫོད་བསྟན་ན། །བཟུ་བཤལ་བྱས་རྗེས་སྲོད་དུ་དུག་གཡོས་འདྲ། །རྙིངས་ཚད་རྣམས་ལ་རྒྱན་སྐྱོངས་
བསྐྱགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྱོངས་རྗེས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་གོག་དང་འབྲས་སམ་ཕྱེ་བྲག་གམ་ཞོ་ལྷུ་
བཤལ་རྒྱུད་ཟས་ལེར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསིལ་བའི་ཟས་གྱིས་བཤལ་བའི་རྗེས་བཅད་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པར་རྗེས་ལ་རྫོད་བསྟན་ན་བཟུ་བཤལ་བའི་ཚེ་ག་བཤལ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་སྲོད་དུ་དུག་གཡོས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་
ཡང་རྙིངས་པའི་ཚད་པ་རྣམས་ལ་ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱུ་རུ་ལྷུ་མ་རྩ་དུར་བྱིད་སྐོས་དཀར་སོགས་པ་རྒྱར་བསྐྱུས་པའི་
རྒྱན་སྐྱོང་གཏོང་བ་བསྐྱགས་པ་ཡིན།

ག_༤ དབྱུང་གི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ།

དབྱུང་གིས་བཅོས་ཐབས་རྣམ་པ་དུག་ཡིན་ཏེ། །གཏར་གྱིས་ལྷག་ངན་རྩ་ལམ་སྐྱུང་བ་དང་། །རྩལ་གྱིས་ཚད་
རྒྱངས་བསྐྱུར་དབྱུང་བ་དང་། །དུགས་གྱིས་འཕྲལ་གྱི་རྒྱག་གཟེར་བཅག་པ་དང་། །ལུམས་གྱིས་ཚ་བ་བྱེར་བ་

གདོན་པ་དང་། །ཚུ་ཡིས་ཕྱི་ཚད་མེད་བལ་བ་ཅག་པ་དང་། །མེ་ཡིས་ཚ་བ་འབྲོས་འཕྲང་བསྐྱམས་པའོ། །ཞེས་པ་
སྟེ། དཔུང་གྱིས་བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཏར་གའི་རིགས་གྱིས་ཁྲག་ངན་རྩ་ལམ་
ནས་སྦྱང་བ་དང་། རྩལ་བཏོན་པས་ཚད་པའི་རྒྱངས་བ་སྦྱར་དབྱུང་བ་དང་། དུགས་ཀྱི་རིགས་བརྒྱབ་པས་འཕྲལ་
གྱི་ལྷག་དང་གཟེར་བཅག་པ་དང་། ལུམས་ཀྱི་རིགས་གྱིས་ཚ་བ་བྱེར་བ་གདོན་པ་དང་། རྩའི་ལྷག་བརྒྱབ་པས་ཕྱི་
ཚད་མེད་བལ་བ་ཅག་པ་དང་། གསང་དུ་མེ་ཡིས་ཚ་བ་འབྲོས་འཕྲང་བསྐྱམས་པའོ། །

ལ། གཏར་གའི་བཅོས་བསྟན་པ།

དང་པོ་གཏར་གྱིས་རྩ་ལམ་ཁྲག་སྦྱང་བ། །རྩང་དང་མི་རུང་ནད་གཞི་བཟླ་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་གཏར་
གའི་རིགས་གྱིས་རྩ་ལམ་གྱི་ཁྲག་སྦྱང་བ་ལ་རྩང་བ་དང་མི་རུང་བ་ནད་གཞི་ལ་བཟླ་པ་གཅེས་པ་དང་ཚོ་ག་
གཞན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །

ག། མི་རུང་བའི་ནད་གཞི་བསྟན་པ།

ཁྲག་མཁྲིས་ནད་ལ་གཏར་བར་གསུངས་ན་ཡང་། །ཚ་བ་གཏར་དུ་མི་རུང་རྣམ་པ་བདུན། །མ་སློན་ཚད་པ་གཏར་
ན་རྩོགས་པར་འགྱུར། །ཁྱད་པར་རིམས་ལ་གང་གཏར་དོན་ལ་འབབ། །འཇུགས་སོགས་ངན་ཁྲག་མ་བྱེ་གཏར་
བ་ཡིས། །བྱངས་ཁྲག་ཤོར་བས་རྒྱང་སྟེ་ཚ་བ་བྱེར། །ནད་ཁྲག་ལུས་པས་ཚ་བའི་རོ་མི་ཐོན། །སྟོངས་ཚད་གཏར་
ན་རྒྱང་འཕྲོ་ལྷག་གཟེར་སྟེ། །གཉན་ཚད་གཏར་ན་ཁྲག་ཤུལ་སྟོག་རྩར་འཇུག། །དུག་ཚད་གཏར་ན་བྱེར་ཏེ་རོ་མི་
ཐོན། །བྱངས་ངན་ཚད་པ་གཏར་ན་སྟོག་རྩེན་ཚད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱིར་ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་ནད་ལ་གཏར་བར་
གསུངས་ན་ཡང་ཚ་བ་ལ་ཡང་གཏར་དུ་མི་རུང་བ་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་དེ་གང་ཞེ་ན་མ་སློན་པའི་ཚད་པ་དེ་གཏར་
བའི་ཚེ་ན་རྩོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་རིམས་ལ་གང་གཏར་ཀྱང་དོན་ལ་འབབ་པ་དང་འཇུགས་ལ་སོགས་
པར་ངན་ཁྲག་དང་བྱངས་ཁྲག་མ་བྱེ་བར་གཏར་བས་བྱངས་ཀྱི་ཁྲག་ཤོར་བས་རྒྱང་སྟེ་ལ་ཚ་བ་འབྲང་བྱེ་ཏེ་ནད་ཁྲག་
ལུས་པས་ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་རོ་མི་ཐོན། །སྟོངས་ཚད་ལ་གཏར་ན་རྒྱང་འཕྲོ་ལ་ལྷག་གཟེར་སྟེ་བ་དང་། གཉན་ཚད་ལ་
གཏར་ན་ཁྲག་གི་ཤུལ་སྟོག་རྩར་འཇུག་ཅིང་། དུག་ཚད་ལ་གཏར་ན་བྱེར་ཏེ་དུག་རོ་མི་ཐོན། །བྱངས་ངན་གྱི་ཚད་
པ་གཏར་བ་ན་སྟོག་གི་རྩེན་ཚད་ཡིན་པས་མི་རུང་དོ། །

ག། གཏར་དུ་རྩང་བའི་ནད་གཞི་བསྟན་པ།

གཏར་དུ་རྩང་བའི་ཚད་པ་སློན་རྒྱས་དུས། །ཁྱད་པར་འགྲམས་འཇུགས་ཁྲག་གཟེར་གཏར་བ་ཤིས། །སློན་ལོང་
མེད་པའི་ཚ་བ་ལག་གཏོད་ལྟར། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ཁྲག་ལ་ཐོབ་ཤ་བྱ། །སྟོངས་པའི་ཚ་བ་བསིལ་བརྒྱད་གསོ་ཞིང་
གཏར། །གཞན་ཚད་གང་གཞན་རྩ་ལ་གཏར་ལ་བསྐྱང། །རྩིངས་ཚད་ཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཉུང་དུ་དབྱུང། །རིམས་

དུགས་གཉན་གཟེར་རྩེ་བའི་བའི་སྒྲིབ་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་སྟེ། གཏར་དུ་རྩེ་བའི་ཚད་པ་སྒྲིབ་ཞིང་རྒྱས་པའི་
དུས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་དུ་འགྲམས་དང་འབྲུགས་དང་ལྷག་གི་གཟེར་རྩེ་ལ་གཏར་བ་ཤིས་ཤིང་། སྒྲིབ་ལོང་མེད་
པའི་ཚ་བ་ལ་གཏར་ན་ལག་ལ་དངོས་པོ་གཏོད་པ་ལྟར་འཆི་བ་ཡིན་ནའང་རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ལ་ལྷག་དང་སྟོག་ལ་ཐོབ་
ཤ་བྱས་ཞེས་གང་རུང་གཏར་བ་དང་། སྟོངས་པའི་ཚ་བ་ལ་བསེལ་དང་བཅུད་ཀྱིས་གསོ་ཞིང་གཏར་བ་དང་གའ་
པའི་ཚད་པ་གང་གའ་པའི་རྩ་ལ་གཏར་ལ་ནད་ཅོ་བོ་བསྐྱང་ཞིང་། རྟིངས་པའི་ཚད་པ་ཡངས་པ་བཞིན་དུ་རྩ་ལ་མ་
གང་རིགས་ནས་ཉུང་དུ་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། རིམས་དང་དུག་དང་གཉན་གཟེར་རྩེ་ལ་རྩེ་བའི་སྒྲིབ་པ་
ཐོན་ཅམ་གཏར་བར་བྱའོ། །

ག༣ ཚོ་ག་གཞན་དུ་བསྟན་ཚུལ་བསྟན་པ།

གཏར་བའི་དུས་ཚོད་རན་དང་མི་རན་དང་། །སྟོན་འགྲོ་སྟེན་ཐབས་གདབ་ཐབས་རྩ་དམིགས་དང་། །ལྷག་སྤྱི་
དབྱུང་ཚད་ལོག་འོན་ལ་སོགས་པ། །ཕྱི་རྒྱུད་གཏར་གའི་ལེ་ལུང་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ནད་ཀྱི་བབས་
ནས་གཏར་བའི་དུས་ཚོད་ལ་རན་པ་དང་མི་རན་པ་དང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་གདབ་ཐབས་
དང་རྩ་དམིགས་དང་ལྷག་གི་ཕྱ་དང་དབྱུང་ཚད་དང་ལོག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཏར་གའི་
ལེ་ལུང་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཤིང་།

ལ༣ རྩལ་དབྱུང་ཐབས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་དང་། རུང་བ་དང་། དུས་དང་། སྤྱིར་བ་དང་བཞིའོ། །

ག༥ མི་རུང་བ་བསྟན་པ།

རྩལ་གྱིས་ཚ་བ་བསྐྱར་དབྱུང་བ་ནི། །མ་སྒྲིབ་སྟོབས་ཆེན་ནད་ལ་རྩལ་མི་དབྱུང་། །ལྷངས་ཀྱང་རྩལ་མེད་ནད་
འབྲུགས་སྐྱར་ཡང་འབྱེད། །རྩལ་ཟད་རྩལ་བཏོན་རྒྱུ་སྤྱི་ལུས་སྟོབས་འཛེམས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩལ་བཏོན་
གྱིས་ཚ་བ་བསྐྱར་ནས་ཕྱིར་དབྱུང་བའི་སྐྱར་བྱེད་གི་བཞི་བ་ནི་མ་སྒྲིབ་པ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་ནད་ལ་རྩལ་མི་དབྱུང་ཞིང་
གལ་ཏེ་དབྱུང་བའམ་ཕྱིར་ལྷང་ཀྱང་རྩལ་མེད་ལ་ནད་འབྲུགས་ཤིང་སྐྱར་ཡང་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རྩལ་ཟད་པའི་
ནད་ལ་རྩལ་བཏོན་ན་རྒྱུ་སྤྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཛེམས་པས་སྐྱར་དོ། །

ག༥ རུང་བ་བསྟན་པ།

མ་སྒྲིབ་སྟོབས་རྒྱུང་ལམ་ནས་བསྐྱོག་པ་དང་། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་རྒྱངས་པར་འདོན་པ་དང་། །སྟོངས་པའི་རྒྱུང་ཚད་
དུས་གཅིག་དབྱུང་བ་དང་། །རྟིངས་པའི་ཚ་བ་ཞེན་ཅི་དབུལ་བ་དང་། །ལྷན་པར་རིམས་ཀྱི་ཚ་བ་བྱ་ལྟར་
སྐྱར། །ཤ་ལྷགས་རུས་ཚད་རྩལ་དུ་དབྱུང་བས་བཅོས། །ཞེས་པ་སྟེ། མ་སྒྲིབ་པའི་ནད་སྟོབས་རྒྱུང་རྩམས་ལམ་
ནས་བསྐྱོག་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཚ་བ་ནི་རྒྱངས་པར་འདོན་པ་དང་། སྟོངས་པའི་རྒྱུང་ཚད་ནི་དུས་གཅིག་དུ་དབྱུང་

བ་དང་། རྟིངས་པའི་ཚ་བ་ཤིང་ལ་སྣ་ཅི་ལྟར་ཞེན་པ་ཅིབ་མའི་ཤ་བཀོག་ན་སྐལ་པ་ཉམས་པ་ལྟར་རྩལ་བཏོན་ན་
རྟིངས་ཚད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལྟམ་བ་བཞིན་དབྱེ་བའི་དོན་ཏེ་དབྱལ་བ་དང་། ལྷན་པར་དུ་རིམས་ཀྱི་ཚ་བ་བྱ་རྩལ་མཐུས་
ཟ་བ་རྣམས་སློབ་ཆགས་སོགས་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ཏེ་གཏོང་བ་ལྟར་གཤམ་བཤད་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་སྤྱར་བ་དང་ཤ་ལྷགས་
དང་རུས་ལ་བབས་པའི་ཚད་པ་རྩལ་དུ་དབྱུང་བས་བཅོས་དགོས།

གམ དབྱུང་དུས་བསྟན་པ།

དབྱུང་དུས་པལ་ཆེར་རྩལ་གྱི་ཐོན་དུས་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དབྱུང་བའི་དུས་རན་པ་པལ་ཆེར་ལ་རྩལ་གྱི་གྱི་ཐོན་
པའི་དུས་ཡིན་ཅིང་།

གཎ ལྷོར་བ་བསྟན་པ།

ལྷོར་བ་འཕུལ་འདྲེན་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷོར་བས་འཕུལ་བ་ནི་ཚ་བ་མ་སློན་པའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་
སྐྱོན་ཨ་བར་སྤྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་གསུམ་རྒྱ་གར་ཏིག་ཏེ་ལི་ག་དུར་བ་ལེ་ཀ་དང་ལྷུང་ལ་དཀར་པོ་སྟེ་ཉེས་རྣམས་ལ་བྱ་
སྤྱར་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པ་བཏང་བ་དང་འདྲེན་པ་ནི་སློ་སྤྱི་རྒྱུངས་དུགས་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཏ རྟུགས་བྱ་བས་བསྟན་པ།

རྟུགས་ཀྱིས་འཕྲལ་གྱི་ལྷག་གཅོག་བསིལ་དོད་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟུགས་བྱས་ཀྱིས་འཕྲལ་གྱི་ལྷག་གཅེར་
གཅོག་པ་ལ་བསིལ་རྟུགས་དང་དོད་རྟུགས་གཉིས་ལས།

གཉ བསིལ་དུགས་བསྟན་པ།

རྒྱ་ཚོ་ཚོན་ལྷགས་ཚན་ཞོ་བསིལ་བའི་སྟོ། །ཁང་མོས་གསོར་བདུགས་ཁག་གཅེར་ལྷག་གཅོག་མཚོག་རྒྱ་དུགས་
གྲོ་བ་རྒྱ་གཅེར་མིག་ཚད་འཛོམས། །བསིལ་དུགས་མ་སློན་རྒྱུད་དང་ལྷན་པ་སྤྲང་། །དོད་རྟུགས་རྒྱས་ཚད་རྒྱང་
ལ་མི་རུང་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ནང་གི་དོད་ཚོས་ཀྱི་ལྷགས་ཏེ་ཐོང་ལྷགས་གཡའ་གངས་སྤང་གསུམ་གྱི་ཚན་ཞོ་
དང་སྤྱར་བ་དང་བསིལ་བའི་སྟོ་སྤྱུ་ཤེལ་ཙོ་ཏིག་ཏེ་ཉེན་ལེན་སོགས་ཁང་མོས་རྒྱས་ཚད་ལ་གསོར་གྱིན་བདུགས་
པས་ཁག་གཅེར་གྱི་ལྷག་གཅོག་པའི་མཚོག་དང་། སྟོད་པར་རྒྱ་རྒྱགས་པའི་དུགས་ཀྱིས་གྲོ་བའི་ཚ་བ་དང་རྒྱ་
གཅེར་དང་མིག་གི་ཚད་པ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསིལ་དུགས་དེ་ནི་མ་སློན་པའི་རྒྱུད་དེ་དང་ལྷན་པ་ལ་སྤྲང་
དོ། །དོད་ཀྱི་དུགས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པའི་ཚད་པ་རྒྱང་པ་ལ་མི་རུང་དོ། །

གམ དོད་རྟུགས་བསྟན་པ།

འཁར་གོང་ཆང་བུན་བསྐོས་པས་རྒྱང་གཅེར་གཅོག་ །དོར་གྱི་མེ་བཅོས་ཀོ་ལེར་གཅེར་འཁྱུག་འཛོམས། །སོ་ཡག་
བསྐོས་པས་པོ་བར་དུགས་བྱས་ན། །མ་སློན་གཤམ་རྟོགས་པོ་བའི་མེ་དོད་གསོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འཁར་གོང་ལ་ཆང་

ཐུན་པ་བསྐྱོད་པས་རྒྱུད་གི་གཟེར་གཅོག་ཅིང་ཉོར་གྱི་མེ་བཙའ་སྟེ་ཕྱིར་པ་མར་གྱིས་བཙོས་པའི་སྐྱུམ་དོད་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་གོ་སྟོན་བཏང་བ་ལྟར་པས་ཀོ་ལེར་གཟེར་ཞིང་འབྱུག་པ་འཛོམས། ས་བཟང་པོ་ལ་སོ་བཏང་བའི་ཕག་བསྐྱོད་པས་ཕོ་བར་དུགས་བྱས་ནས་མ་སྤྲིན་པ་དང་། གཤམ་པ་རྟོགས་པ་ཕོ་བའི་མེ་དོད་རྣམས་གསོའོ། །

ཁ༣ ལུམས་བཤད་པ།

ལུམས་ནི་བདུད་རྩི་ལྡེ་ལྷ་ལྷུ་ལུམས་སམ། །བཅིང་ལུམས་རྒྱངས་ལུམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལུམས་ཀྱིས། །ཚ་བ་ཤ་ལྷགས་རྩ་རུས་བྱེར་བ་འཛོམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུམས་ནི་བདུད་རྩི་ལྡེ་ལྷག་པ་བ་ལུ་མཁའ་པ་མཚེ་སྟེ་བཞི། དེ་སྟེང་ཚ་རྟོགས་ལ་སྟོ་ལོ་སྐྱུག་པོ། དུག་ལ་འོམ་བུ། རྟིངས་ཚད་ལ་སྤང་སྟོས་སོགས་ཁ་བསྐྱུར་བའི་རྒྱ་ལུམས་སམ་གང་ན་སར་བཅིངས་པས་ལུམས་དང་དེ་བསྟོལ་བའི་རྒྱངས་ལུམས་སོགས་དང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལུམས་ཀྱིས་ཚ་བ་ཤ་དང་ཕགས་པ་དང་རྩ་དང་རུས་པར་བྱེར་བ་འཛོམས་སོ། །

ཁ༤ རྒྱ་ལྷག་བསྟན་པ།

རྒྱ་ལྷི་འཁོར་ལོས་ཕྱི་ཚད་བཅག་པ་ནི། །མ་སྤྲིན་ལྡན་ཚད་རྣམས་ལ་བྱར་མི་རུང་། །སྟོབས་རྒྱུང་ཚ་བ་ལམ་ནས་བསྐྱོག་པ་དང་། །བྱེར་བའི་ཚ་བ་ཁོང་དུ་བསྐྱུ་བ་དང་། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་མེད་བལ་བསད་པ་དང་། །རྟིངས་པའི་ཚ་བ་ཞེན་པ་གདོན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ལྷི་འཁོར་ལོ་ནི་རྒྱ་ལྷ་བསམ་སྐྱུ་སྐྱུགས་པས་ཕྱི་ཚད་བཅག་པ་ནི་མ་སྤྲིན་པ་དང་ལྡན་ཚད་རྣམས་ལ་དེ་བྱར་མི་རུང་ཞིང་སྟོབས་རྒྱུང་བའི་རིགས་ལ་ཨ་བར་སྐྱུར་ཏེ་འབྲས་གསུམ་རྒྱ་ཏིག་ལི་ག་དུར་བ་ལེ་ག་ལྷུ་ལྷུ་དཀར་པོ་སྟེ་ཉེས་ཏེ་སྐྱུར་བྱེད་བརྒྱུད་པ་དང་རུལ་དབྱུང་རྗེས་རྒྱ་བཟན་པས་ཚ་བ་ལམ་ནས་བསྐྱོག་པ་དང་། །བྱེར་བའི་ཚ་བ་མིག་པན་ཆང་དང་སྐྱུར་བུལ་གང་ཁོང་དུ་བཏང་། །ཉུ་གཞི་དང་དམྱི་དང་དབྱུང་པའི་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བཟན་པས་ཁོང་དུ་བསྐྱུ་བ་དང་། །རྒྱས་པའི་ཚ་བ་མེད་བལ་བསད་པ་ལ་སྐར་རྒྱ་ཁོང་དུ་བཏང་ལུས་ཀྱན་རྒྱས་བཟན་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་བཅུག་གོ། །རྟིངས་པའི་ཚ་བ་རྒྱུང་མེད་རྒྱས་ཚད་དང་འབྲ་རྒྱུང་ལྡན་ལ་ཐོ་རངས་ཆང་བཏང་ཉི་དོས་ལ་རྒྱས་བཟན་པའི་ཞེན་པ་གདོན་པར་བྱའོ། །

ཁ༥ མེ་བཙའི་བཙོས་བསྟན་པ།

མེ་ལིས་ཚ་བ་འབྲོས་འཕྲང་བསྐྱུ་པ་ནི། །ཚ་བའི་ནད་ཀྱན་བསྟེན་པར་མ་བཤད་ཀྱང་། །ཚ་བ་བསྟེན་པའི་ནད་རིགས་རྣམ་པ་དུག །མཁྲིས་པ་རྩར་རྒྱུག་ནད་ལ་འབྲོས་འཕྲང་བསྐྱུ། །རྩ་སྟོངས་ཚ་བ་འཕྲང་ཁ་སོ་པས་བཅད། །ཚ་གཞུག་རྒྱུད་གིས་འབྱུད་པ་མེ་ལིས་མནན། །རྒྱུང་རིམས་འདར་བུ་ཡེར་བུ་མལ་དུ་གཞུག །སྟོག་པའི་ཚ་བ་གཉན་ཐོག་གཉན་དབབ་ཅིང་། །ཚ་རྗེས་གང་བར་ལོག་ན་མེ་དོད་གསོ། །དེ་དག་ཚ་བས་ཚ་བ་བཙོས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་གསང་ལ་སོགས་པར་མེའི་ཚ་བའི་འབྲོས་འཕྲང་བསྐྱུ་པ་ལ་ནི་སྤྱིར་ཚ་བའི་ཀྱན་ལ་

བསྐྱེད་པར་མ་བཤད་ཀྱང་ཚ་བ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་པ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ་མཁྲིས་པ་རྩེ་རྒྱལ་པའི་ནད་
ལ་འབྲོས་པའི་འཕྲང་བསྐྱེད་པ་དང་ཕ་རྒྱུ་ཚ་བའི་ལམ་འཕྲང་གི་ལ་སོ་པས་བཅད་པ་ལྟར་བྱ། ཚད་པའི་
གཞུག་ལ་ཐོར་བུའི་རྒྱུ་གིས་འབྲུད་པ་དེ་མེས་མཐུན་པ་དང་། རྒྱུ་གི་རིམས་འདར་བུ་དང་ཡེར་བུ་བྱེད་པ་གཉིས་
མལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། རྒྱུ་པའི་ཚ་བ་ལ་གཉན་ཐོག་ཏུ་གཉན་དབབ་ཅིང་ཚ་བའི་རྗེས་གང་བར་ལོག་པའི་ཚེ་ན་
སོ་བའི་མེ་དྲོད་གསོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཚ་བས་ཚ་བ་བཅོས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

༥ བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་ཚ་བ་བྱེ་བྲག་བཅོས་པའི་ཐབས། ལྟ་གཉན་ཐོར་བུའི་ནད་སྣ་བསལ་བ་ནི། ལྟོ་སྐྱགས་ཡེར་འབྲིབས་མགོ་
གཟེར་འཁྲུམས་པ་དང་། ལྷིག་ཚག་རྣ་བ་འོན་པ་དང་སྣ་ལྷག་འཛུགས་ ལྷེ་སྐྱམ་སྐྱོམ་དད་ཆེ་དང་དང་ག་
འགག། ལྷིགས་འབྲུམས་གཟེར་ཆེ་སྐོ་མང་མི་ལོགས་དང་། འཕྲུ་སྐྱག་དི་རྒྱ་འགག་དང་ལྷག་ཏུ་འཛུགས་ རྩལ་
འབྲུམས་ལུས་དྲོད་ཕྱི་རུ་ཤོར་བ་དང་། རྐང་ལག་ན་འཕྲུམས་སོལ་འབྲས་ལ་སོགས་པ། རོ་མཚར་ཚོགས་མེད་
ནད་ཀྱི་སྐྱོས་བཅོས་བསྟན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཚ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་སྐྱ་གཉན་གྱི་ཐོར་བུའི་ནད་
ཀྱི་ཉེར་བཞིའི་སྣ་བསལ་བ་ནི། ལྟོ་བ་དང་སྐྱགས་པ་དང་ཡེར་བ་དང་འབྲིབས་པ་དང་མགོ་གཟེར་དང་འཁྲུམས་པ་
རྣམས་དང་ ལྷིག་ཚག་པ་དང་རྣ་བ་འོན་པ་དང་སྣ་ལྷག་འཛུགས་པ་དང་ལྷེ་སྐྱམས་པ་དང་ལ་སྐྱོམ་དད་ཆེ་བ་དང་དང་
ག་འགགས་པ་དང་སྐྱིགས་བུ་འབྲུམས་པ་དང་གཟེར་ཆེ་བ་དང་སྐོ་མང་བ་དང་མི་ལོགས་པ་དང་འཕྲུ་བ་དང་སྐྱག་
པ་བྱེད་དམ་དི་རྒྱ་འགགས་པ་དང་ཡང་ན་ལྷག་ཏུ་འཛུགས་པ་དང་ རྩལ་འབྲུམས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཕྱི་རུ་ཤོར་བ་
དང་རྐང་ལག་ན་བ་དང་འཕྲུམས་པ་དང་སོལ་ལྷིག་དང་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རོ་མཚར་ལ་ཚོགས་མེད་པའི་ནད་ཀྱི་
སྐྱོས་ཀྱི་བཅོས་བསྟན།

༦ ལྟོ་སྐྱགས་ཡེར་གསུམ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་རང་རང་གི་རྟགས་དང་། དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས། རོས་འཛིན་གྱིས་ལ་ཤན་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་བཅོས་
ཐབས་བསྟན་པའོ། །

༧ རང་རང་གི་རྟགས་བསྟན་པ།

ལྟོ་བ་ཆལ་ཚལ་སྣ་ཞིང་ལོ་རྒྱུ་སྟོན། ལྟོ་སྐྱགས་པ་དྲན་པ་ཉམས་ནས་སྤར་མི་འདོད། ལྷེར་བ་ཉིན་མཚན་གཉིས་
ཀ་གཉིད་མི་འབྱུང་། ཞེས་པ་སྟེ། ལྟོ་བ་ལ་ལ་ཆལ་ཚལ་དུ་སྣ་ཞིང་ལོང་པ་ལོ་བའི་རྒྱུ་སྟོན། ལྟོ་སྐྱགས་པ་ནི་དྲན་
པ་ཉམས་ནས་ལབ་སྤར་བར་མི་འདོད། ཡེར་བ་ལ་ནི་ཉིན་དང་མཚན་གཉིས་ཀ་ལ་གཉིད་མི་འབྱུང་ངོ། །

༡༢ དབྱེ་བའི་ནམ་གངས་བསྟན་པ།

སྐྱོ་བ་ཚ་སྐྱོ་གང་སྐྱོ་གཉིས་སུ་ཡོད། །སྐྱགས་པ་ཚ་སྐྱགས་གང་སྐྱགས་གཉིས་སུ་དབྱེ། །ཡེར་པ་ཚ་ཡེར་རྒྱུད་ཡེར་
ནམ་པ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱོ་བ་ལ་ཡང་ཚ་བས་སྐྱོ་བ་དང་གང་བས་སྐྱོ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཏུ་སྐྱགས་པ་ལ་ཡང་ཚ་བས་སྐྱགས་པ་དང་གང་བས་སྐྱགས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་ཡེར་བ་ལ་ཚ་ཡེར་དང་
རྒྱུད་ཡེར་ནམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།

༡༣ རོས་འཛིན་གྱིས་ལ་ཤན་དབྱེ་བ།

རོས་བབྱང་ཅ་རྩ་སྟེ་དང་སྤར་རྗེས་བཅད། །ཤོམས་པས་བསྟེན་ལ་ཚད་རྒྱུད་ལ་ཤན་དབྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནམས་
རོས་བབྱང་བ་རྩ་གིམས་པ་ཚ་བ་སྟོངས་པ་རྒྱུད། །རྩ་རྟོག་པ་ཚད་པ། །དྲངས་པ་རྒྱུད། །སྟེ་སེར་ནག་ཚད་པ།
དམར་རྩུབ་རྒྱུད་དང་སྤར་གྱི་རྗེས་བཅད་པ་ནི། །གཏར་བཤལ་ག་བྱུར་བཏང་རྗེས་བྱུང་ན་རྒྱུད། །མ་བཏང་བར་བྱུང་
ན་ཚད་པ་སྟེ་བསིལ་ཐལ་མ་ཐལ་གོམས་པས་བསྟེན་ལ་བསིལ་ལེན་བྱོད་གཞོད་ན། །ཚད་པ་དང་དེ་བཞིན་གོ་སྟོན་ག་
གིས་རྒྱུད་ཡིན་མིན་ལ་ཤན་དབྱེ་ལོ། །

༡༤ སོ་སེའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོ་བའི་བཅོས་ཐབས་དང་། །སྐྱགས་པའི་བཅོས། །ཡེར་བའི་
བཅོས་བཅས་གསུམ་མོ། །

ལ། སྐྱོ་བའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚད་སྐྱོ་གཞུག་རྒྱུད་ལྡ་བདུན་ཚང་བསྟུས་ཁྲུམ། །ག་བྱུར་རྒྱལ་སྟོན་སྤྱར་བཏང་རྩལ་མང་དབྱུང། །ཡང་ན་ག་བྱུར་
ཚང་དང་སྤྱར་ལ་བཏང། །ཚོགས་པ་དུག་པ་ཨན་སྟོང་མེ་ཡིས་བསྟེན། །དེ་རྗེས་ཐོང་ཚོར་དང་གའི་བལ་འདབ་
གཅིག །རྩས་བཅུད་གསུམ་གྱི་ཁྲུ་བས་བལ་ཚོ་བཅོར། །དུག་འདོན་ངར་བཏགས་རྒྱུད་དུས་གཏང་བར་བྱ། །ཡང་
ན་བལ་ཚོར་རྫོག་གོ་ལ། །རྩས་ཁྲུ་སྤྱར་བཏང་མ་མཚུངས་དེ་གྱི་ལ་དུ་བསྟེན། །གང་བས་སྐྱོ་ན་བྱུར་དཀར་ཚང་
སྤྱར་བཏང། །མ་འོན་བཅུད་བཞིའི་ཐང་ལ་རྫོག་དང་། །ཤིང་ཀྱུན་བེག་པན་ལ་རྩ་ཚ་བཏབ་བཏང། །ཨན་སྟོང་
དུག་བདུན་དཀར་ནག་མཚམས་སུ་བསྟེན། །ཤ་རྩིང་མར་རྩིང་རྩས་ཚེན་ཁྲུ་བ་བཏང། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚད་སྐྱོའི་
དུས་གཞུག་རྒྱུད་ལྡའམ་ཡང་ན་བདུན་ཚང་དུ་བསྟུས་པའི་ཁྲུ་བར་ག་བྱུར་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་རྩུ་གང་སྤྱར་བ་བཏང་
ལ་རྩལ་མང་དུ་དབྱུང། །ཡང་ན་ག་བྱུར་ཚང་དང་སྤྱར་ལ་བཏང་ཞིང་ཚོགས་པ་དུག་པ་དང་ཨན་སྟོང་མེས་བསྟེན།
དེ་རྗེས་ལུག་སྐྱེས་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་བ་པོ་ལ་ཐོང་པ་དང་མོ་ལ་ཚོར་མོ་ཞེས་པའི་དང་ག་སྟེ་བྱང་གི་བལ་འདབ་
གཅིག་སྟེ་སྤར་བ་གང། །སྟེ་ལོང་མཚུག་བྱུང་སོག་ལུ་སྟེ་རྩས་བཅུད་གསུམ་གྱི་ཁྲུ་བས་བལ་གྱི་ཚོ་བཅོར་ནས་ཚ་ལ་
སྤྱ་ཚིས་དུག་འདོན་པ་དང་རྟོ་དེག་གིས་ངར་བཏགས་སྟོད་དང་ཐོ་ངངས་རྒྱུད་གི་དུས་སུ་གཏང་བར་བྱ། །ཡང་ན་

བལ་གྱི་ཚོར་རྫོག་དང་ཀ་ཀོ་ལ་རུས་བརྟུན་གྱི་ཁུ་བ་སྦྱར་བ་བཏང་ལ་མ་མཚུངས་དུ་བསྐྱེད་གྲངས་སྦྱོར་བའི་
 ཚོ་ན་བྱར་དཀར་དང་ཚང་སྦྱར་བ་བཏང་། དེས་མ་ལོ་ན་ན་ཤ་མར་བྱ་རམ་ཚང་རྟིང་པ་སྟེ་བརྟུན་བཞིའི་ཐང་ལ་རྫོག་
 དང་ཤིང་ཀུན་དང་བུག་པན་ལ་དེང་སང་ལྷ་རྩེ་རྣམས་སྒོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རུས་པའི་ཚ་ནས་མི་འགལ་
 གྲང་། ཕྱི་རྒྱུད་ཐལ་སྦྱོར་བྱ་། བུག་པན་སྐད་དཀར་སྟེ་ལོ་གྱི་སྟེ་བཞི། ཁུ་བ་མ་ཤོར་བསྐྱེད་ཐལ་རྒྱུད་རིམས་
 སེལ། ཞེས་དང་། སྒོག་སྦྱོར་བཅན་དུག་པག་རིམ་སྦྱོར་ལ་སོགས། ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་པ་དང་། ལྟོད་འཁྲུགས་
 སོགས་ལ་བུག་པན་ཐལ་བ་ཞེས་པར་སྒོག་བསྐྱེད་ལོན་ན་བསྐྱེད་ཐངས་གཉིས་བྱེད་དགོས་པ་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་
 མི་སྲིད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། བཤད་རྒྱུད་རྒྱུད་སེལ་དུས་སྦྱོར་སྟེ་བས་སུ་བཤད་པ་བཅས་ནི་ལ་ཐོ་ཐར་འཐད་ལ། དེ་
 མཚུར་གྱི་རིགས་ཏེ་རྒྱུད་ཚད་ལ་མི་པན་སྟམ་ན་ཚད་པར་མན་ངག་གི་སྦྱོན་ལ་ལ་རྒྱས་འདེབས་སོགས་སུ་མཚུར་
 གཉིས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་རོ་སྦྱར་བས་པན་པ་བཅས་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་བུག་པན་ལོ་བོ་རང་འཐད་པ་དང་།
 ལ་རུ་ཚ་རྣམས་བཏབ་པ་བཏང་བ་དང་། ལན་སྟོང་དང་ཚོགས་པ་དུག་བདུན་དཀར་ནག་མཚམས་རྣམས་སུ་
 བསྐྱེད་ཅིང་ཤ་རྟིང་དང་མར་རྟིང་རུས་ཚེན་སྟེ་མི་རུས་གྱི་ཁུ་བ་བཏང་ལོ། །

ལ༢ རྒྱགས་པའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚ་བས་རྒྱགས་ན་ག་བྱར་རྒྱལ་སྟོན་གསུམ། བཏང་ལ་དུལ་དབྱུང་དེ་རྩེས་ཚུ་ལྷག་བྱ། རྒྱབ་ཚ་ཐོང་ཚ་རུ་བྱང་
 ཚ་ལ་གཏར། དེ་ལ་སྐྱེད་མེད་སྦྱི་གཙུག་མཚོགས་ལ་བསྐྱེད། རྒྱང་བས་རྒྱགས་ན་སོག་ཚ་ཕོས་བྱེད་དང་། སྦྱི་
 གཙུག་ལན་སྟོང་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད། ཤ་འདོན་ལ་སོགས་བརྟུན་གྱིས་བཅོས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བས་
 རྒྱགས་པ་ན་ག་བྱར་དང་ཚུ་གང་ཚུན་དཀར་པོ་སོགས་རྒྱལ་སྟོན་གསུམ་བཏང་ལ་རུལ་དབྱུང་ཞིང་དེའི་རྩེས་ལ་ཚུ་
 ལྷག་བྱས་ལ་སྟེ་འོག་གི་རྒྱབ་ཚ་དང་ཐོང་ཚ་རུ་བྱང་སོགས་གྱི་ཚ་ལ་གཏར། དེ་ལ་ཡང་སྐྱེད་མེད་ན་སྦྱི་གཙུག་དང་
 མཚོག་ཀ་བསྐྱེད་གོ། རྒྱང་བས་རྒྱགས་པ་ན་སོག་ཚ་ཕོས་བྱེད་རུ་མ་ནས་ཚོན་གང་མཚན་འོག་དུ་བཅལ་བ་དང་
 སྦྱི་གཙུག་ལན་སྟོང་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་མདུན་ནེ་ལེ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཤ་འདོན་ཞེས་ལྷག་ཐོང་ཚོར་གྱི་ཤ་ཁུ་འདོན་
 བཞིའི་རྒྱབས་དམར་འདོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནས་རྒྱུར་འདོན་ཞེས་ཚང་གི་སྦྱོར་བཅོར་བའི་
 ཉེ་ལུང་རྒྱ་ཚྭ་བཏབ་པས་མཚོན་བརྟུན་གྱིས་བཅོས་པར་བྱའོ། །

ལ༣ གཉིད་ཡེར་བའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚ་བས་གཉིད་ཡེར་སྐྱ་ཅི་མར་དཀར་བྱུག། སྐྱ་ཅི་འོ་མར་བསྐྱེད་དང་སྒོག་ཐལ་བཏང་། རྒྱུད་ཡེར་ཤ་ཚང་བྱ་
 རམ་སྒོག་ཚོད་བྱིན། རྫོད་སྦྱོན་འོ་མ་བྱ་རམ་འཇམ་ཅི་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བས་གཉིད་ཡེར་བ་ལ་སྐྱ་ཅི་དང་མར་

དཀར་བྱུག་ཅིང་སྤྱི་ཚེ་འོ་མར་བསྐྱེད་པ་དང་སྒོ་གཤམ་པའི་ཐལ་བ་ནམས་བཏང་། རྒྱུ་ཡེར་ལ་ཤ་དང་ཆང་དང་བྱ་
རམ་སྒོ་གཤམ་པའི་ཚོད་མ་བྱིན་ཞིང་དོད་སྐྱེན་པི་པི་ལིང་འོ་མའམ་བྱ་རམ་རྙིང་པ་དང་སྐྱུར་བའི་འཇམ་ཚི་བྱའོ། །

༢ འཐིབས་པའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གཉིད་གྲིས་ཚྱུས་ན་བ་ལུ་དོ་དེག་དང་། །ལྷག་འབྱུམ་ཐང་བཏང་སྐྱུར་སྙིང་ སྤིག་པའི་མགོ་གི་ཤམ་བུ་མོ་སྤྱག་ལོ་
མའི་སྤིན་ལག་སེན་མོ་རྒྱུར་སྐྱུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱ། །བྱི་བ་ཉ་མིག་གང་རྙེད་མིག་ལ་བྱུག། །ཅེས་པ་སྟེ། གཉིད་གྲིས་
ཚྱུས་པ་ན་བ་ལུ་དང་དོ་དེག་དང་ལྷག་པའི་འབྱུམ་གྱི་ཐང་བཏང་ལ་སྐྱུར་གིའི་སྙིང་དང་སྤིག་པའི་མགོ་གི་ཤམ་བུ་མོ་
སྤྱག་ལོ་མའི་སྤིན་ལག་སེན་མོ་རྒྱུར་སྐྱུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱ་བ་དང་། །བྱི་བ་དང་ཉ་མིག་གང་རྙེད་པ་མིག་ལ་བྱུག་
པར་བྱའོ། །

༣ མགོ་གཟེར་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

མགོ་གཟེར་གསེར་ཕུད་གཡའ་གྱི་རི་ཤོའི་ཙ། །སྤྱི་འབྲས་བོང་ང་དཀར་པོའི་སྐྱུག་ཀྱིས་བྱང་། །བྲུག་མ་ཚོགས་
ན་དེ་རྗེས་བཤལ་གྱིས་སྐྱུང་། །དཔལ་ཙ་མ་ཚོགས་གསང་གཏར་ལ་རྒྱ་ལྷག་བྱ། །ལུང་གོང་འཕར་ཙ་ལྷག་པའི་
སྐྱུད་སྒོ་བསྟོག། །དོམ་མཁྲིས་ཏིག་ཏ་གུར་གུམ་བོང་ང་དཀར། །ཨ་བྲུག་གངས་ཐིགས་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་
དང་། །ཀར་སྐྱུར་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མགོ་གཟེར་ལ་གསེར་ཕུད་དང་གཡའ་གྱི་མ་རི་ཤོའི་ཙ་བསྐྱི་བའི་འབྲས་
བྱ་དང་བོང་ང་དཀར་པོ་བཅས་པའི་སྐྱུག་ཀྱིས་བྱངས་དེས་བྲུག་མ་ཚོགས་ན་དེ་རྗེས་ལ་ཐར་ལུ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱ་
ཙ་ཚ་བཤལ་གྱིས་སྐྱུངས་ཤིང་དཔལ་བའི་ཙ་དང་མ་ཚོགས་མའི་གསང་གཏིས་གཏར་ལ་རྒྱ་ལྷག་བྱ་བ་དང་། །ལུང་
གོང་འཕར་ཙ་གཏིས་དང་ལྷག་པའི་སྐྱུད་སྒོ་བསྟོག་ཅིང་དོམ་མཁྲིས་དང་རྒྱ་གར་ཏིག་ཏ་དང་གུར་གུམ་དང་བོང་ང་
དཀར་པོ་ཨ་བྲུག་དང་གངས་ཐིགས་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་ཀར་སྐྱུར་སྐྱུར་ལ་བཏང་དོ། །

༤ མགོ་བོ་འཕྲོམས་པའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

མགོ་བོ་འཕྲོམས་པ་ལ། །མགོ་ཁོལ་སྦྱོར་བ་ཤིང་གུན་སྐྱ་བཏབ་བྱིན། །མར་གསར་རྒྱུ་ཚ་སྐྱུར་བའི་སྤྱ་སྤྱན་
བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མགོ་བོ་འཕྲོམས་པ་ལ་ལྷག་མགོ་ལོ་གསུམ་ལོན་པ་བསྐྱེད་པ་ཚོས་པར་བཅོས་པའི་མགོ་
ཁོལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཤིང་གུན་དང་སྐྱ་སྐྱ་བཏབ་པ་བྱིན་ཞིང་མར་གསར་དང་རྒྱུ་ཚ་གཏིས་སྐྱུར་བའི་སྤྱ་སྤྱན་བཏང་
དོ། །

༥ མིག་ཚག་གི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

མིག་ཚག་ག་ལྟར་དོམ་མཁྲིས་སྐྱེར་ལུ་བྱུག་། གླུ་ཅི་སྐྱེར་པའི་བར་ལྷན་ཐང་ཏུ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མིག་ཚག་
པ་ལ་ག་ལྟར་དང་དོམ་མཁྲིས་དང་སྐྱེར་པའི་ལུ་སྐྱེས་ལྷན་པ་དང་གླུ་ཅི་དང་སྐྱེར་པའི་བར་ལྷན་གྱི་ཐང་ཏུ་
བཏང་།

༦ རྣ་བ་འོན་པ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

རྣ་བ་འོན་ན་ཚིགས་པ་བཅུ་བཞི་བསྟེན། །རྗེས་ལ་འབྲས་བུ་ཙམ་པའི་སྐྱེན་མར་སྐྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣ་བ་འོན་པའི་
ཚི་ན་ཚིགས་པ་བཅུ་བཞི་བསྟེན་ཅིང་རྗེས་ལ་འབྲས་བུ་ཙམ་པར་སྐྱུར་གསུམ་དང་རྒྱུད་ཚི་མའི་ཙམ་པ་ལྷན་སྐྱེན་མར་
སྐྱུར་རོ། །

༧ ལྷ་ཁྲག་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ལྷ་ཁྲག་འོག་ན་མཁའ་སྐྱེར་ལུ་བལ། །དོ་དྲེག་གུར་གུམ་དོམ་མཁྲིས་སྐྱུར་ལ་བཏང་། །ཡང་ན་གུར་གུམ་དོམ་
མཁྲིས་མཚེ་ཡི་ཐལ། །དོ་དྲེག་སྟོ་ལོ་སྣད་དཀར་གྱི་ཕྱེ་བ། །ཀར་སྐྱུར་བཏང་མགོ་སྟོད་རྒྱུ་ལྷིས་བསྐྱུར། །ཞེས་པ་
སྟེ། ལྷ་ཁྲག་འོང་བའི་ཚེ་ན་མཁའ་སྐྱེར་དང་སྐྱེར་པའི་ལུ་བ་བསྐྱུས་ལ་དོ་དྲེག་དང་གུར་གུམ་དང་དོམ་མཁྲིས་རྣམས་
སྐྱུར་ལ་བཏང་། ཡང་ན་གུར་གུམ་དང་དོམ་མཁྲིས་དང་སྟོ་མཚེ་ཡི་ཐལ་བ་དང་དོ་དྲེག་དང་སྟོ་ལོ་དང་སྣད་དཀར་
བ་དང་གྱི་ཕྱེ་བ་དང་ཀར་རྣམས་སྐྱུར་ལ་བཏང་ལ་མགོ་དང་རོ་སྟོད་རྒྱུས་བསྐྱུར་བ་སྟེ་རྒྱུ་ཐེ།

༨ ལ་ཕྱེ་སྐྱམ་པ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ལ་ཕྱེ་སྐྱམ་ལ་སྐྱར་བུ་ཉི་དགའ་དང་། །རྒྱ་རུག་པ་དང་ཀར་སྐྱུར་སྐྱུར་སྐྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ལ་དང་ཕྱེ་སྐྱམ་པ་ལ་
སྐྱར་བུ་དང་ཉི་དགའ་སྟེ་ལྷམ་པ་དང་རྒྱ་རུག་པ་དང་ཀར་དང་སྐྱུར་རྣམས་སྐྱུར་བ་སྐྱུར་དགོས།

༩ སྐྱོམ་དད་ཆེ་བ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

སྐྱོམ་དད་ཆེ་ན་ཉི་དགའ་ཀར་སྐྱུར། །འཁྲུ་སྐྱོམ་ལ་ལུར་ཀར་སྐྱུར་བཏང་བ་བྱིན། །ཡང་ན་སོ་ཕག་བསྐྱུས་པའི་ལུ་
བས་དབུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལ་སྐྱོམ་དད་ཆེ་བ་ན་ཉི་དགའ་སྟེ་ལྷམ་པ་དང་ཀར་སྐྱུར་བའམ་འཁྲུ་སྐྱོམ་པའི་ལུ་
བར་ཀར་དང་སྐྱུར་བཏང་བ་བྱིན་ཞིང་ཡང་ན་སོ་ཕག་རྙིང་པ་བསྐྱུས་པའི་ལུ་བས་དབུལ་བར་བྱའོ། །

༡༠ དང་ག་འགགས་པ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

དང་ག་འགགས་ལ་ཀར་རྒྱན་འབྲུམ་འམ། །སྐྱུ་རུ་ཀར་སྐྱུར་སྐྱུར་མཁུར་བཀའ་བཏང་། །ཉིག་ཏུ་སྐྱུ་རུ་རྒྱུ་ཚའི་
གང་ཐང་བཏང་། །དེ་རྗེས་སྟོད་ཀར་ཐོང་ཙམ་མཁྲིས་ཙམ་གཏང་། །སེ་འབྲུ་བཞི་ཐང་ཙམ་གང་བདེ་བྱེད་སྐྱུར། །སྐྱིང་ལ་
གང་འདོད་ཟམ་དང་སྐྱུར་ལ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་ག་འགགས་པ་ལ་ཀར་དང་རྒྱན་འབྲུམ་རྣམས་སྐྱུར་

བའམ་ཡང་ན་སྐྱུ་རྩུ་ར་དང་ཀ་ར་བཅས་སྐྱུར་དང་སྐྱུར་བའི་མཁུར་བཀའ་བཏང་ཞིང་རྒྱ་གར་ཉིག་ཏུ་དང་སྐྱུ་རྩུ་ར་
དང་རྒྱུ་ཚུ་ཚུ་ཚུ་མཁུར་གྱི་གྲང་ཐང་བཏང་ལ་དེ་རྗེས་ལ་སྒོ་དྲ་ཀ་དང་ཐོང་ཚ་དང་མཁུར་ཚ་གཤའ་རིངས་གསུམ་གའམ་
གང་རིགས་གཏང་། གྲང་ན་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟར་གྱི་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་དང་ཚུ་གང་བདེ་བྱེད་རྒྱུ་བ་གཉིས་སྐྱུར་བ་དེ་སྤིང་
ལ་གང་འདོད་པའི་ཟས་དང་སྐྱུར་ལ་བཏང་ངོ་། །

༡༡ སྐྱིགས་བྱུ་འབྲུམས་ལ་ཚ་དང་གྲང་བ་གཉིས།

སྐྱིགས་བྱུ་འབྲུམས་ལ་ཚ་དང་གྲང་བ་གཉིས། །ཚ་བས་སྐྱིགས་ན་མགོ་ལུས་ཚུ་ལྷུག་བྱ། །དེ་རྗེས་ཚོགས་པ་དུག་
བདུན་མཚོགས་ལ་བསྐྱེད། །ཚན་དན་དཀར་པོ་རུ་ཞོ་སྐྱ་རྩུ་ལྷུག། །ཡང་ན་ག་བྱར་རྒྱལ་སློབ་བཏང་རྗེས་
ལ། །མཐེབ་ཆེན་སྲིན་ལག་སེན་མོ་སྐྱ་བས་བསྐྱེད། །གྲང་བས་སྐྱིགས་ན་ཚུ་སྐྱ་ཆང་སྐྱར་བཏང་། །ཟུང་རྩོན་ཞུ་མོ་
བཡས་ལ་མགོ་ལ་བསྐྱོན། །མཚོགས་སྐྱབས་སྐྱེ་སྐྱོང་པོ་བའི་དཀྱིལ་དུ་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། སྐྱིགས་བྱུ་འབྲུམས་པ་
ལ་ཚ་བ་དང་གྲང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིད་པ་བཏོན་ན་འིན་ཏུ་པན་ཞིང་ཚ་བས་སྐྱིགས་པ་ན་མགོ་དང་ལུས་ལ་ཚུ་ལྷུག་
བྱ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ལ་ཚོགས་པ་དུག་པ་དང་བདུན་པ་མཚོགས་ལ་སྟེ་མཚོགས་གསང་བསྐྱེད། ཅིང་ཚན་དཀར་པོ་དང་
མིའི་རུ་ཞོ་སྐྱར་བ་སྐྱ་རྩུ་ལྷུགས་པ་དང་། །ཡང་ན་ག་བྱར་རྒྱལ་པོ་དང་ཚུ་གང་སློབ་པོ་བཅས་སྐྱུར་བ་བཏང་བའི་རྗེས་
ལ་མཐེབ་ཆེན་དང་སྲིན་ལག་གི་སེན་མོ་སྐྱ་བས་བསྐྱེད། །གྲང་བས་སྐྱིགས་པ་ན་རྒྱུང་སེལ་གྱི་ཚུ་སྐྱ་ཚུ་མཁུར་ཆང་དང་
སྐྱུར་བ་བཏང་ཞིང་ཟུང་རྩོན་གྱི་ཞུ་མོ་བྱས་ལ་མགོ་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་། །མཚོགས་སྐྱབས་ཏེ་མཚོགས་གསང་སྐྱེ་སྐྱོང་པོ་
བའི་དཀྱིལ་དུ་ཞེས་པོ་གསང་དབུས་མ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

༡༢ གཟེར་ནད་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གཟེར་ལ་ཁྲག་གཟེར་གཉེན་གཟེར་རྒྱུང་དཔེར་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟེར་ལ་ཁྲག་གཟེར་དང་གཉེན་གཟེར་
དང་རྒྱུང་གཟེར་གསུམ་མོ། །

༡༣ ཁྲག་གཟེར་བཅོས་ཐབས།

ཁྲག་གཟེར་མ་རུ་རྩུ་ཉེ་ཞིབ་བཏགས་ལ། །ཀར་སྐྱུར་བ་རྒྱ་བསྐྱོལ་འཕུལ་ལ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁྲག་གཟེར་
གྱི་རྩ་འབྲུར་འདྲིལ་རྒྱ་དམར་དུགས་གཟེར་མི་འཕོ་བ་ལ་མ་རུ་པ་ཏུ་དང་རྩུ་ཉེ་ཞིབ་བཏགས་ལ་ཀར་དང་སྐྱུར་བ་
རྒྱ་བསྐྱོལ་གྱིས་སུལ་ལ་བཏང་བ་དང་།

༡༤ གཉེན་གཟེར་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གཉེན་གཟེར་གྱུ་གྱུལ་ནག་པོའི་རྩུངས་ཐང་རྒྱུད། །ཅེས་པ་སྟེ། གཉེན་གཟེར་ལ་གྱུ་གྱུལ་ནག་པོའི་རྩུངས་ཞེས་
དུངས་པའི་ཐང་རྒྱུད།

༡༣ རྒྱུ་གཞེར་གྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

རྒྱུ་གཞེར་སྤྱི་ཅི་ཚོས་སྟན་དང་། གྲུ་ཀུམ་སྤྱི་བ་སྤེལ་བ་ཐང་གིས་དབུལ། །ཡང་ཡན་རྫོང་ཉི་ལུག་སྤེལ་བ་
པི་ལིང་། །ཕུ་ཤེལ་ཅེ་དང་སྤེལ་བའི་ཚ་དང་། །ཀ་ར་སྤྱི་བ་སྤེལ་བ་ཐང་གིས་འབུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་
གཞེར་བྱེད་ཅིང་ཅུ་སྟོང་ས་ཚུ་དང་ས་གཞེར་འཕོ་བ་ལ་སྤྱི་མའི་ཅུ་བ་དང་སྤེལ་བ་དུད་ཅི་སྟན་སྤྱི་བ་ཉི་ཚོས་སྟན་
ནས་མ་བྱུང་ཚེ། མཁས་བཙུན་བཟང་འཛོམ་གྱི་ཏི་ཚེན་གང་རུང་དང་གྲུ་ཀུམ་ནམས་སྤྱི་བ་སྤེལ་བ་ཐང་གིས་
དབུལ་ཡང་ན་རྫོང་ཉི་དང་སྤེལ་བའི་པི་ལིང་ཕུ་ཤེལ་ཅེ་དང་སྤེལ་དང་ཤིང་ཚ་དང་ཀ་ར་ནམས་སྤྱི་བ་སྤེལ་
ལོང་གི་ཐང་གིས་དབུལ་བར་བྱོལ། །

༡༤ གློ་མང་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གློ་མང་ཅུ་གང་ཤིང་མངར་ཀ་ར་སྤྱི་བ། །ར་འམ་བ་འོ་དོད་མོས་འཕུལ་ལ་བཏང་། །ཡང་ན་ཕོ་ལོག་མིག་གི་ཅུ་བ་
དང་། །ཅུ་གང་ཀ་ར་སྤྱི་བ་ལ་བ་འོས་འཕུལ། །ཡང་ན་ཅུ་གང་ཤིང་ཚ་བི་པི་ལིང་། །ཀ་ར་སྤྱི་བ་དང་མར་སྤྱི་བ་སྤེལ་
བཏང་། །ཡང་ན་ཅུ་གང་ཨ་གྲོང་རུ་ཉི་དང་། །པི་པི་ལིང་དང་ཀ་ར་སྤྱི་བ་ལ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གློ་མང་ན་ཅུ་
གང་དང་ཤིང་མངར་དང་ཀ་ར་སྤྱི་བ་དང་ར་འམ་ཡང་ན་བའི་འོ་མ་དོད་མོས་འཕུལ་ལ་བཏང་། །ཡང་ན་ཕོ་ལོག་
མིག་སྟེ་ཕོ་ལོག་ཉུང་མའི་ཅུ་བ་དང་ཅུ་གང་དང་ཀ་ར་སྤྱི་བ་ལ་དེའི་ཉི་བའི་འོ་མས་འཕུལ། །ཡང་ན་ཅུ་གང་དང་ཤིང་ཚ་
དང་པི་པི་ལིང་དང་ཀ་ར་ནམས་སྤྱི་བ་དང་མར་ལ་སྤྱི་བ་བའི་སྤེལ་བཏང་། །ཡང་ན་ཅུ་གང་དང་ཨ་གྲོང་དང་རུ་ཉི་
དང་པི་པི་ལིང་དང་ཀ་ར་ནམས་སྤྱི་བ་ལ་བཏང་དོ། །

༡༥ གློ་འགོག་དཀའ་བ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

འགོགས་དཀའ་སྤྱི་བ་རུ་ཉི་པི་པི་ལིང་། །ཤིང་ཚ་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གློ་དེ་འགོགས་པ་
དཀའ་ན་སྤྱི་བ་རུ་དང་རུ་ཉི་དང་པི་པི་ལིང་ཤིང་ཚ་དང་སྤྱི་བ་སྤེལ་བའི་འདིར་སྤྱི་བ་རུ་ཉི་འང་ཟེར་བ་དང་
སྤྱི་བ་ནམས་སྤྱི་བ་ལ་བཏང་།

༡༦ འཁྲུ་ནད་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

འཁྲུ་ལ་ཚ་འཁྲུ་གང་འཁྲུ་ནམ་པ་གཉིས། །རུད་ལུ་དམར་མེར་དྲི་ཚེ་ཚུ་གཉིང་འབྱིང་། །ཚ་འཁྲུ་ཡིན་པས་མཁྲིས་
ཕྱེ་བདུན་པ་སྤྱི་བ། ། །ཡིན་པའི་ཐང་བའི་བ་བཏང་བས་གཙོད། །ཅུ་མ་པ་སྤྱི་བ་འཁྲུ་བ་གང་བ་སྟེ། །མེ་འཁྲུ་
བཞི་དང་འཁྲུ་གཙོད་བཞི་སྤྱི་བ་བཏང་། །ལྟོ་འོག་མཚོན་གང་མཚོན་དོ་བཅའ་བར་བསྟེན། །ཅེས་པ་སྟེ། འཁྲུ་བ་
ལ་ཚ་འཁྲུ་དང་གང་འཁྲུ་ནམ་པ་གཉིས་ལས་མདོག་རུད་ལུ་ལྟ་བུའམ་དམར་མེར་ལ་དྲི་ཚེ་ཚེ་ཚུ་ལ་གཉིང་བྱ་
འབྱིང་བ་ན་ཚ་འཁྲུ་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་སྤྱི་བ་གྱི་མཁྲིས་ཕྱེ་བདུན་པ་སྤྱི་བ་དང་། །ཡིན་པའི་ཐང་ལ་བའི་བ་བཏང་བ་

པ་བཏང་བས་གཅོད། ཅམ་པའི་མདོག་འདྲ་བ་དང་ལྷ་བ་ཅན་ཚུ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བ་ན་གང་བ་སྟེ་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེ་འབྲུ་
བཞི་པ་དང་འབྲུ་གཅོད་བཞི་པ་གཉིས་སྐྱུར་ལ་བཏང་བ་དང་། ལྷེ་འོག་ཚོན་གང་དབྱུས་དང་ཚོན་དོ་བཅའ་བ་
དབྱུས་མར་བསྟེན། །

༡༤ ལྷུགས་ནད་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

སྐྱུག་པའི་ནད་ལ་ཚ་དང་གང་བ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུག་པའི་ནད་ལ་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སོ། །

༡༥ ཚ་བས་སྐྱུག་པ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་སྐྱུག་པ་ཚ་བ་སྟེ། །ཁྲག་ཏུ་སྐྱུག་ན་རྒྱ་སྐྱེགས་ཁུ་བ་ལ། །དོམ་མཁྲིས་གུར་གུམ་ཀར་སྐྱུར་ལ་
བཏང་། །མཁྲིས་པར་སྐྱུག་ན་ཉ་སྐྱངས་ཚང་སྐྱུར་བཏང་། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་གུས་ཁུ་བར་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། །སྐྱང་ཅི་
བཏང་བ་སྟེ་ལྷེ་གུར་བཏང་བས་གཅོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་གཉིས་སྐྱུག་པ་ནི་ཚ་བ་ཡིན་ཏེ་ཁྲག་ཏུ་
སྐྱུག་པ་ན་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཁུ་བ་ལ་དོམ་མཁྲིས་དང་གུར་གུམ་དང་ཀར་ནམས་སྐྱུར་ལ་བཏང་། མཁྲིས་པར་སྐྱུག་པ་
ན་ཉ་སྐྱངས་ཚང་དང་སྐྱུར་བ་བཏང་། ཡང་ན་འབྲས་བུ་གུས་པའི་ཁུ་བར་ཕུ་ཤེལ་ཅེ་དང་སྐྱང་ཅི་བཏང་བ་སྟེ། ལྷེ་གུར་
བཏང་བས་གཅོད་དོ། །

༡༦ གང་བས་སྐྱུག་པ་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

རྒྱ་དང་ཅམ་པ་སྐྱུག་པ་གང་བ་སྟེ། །འབྲས་ཡོས་ཚོར་གང་སེ་འབྲུ་པི་པི་ལིང་། །བཅའ་སྐྱ་སྐྱང་ཅི་སྐྱུར་བཏང་བླེན་
གསང་བསྟེན། །སྐྱངས་སྐྱུགས་སྟེ་ལོང་ཐང་བཏང་དུག་པ་བསྟེན། །ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱ་འདྲ་བ་དང་ཅམ་པ་འདྲ་བ་
སྐྱུག་པ་གང་བ་ཡིན་ཏེ་འབྲས་ཡོས་ཚོར་གང་ལ་སེ་འབྲུ་པི་པི་ལིང་བཅའ་སྐྱ་དང་སྐྱང་ཅི་སྐྱུར་བ་བཏང་ལ་བླེན་
གསང་བསྟེན། ཅིང་སྐྱངས་སྐྱུགས་བྱེད་པ་ལ་སྟེ་ལོང་ཐང་བཏང་ལ་ཚིགས་པ་དུག་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

༡༧ རྒྱ་འགགས་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚ་བས་རྒྱ་འགགས་སོ་བྱའི་སྐྱོ་ཐལ་དང་། །ཤོང་ཐོར་ལག་རྒྱིག་གཡས་ཀྱི་ཅི་བཟུང་ལ། །རྒྱ་སྐྱུར་ཉི་དགའ་ཀར་
སྐྱུར་ལ་བཏང་། །ཡང་ན་ཞོ་ཤ་སྐྱེར་ཤུན་རྒྱ་ཚའི་ཐང་། །དེས་མ་སེལ་ན་ལོང་ཅ་གཉིས་ལ་གཏང་། །ཟེ་ཚ་སྐྱིག་
སྐྱིན་གཟེ་མ་ཚང་སྐྱུར་བཏང་། །ཁྱད་པར་རིམས་ཚད་རྒྱ་འགགས་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཚ་བས་རྒྱ་
འགགས་ན་སོ་བྱའི་སྐྱོ་ཐེར་ཏུ་བ་མ་ཤོར་བར་བསྟེན་པའི་ཐལ་བ་དང་ཐོང་བུ་ཐོར་པོ་ནག་པོའི་ལག་པའི་རྒྱིག་པ་
གཡས་ཀྱི་ཅི་བཟུང་ལ་རྒྱ་སྐྱུར་ཉི་རྒྱ་དྲེད་ཀྱི་ལྱི་སྐྱུར་རྒྱུར་བར་འགོ་བ་དེ་དང་ཉི་དགའ་ཞེས་ལྷུམ་པ་དང་ཀར་
ནམས་སྐྱུར་ལ་བཏང་། ཡང་ན་མཁལ་མ་ཞོ་ཤ་དང་སྐྱེར་ཤུན་དང་རྒྱ་ཚ་བཅས་པའི་ཐང་བཏང་། དེས་ཀྱང་མ་

སེལ་ན་ལོང་ཚ་གཉིས་ལ་གཏར། ཟེ་ཚྭ་དང་སྤིག་སྤིན་དང་གཟེ་མ་ན་མས་ཆང་དང་སྐྱར་ལ་བཏང་བས་བྱུང་པར་
དུ་རིམས་ཚད་ཀྱི་ཚུ་འགགས་སེལ་བར་བྱེད་ལ།

༡༥ དི་ཚུ་ཁྱལ་དུ་འཛགས་པའི་བཙུག་ཐབས་བསྟན་པ།

དི་ཚུ་ཁྱལ་དུ་འཛག་ན་བྲག་ལུན་དང་། །ཤུར་ཀུམ་དོམ་མཁྲིས་སྐྱར་བཏང་བྱིན་ལོང་གཏར། །ཞེས་པ་སྟེ། དི་ཚུ་
ཁྱལ་དུ་འཛག་པའི་ཚེ་ན་བྲག་ལུན་དང་ཤུར་ཀུམ་དང་དོམ་མཁྲིས་སྐྱར་བ་བཏང་ལ་བྱིན་གཞུག་དང་ལོང་ཚ་གཏར།

༡༦ དི་མ་འགགས་པ་བཙུག་ཐབས་བསྟན་པ།

དི་མ་འགགས་ན་ལ་སྐྱལ་ཐལ་བ་དང་། །ཞུག་ཚོས་འབྲས་བུ་ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱར་དང་། །འོ་མ་སྐྱར་ལ་ལྟོར་བཏང་ནི་
རུས་བསྟ། །ཀྱི་སྤྱེའི་བསྐྱས་ཐང་མར་དཀར་བཏང་ལ་བྱིན། །ཡང་ན་སྤྲེ་ཚོད་བུལ་ཏོག་ཐང་དུ་བཏང་། །ཞེས་པ་
སྟེ། དི་མ་འགགས་པ་ན་ལ་སྐྱལ་གི་ཐལ་བ་དང་ཞུག་ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱར་སོགས་པ་དང་འོ་མ་
སྐྱར་ལ་ལྟོར་གཏང་ཞིང་ལག་ལེན་བྱི་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་ནི་རུ་ཏུས་བསྟ་བ་དང་། །ཀྱི་སྤྱེའི་ལུ་བ་བསྐྱས་པའི་ཐང་དེར་
མར་དཀར་བཏང་ལ་བྱིན། །ཡང་ན་སྤྲེ་ཚོད་ཀྱི་འབྲུ་དང་བུལ་ཏོག་ཐང་དུ་གཏང་བར་བྱའོ། །

༢༠ རུལ་འབྲམས་པ་བཙུག་ཐབས་བསྟན་པ།

རུལ་འབྲམས་ད་ལིས་ལུག་མིག་ཐང་བཏང་ལ། །རྗེས་ལ་སྐྱ་སྐྱ་ཆང་དང་སྐྱར་བ་འཇ། ། རྟོང་ལེན་ཚན་དན་པོང་
ང་མར་གསར་བྱུག །ཅེས་པ་སྟེ། རུལ་འབྲམས་ན་ད་ལིས་ཏེ་བ་ལུའི་མེ་ཏོག་དང་ལུག་མིག་གི་ཐང་བཏང་ལ་དེའི་
རྗེས་ལ་སྐྱ་སྐྱ་ཆང་དང་སྐྱར་བའམ་རྟོང་ལེན་དང་ཚན་དན་པོང་དང་པོང་དང་དཀར་པོ་མར་གསར་པར་སྐྱར་བ་
བྱུག་གོ། །

༢༡ ལུས་འོད་ཕྱིར་ཤོར་བ་བཙུག་ཐབས་བསྟན་པ།

ལུས་འོད་ཕྱིར་ཤོར་ཚུ་ལྷག་བྲས་རྗེས་ལ། །སྐྱུ་རུ་ལྷུལ་མར་དཀར་སྐྱར་བ་དང་། །སེ་ཚོད་སྐྱར་ལུན་སོ་མ་ར་ཇ་
བྱུག །ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འོད་ཕྱིར་ཤོར་ན་ཚུ་ལྷག་བྲས་པའི་རྗེས་ལ་སྐྱུ་རུ་དང་ལྷུལ་མར་དཀར་པོ་དང་
སྐྱར་བ་དང་སེ་ཚོད་དང་སྐྱར་ལུན་དང་སོ་མ་ར་ཇ་བཙུག་གོ། །

༢༢ ཀར་ལག་ཞ་རེངས་སོགས་བཙུག་ཐབས་བསྟན་པ།

ཚ་རྗེས་ཀར་ལག་ཞ་རེངས་ན་བ་དང་། །ལ་མིག་ཡོ་ན་ཚ་སྐྱོངས་ཚུ་ལུམས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བའི་རྗེས་ལ་ཀར་
པ་དང་ལག་པ་ཞ་བའམ་རེངས་ཤིང་ན་བ་དང་། །ལ་མིག་ཡོ་ན་བྱི་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་ཚ་སྐྱོངས་དང་རང་བྱུང་ཚུ་ཚན་གྱི་
ལུམས་སུ་བྱའོ། །

༢༣ འབྲས་པོལ་བཙོས་ཐབས་བསྟན་པ།

འབྲས་པོལ་ཐང་གིས་ཕྱེལ་གང་ཉེ་གཏར། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྲས་དང་པོལ་མིག་ལ་ཨ་བར་སྐྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་
གསུམ་གྱི་ཐང་གིས་ཐྲག་གི་དབྱེ་བ་ཕྱེལ་གང་ཉེ་བའི་ཚུ་གཏར་རོ། །

༢༤ མཚུག་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟར་བླ་གཉེན་ཐོར་བུའི་ནད་སྣ་ཚོགས། །ཚ་བ་ཀུན་ལ་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །ཁྱད་པར་བལ་ནད་རིམས་
ལ་མང་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཁ་ཐོར་གཉེན་པོས་ནད་སྣ་བསལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བླ་གཉེན་
གོང་དུ་སོགས་ཁོངས་དང་འདྲིར་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པ་མང་ཚོག་གསུངས་པའི་བླ་གཉེན་དངོས་བསྟན་ཉེར་དུག་ལས་
གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་སྲིད་པས་རང་རང་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་གང་དང་གང་དགོས་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་མདས་
བསྟུན་ལ་བཙོས་དགོས་པའི་ཐོར་བུའི་ནད་སྣ་ཚོགས་པ་ཚ་བ་ཀུན་ལ་ཕལ་ཆེ་བར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་
བལ་ནད་གྱི་རིམས་ལ་མང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཐོར་རྣམས་རང་རང་གི་གཉེན་པོས་ནད་གྱི་སྣ་གང་བྱུང་
བསལ་བར་བུའོ་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཚི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ཚ་བ་སྐྱི་བཙོས་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་
པའོ། །།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། འཇུལ་གཞི་བསལ་བ་ཚ་གང་གལ་མདོ།

༄༅། །ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ཚ་གང་གལ་མདོའི་ལེའུའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་
དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ།

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །དྲང་སོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ལུས། །ཚ་གང་གཉིས་སུ་
མ་འདུས་ནད་མེད་ཀྱང་། །ཚ་གང་ནོར་བར་བཙོས་ན་གཞན་སོག་འདོད། །དེ་ཡི་ངོས་བརྒྱུང་འཇུལ་སོ་ཅི་ལྟར་
བསལ། །འཚོ་མཚན་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་བ་སྐྱི་བཙོས་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
ཡང་དྲང་སོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དྲང་སོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ནད་ལ་རྣམ་པའི་སྟོ་
ནས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན་མོད་ཅིང་གངས་ཀྱིས་ཕྱེས་པ་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་སོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། །མདོར་
བསྐྱུས་ན་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ནད་མེད་ཀྱང་། །དེ་གཉིས་པོ་ཚ་གང་ནོར་བར་བཙོས་པ་ཚ་བ་

ལ་གྲང་བར་བཟུང་ནས་དོད་ཀྱིས་བཙོས་པ་དང་གྲང་བ་ལ་ཚ་བར་བཟུང་ནས་བསིལ་གྱིས་བཙོས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་སྲོག་ཅེས་པ་དེ་འདོད་བའམ་འགགས། དེ་འགགས་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་འཚི་བ་སྟེ་སྤྱད་པར་དཔེར་ན་སྲོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་གཞན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་དེའི་སྤྱད་ཏུ་ཚ་གྲང་གཉིས་པོ་དེའི་ངེས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་སོ་ཅི་འདྲ་ལྟར་བྱས་ནས་བསལ་དགོས་ཞེས་འདྲི་ཞིང་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་ཡུན་རིང་ཏུ་འཚོ་བར་མཛད་པ་སྟེན་པའི་རྒྱལ་པོས་བདག་ལ་བཤད་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ལུས་པའོ། །

དེའི་ལན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

མཚམས་སྦྱར་བ།

དེ་སྐད་ལུས་པའི་དོན་ལ་ལན་གསུངས་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚིག་གོང་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་སྐད་ལུས་པའི་དོན་ཚ་གྲང་འཇུག་སོ་བསལ་ནས་གཞན་སྲོག་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ལན་གྱི་རྒྱལ་ཏུ་གསུངས་པ་ནི།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། དེ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

མདོར་བསྟན་པ།

ཚ་གྲང་འཇུག་གཞི་གལ་འགག་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟགས་དང་ངོ་བོ་སྟོགས་མཐུན་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ་དེ་ཡང་མཚན་མ་ནི་གནས་བརྒྱུད་ཆེན་པོའི་རྩ་བར་མཚན་མ་ནི་མཚན་པར་རུས་པ་སྟེ་ཕོ་དབང་གིས་ཕོ་མཚན་པར་རུས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་དེ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཏེ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་བསྐྱུས་པས་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་མཚན་མ་རྟགས་དང་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གོ། །དེའི་ལྷན་པར་བརྗོད་ན་ངོ་བོ་ནི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་གསལ་དུངས་ཚ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཉི་མ་ལྟ་བུའོ། །རྟགས་ནི་མཚན་ཉིད་ཚ་བའི་རྟགས་ཚོ་བ། མཚན་ཉིད་གསལ་དུངས་ཀྱི་རྟགས་སྤང་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་སམ་རྟགས་དེ་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡུལ་ལ་ལུགས་པ་དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྟགས་ཚོད་ཀྱིས་རྟགས་སྟོན་པ་དང་སྐམས་པ་སོགས་དང་སྤང་བའི་རྟགས་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་སོགས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདྲིར་མཚན་ཉིད་སྟོམས་པ་ནད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཅོ། །ཐང་ལས་ལྷགས་པ་འཕེལ་བའི་རྟགས་ཅོ། །ཐང་ལས་ཆད་པ་འབྲི་བའི་རྟགས་ཅོ་རྣམས་རྟགས་ཅན་ངོ་བོའི་མཚན་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་པའི་རྟགས་ངེས་པར་སྟོན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོམས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་བཤད་རྒྱུད་ཏུ། མཁྲིས་ལས་བཀའ་སྟོན་མ་ཟེས་ལེན་འཇུ་བ་དང་། །ལུས་ཚོད་མདངས་གསལ་སྟིང་དཔའ་སྟོབས་བརྟན་བྱེད། །ཅེས་དང་། མི་སྟོམས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ནི།

མཁྲིས་ཚད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྟན་ཞིག་ཐང་ངམ་ཚང་ལས་ལྷག་པས་གདོང་སྐྱུམ་པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་རང་རྟགས་བསྟན་ལོ། །ཚད་ལས་ཚད་པ་ཟད་པའི་རྟགས་ནི་བཤད་རྒྱུད་དུ། མཁྲིས་ཟད་ཅོད་མདོག་ཉམས་
 པས་ཁང་དང་ནག །ཅེས་པ་ལྟར་ལོ། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟགས་པར་བྱེད་པ་
 ལ་བརྟག་པའམ་ངོས་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདས་པའི་རྟགས་སློང་བ་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ། ད་ལྟར་གྱི་རྟགས་ཉིད་རྟགས་
 ལ་བརྟག་པ། མ་འོངས་པའི་རྟགས་ཕན་གཞོན་གོམས་པ་ལ་བརྟག་པ་སྟེ་བྱ་ར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལ་འཁྲུལ་བ་
 རྗོང་པོ་ལ་འཁྲུལ་བ་སྟོ་ཡོར་ལ་མིར་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ། རྟགས་ལ་འཁྲུལ་བ་དུ་བ་རྒྱངས་པར་འཁྲུལ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །འདྲ་སྤང་ལ་འཁྲུལ་བ་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་
 འཁྲུལ་པར་འཇུག་བསྟེ་སྟེ་ཡིན་ཡང་འདྲེ་ལྟར་དུ་སྤང་བ་དང་འདྲེ་ཡིན་ཡང་ལྟ་ལྟར་དུ་སྤང་བ་ལྟར་ཚ་བ་ཡིན་ཡང་
 གང་བ་ལྟར་དུ་སྤང་བ་དང་། གང་བ་ཡིན་ཡང་ཚ་བ་ལྟར་དུ་སྤང་བ་འདི་ལ་འདྲ་སྤང་སྟོ་བྱིན་གྱི་འཕྲང་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེ་ལྟ་བུའི་གནད་འགག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟགས་པའི་ཐབས་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བསལ་བ་ཚ་གང་གལ་མདོ་ཞེས་
 བུའོ། །སྤྱིར་འགོ་བའི་ལུས་དང་དེའི་ཁམས་ནད་དང་རྒྱུང་སེམས་གཉིས་མེད་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྲས་བསྐྱེད་ཅིང་
 ཁམས་གཅིག་ལ་འདྲ་གསལ་བྱུང་གྲང་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་གི་ནམ་མཁའ་སྤྱི་བྱུང་དུ་བྱས་ནས་མེ་ཁམས་ལ་ཚ་བ་ས་རྒྱ་
 རྒྱུང་གི་ཁམས་ལ་གང་བ་ཐ་སྟོན་བྱས་པའི་ལུས་གནས་ཀུན་གྱི་འདུས་པ་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཁྲུལ་བའི་
 གཞི་དོ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་འགག་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ།

༡ རྒྱུས་པར་བཤད་པ། དེ་ལ་རྒྱུང་གཞི་ཚ་གང་རྟགས་དང་ངོ་བོ། སློང་བྱེད་ངོས་འཛིན་བརྟག་ཐབས་རྣམ་བཟུ།
 རྒྱུང་བྱ་ལྟར་སྤང་ལུའི་འཁྲུལ་སོ། རྒྱུངས་འབྲས་མ་ལོར་ཇི་བཞིན་རྟགས་རྒྱུལ་ལོ། །

དང་པོ། རྒྱུང་གཞི་རྟགས་དང་ངོ་བོ་བསྟན་པ།

རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཚ་བ་དང་། །རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་གང་བ་དང་། །སྤྱི་རྟགས་ཚ་ཡང་ངོ་བོ་གང་བ་
 དང་། །ངོ་བོ་ཚ་ཡང་སྤྱི་རྟགས་གང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་རྟགས་དང་ནད་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཚ་བ་
 དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱི་ནང་གི་རྟགས་དང་ནད་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་གང་བ་དང་། །ཡང་སྤྱི་ནང་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཚ་བར་
 སྟོན་ཡང་དོན་ནད་གྱི་ངོ་བོ་གང་བར་གནས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནད་གྱི་ངོ་བོ་ཚ་བར་གནས་ཀྱང་སྤྱི་ནང་གི་
 རྟགས་སོགས་གང་བར་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན།

གཉིས་པ། སློང་བྱེད་ངོས་འཛིན་བརྟག་ཐབས་རྣམ་བཟུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་འདྲ་ངོས་འཛིན་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
 གངས་བསྟན་པ་དང་། །དེ་བཟུ་ཡུལ་ལ་སྐྱུར་བའོ། །

༡ རོས་འཛིན་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་ནམ་གངས་བསྟན་པ།

རྒྱ་རྒྱུན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ན་ཚོད་དང་། གནས་ས་ཉིན་ཞག་ཐམས་ཅོག་གོམས་པ་རྒྱ། །འདི་བཅུ་ལྔ་ལྔ་ནས་
འཁྲུལ་མེད་རོ་ཡིས་བཟུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་ནི་སྤྱིར་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་རིང་རྒྱ་དུག་གསུམ། །ཉེ་རྒྱུའི་
དངོས་རྒྱ་ཉེས་གསུམ། རྒྱ་རྒྱུ་མཚེད། གསོག་ལྷང་སྟོང་རྒྱུ། དུས་གདོན་ཟས་སྟོན་བཞི་སོགས་བཤད་ཀྱང་།
འདིར། བད་ཀྱན་རྒྱ་ལས་རྒྱ་རྒྱུ་ལྱིས་བསྟུང་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་རྒྱ་དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་བཞག་པའི་སྟོང་
རྒྱ་ལས་སྟོང་རྒྱུ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ཅན་སྟོན་པའི་ཡུལ་དང་། ཉེ་མས་བསྟོན་པའི་དབང་གིས་
ཕྱིས་འབྱུང་སྟེ་འབྲི་བྱེད་པ་ལྟར་ནང་གི་འབྱུང་ཁམས་ཀྱང་སྟེ་འབྲི་བྱེད་ཅིང་གསོག་ལྷང་ཞི་བའི་ངེས་པ་ཅན་ནམ་
ཟུང་དུས་དང་། ལུ་ལྷག་མངལ་གནས་ཟས་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས། །ཉེས་པ་ལྷག་འཁྲུང་རང་བཞིན་བདུན་དུ་
འཁྲུང། །ཞེས་པའི་ཐོག་མ་ནས་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱས་པ་རྒྱུང་མི་དར་མ་མཁྲིས་
པའི་མི། བྱིས་པ་བད་ཀན་མི་ཡིན་ན་སོས་གཉམ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་བྱིས་དར་མ་ཉེས་གསུམ་ཤས་ཆེ་རྒྱང་
ཅན་ན་སོའི་ཚོད་དང་། གནས་ས་ལུས་ལྷག་གྱུར་གྱང་སྟོང་ག་དང་། །སྟེ་བའི་འོག་བར་སྟེང་ན་མས་རིམ་
གནས། །ཞེས་ཉེས་གསུམ་གྱི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བར་སོ་སོར་འཛིན་པའི་གནས་ས་དང་། དམོངས་དང་ཐོ་རངས་
རྒྱང་། ཉིན་གྱང་མཚན་གྱང་མཁྲིས་པ། སྟོན་དང་སྟོན་བད་ཀན་ལ་བབ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷང་དུས་དང་། དང་པོ་
རོ་དུག་ཟས་སྟོན་གང་ཟོས་པ། །བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་དག་གིས་ལྷག་པར་བྱེད། །འོ་མངར་སྟེ་བ་ཅན་གྱུར་བད་ཀན་
རྒྱེད། །བར་དུ་མཁྲིས་པ་འཇུག་བྱིས་བཞུས་པས། །ནམ་པར་ཚ་བས་རོ་སྟུར་མཁྲིས་པ་སྟེད། །ཐ་མར་མེ་
མཉམ་རྒྱང་གིས་དངས་སྟེགས་ལྟེ། །ཁ་བར་གྱུར་ཏེ་དེ་ཡིས་རྒྱང་བསྟེད་འཁྲུང། །ཞེས་པའི་ལུ་དུས་ཏེ་ཟས་ཟོས་
དང་། ཟས་སྟོན་དང་སྟོན་ཡུན་དུ་བསྟེན་པའི་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པ་དང་། ཚ་གང་གི་ལ་ཤན་དབྱེ་རུས་ཤིང་
གསལ་བ་རྒྱ་སྟེ་འདི་བཅུ་ལྔ་ལྔ་ནས་ཚ་གང་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་རོས་བཟུང་དགོས་ཏེ།

༢ ཡུལ་དང་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་བསྟན་པ། རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཅུ་ཡུལ་དང་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལ་
ཡང་། ཚ་བ་དང་སྐྱར་བ་དང་། གང་བ་དང་སྐྱར་བའོ། །

༡ ཚ་བ་དང་སྐྱར་བ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ སྐར་རྗེས་དབྱེད་པའི་བརྟག་པ་དགུ་བསྟན་པ། ད་ལྟ་རྒྱ་ལ་འཆར་
བའི་རྟགས་བསྟན་པ། བད་རྟགས་གཞན་དང་སྐྱར་ནས་རོས་བཟུང་བའོ། །

༡༡ སྐར་རྗེས་དབྱེད་པའི་བརྟག་པ་དགུ་བསྟན་པ།

མཁྲིས་པ་སྟེད་པའི་སྟོང་རྒྱ་དེས་བསྟེད་ནས། །སྐམས་ས་ཚ་གཏུང་ཡུལ་དུས་སོས་ཀ་སྟོན། །དར་མ་མཁྲིས་ཤས་
ཆེ་དང་བར་ན་གནས། །ཉིན་དགུང་མཚན་དགུང་ལུ་དུས་ན་བ་དང་། །ཁ་ཟས་རྟོད་བཅུད་ཡུན་དུ་བསྐྱངས་བསྟེན་

པས། ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་པ་ཆེར་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་སྒོར་རྒྱ་རྒྱུ་སྣང་སྣང་ཡང་སྒོར་བའི་རྒྱར་འུང་སྟེ་དཔེར་ན་
 རྒྱུ་མེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསགས་སྦྱང་གི་རྒྱུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར་རོ། ཉེས་ན་སྒོར་རྒྱ་འཕྲོད་སྒོར་
 རྒྱུ་བཤད་རྒྱུ་ཏུ། ཚ་བའི་རོ་དང་ནོ་ཚ་སྤུམ་བཞེན་འགས། རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་འགྲུབ་པ་དང་། མི་ཐེག་
 འུར་དང་ས་ཤན་བཞོས་པ་དང་། །གཞུ་སྒྲན་བཀའ་དང་འཛིང་ག་བཀྱེ་བ་དང་། །བར་དང་འགྲོ་ལས་དག་གིས་
 ཉེན་པ་དང་། རྟ་ཡིས་བདབ་དང་གཡང་ལ་ལྷུང་བ་དང་། མིབས་འོག་ཚུད་དང་རྟོ་དཔྱུག་བརྒྱུད་པ་དང་། །ཤ་
 མར་བུ་རམ་ཆང་སོགས་བཟའ་བཏུང་འགས། རྒྱེད་འོམས་ཀྱིས་མཁྲིས་ཚད་སྒོར་བར་བྱེད། རེས་གསུངས་
 པས། རྒྱ་དེས་བསྐྱེད་ནས་ན་བ་དང་། སྐམ་ས་ཚ་གཏུང་ཆེ་བ་མཁྲིས་པའི་ཡུལ་དང་། ཏུས་སོས་ཀ་ས་གའི་ལྷ་བ་
 དང་། སྟོན་གྱི་ལྷ་བ། སྟོན་ལུམས་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། བ་སྐར་གྱི་ལྷ་བ་དང་། བ་ཚོད་བཤད་རྒྱུ་ཏུ་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་དར་མ་ཁྲག་དང་རང་བཞིན་བདུན་ལས། མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་སྐྱོམ་དང་བཞེས་ཤེས་ཤིང་། སྐྱེ་ལུས་
 མདོག་སེར་སྟོ་ནོ་ར་རྒྱལ་ཆེ། རྩལ་ཆེ་བའི་རྩེ་བོ་ལུས་བོངས་འབྱིང་། ཁངས་ཁ་བསྐྱེད་བསེལ་བས་ལ་སྟེད་པ་
 སྟེ། རྟལ་སྟེ་གཞོད་སྟེ་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁྲིས་ཤེས་ཆེ་བ་དང་ནད་གྱི་གནས་
 སྤོང་ག་མན་སྟེ་འོག་ཡན་གྱི་བར་ན་གནས་པ་དང་། ཉིན་ཞག་ལྷོ་ནང་གི་མེ་ཚོད་འཕེལ་བའི་ཏུས་ཉིན་གུང་མཚན་
 གུང་བས་ཐོས་རྣམ་པར་ཚ་བ་རོ་སྦྱར་མཁྲིས་པ་སྐྱོད་ཅེས་པའི་ལུ་ཏུས་ན་བ་དང་། ལོ་མས་པ་ཤ་མར་བུ་རམ་ཆང་
 རྟིངས་སོགས་ཁ་བས་རྟོད་བཏུན་ཡུན་ཏུ་བསྐྱངས་ནས་བཞེན་པས།

ཀལ ༥ ལྟ་རྒྱ་ལ་འཆར་བའི་རྟལ་བཤད་པ།

རྒྱ་དམར་སྐལ་ལ་བྱི་ཏུགས་ཀྱི་ཡ་མཚུགས། རེས་པ་སྟེ། ལྟ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་རྟལ་ཏེ་རྒྱ་དམར་བ་ནི་
 ཁྲག་འཕེལ་བས་མཁྲིས་པ་རྒྱལ་ཚད་པ་བསྐྱར་བ་སྟེ་རྟེན་བཞེན་པ་གཉིས་ཀ་འཕེལ་བའི་རྟལ་སོ། སྐྱེ་བ་ནི་རྟོད་
 ཀྱིས་རྒྱ་ལམས་བྱི་ནས་གར་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ་བྱི་ཏུགས་པ་ནི། ཚ་ནོ་ལུས་རྒྱུངས་འདྲུལ་ཞིང་བྱི་མན་པའི་ཆ་
 འཕེལ་བའོ། །ཀྱི་ཡ་མཚུགས་པ་ནི་ཁྲག་མཁྲིས་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་དཔོས་གྱི་རྟལ་སོ། །

ཀལ ༦ ལྟ་རྟལ་གཞན་དང་སྦྱར་ནས་དོས་བརྒྱུད་བ།

དེ་ལ་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་རྟལ་སྐྱེད་ན། རྟལ་དང་རོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཚ་བ་ཡིན། ཉེས་བད་རྒྱུང་འཕེལ་བའི་
 རྟལ་སྟོད་ན། རྒྱུ་རྟལ་སྐྱེད་ཡང་རོ་བོ་ཚ་བར་གནས། ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བཟུ་ཚོགས་པ་
 དེ་ལ་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་རྟལ་སྐྱེད། མཁྲིས་པ་འཕེལ་བས་བཤད་གཅི་པགས་མིག་སེར། །བཞེས་སྟོམ་ལུས་
 ཚ་གཉིད་རྒྱུང་འཕྱབ་བྱེད། རེས་དང་། རྟུད་པར་ཏུ། ཚ་བའི་ཙ་ནི་མཚོགས་རྒྱལ་གི་མས་པ་ཡིན། རྒྱ་མདོག་
 དམར་སེར་བྱི་ཏུགས་རྒྱུངས་པ་ཆེ། ཁལོ་ན་ཤ་ཚ་ལ་རོ་སྦྱར་ལ་ལ། རྟེ་སྟེང་བད་ཀན་ཆེ་ལ་སྦྱོར་སྐམས། མིག་

སྤྱིན་དམར་སེར་གཟེར་བ་གཅིག་ཏུ་འགྲིལ། །ལུང་པ་དམར་སེར་ཚུ་བོ་སྐོམ་དང་ཆེ། །འགྲུག་མཁྲིས་འཇུག་སྐྱུག་རྒྱལ་
 ཆེ་རྒྱུ་མ་མཁམ། །བྱུང་གཉིད་རྒྱུང་ལ་ཉིན་པར་གཉིད་མི་སྲུབ། །འདོག་དམར་སེར་སྤྱིན་དང་འདྲུལ་བར་
 བྱེད། །དེ་དག་མཁྲིས་པའི་མེ་དོད་འཕེལ་རྟགས་ཡིན། །ཞེས་པ་དེ་རྣམས་བྱུང་ན་ཕྱི་རུ་སྤྲང་བའི་རྟགས་དང་།
 རྟགས་ཅན་ནད་རང་གི་རོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཚ་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་བད་ཀན་དང་རྒྱུང་འཕེལ་རྟགས་སྤྱིར་
 བད་ཀན་འཕེལ་བས་དོད་མེད་འཇུག་སྟོབས་རྒྱུང་། །མཚིལ་མང་ལུང་པ་གཉིད་ཆེ་དབྱགས་མི་བདེ། །ལུས་སྤྱི་
 མདོག་དཀར་ཁོང་སྟོམ་ཡན་ལག་སྟོད། །ཅེས་པ་དང་། རྒྱུང་པར་དུ། བད་ཀན་འཇུགས་རྟགས་ཚ་ནི་བྱིང་གུད་
 དལ། །འམང་ལ་སྤེ་རྩི་ལ་སྐྱུ་ལ་མིག་དཀར་སྤྲངས། །སྤྲུབས་ལུང་མང་ཞིང་མགོ་འཕྲོམ་ལུས་སེམས་སྤྱི། །མཁལ་
 རྟེན་ཞིང་ལུས་སྟོ་ལྟ་བུ་སྤྱི། །རྩམ་པ་བད་ཀན་སྐྱུག་ཅིང་འཇུག་བད་དང་། །འབྲུག་པ་མི་གསལ་གཉིད་ཆེ་སྤྱིད་པ་
 སྤྲུར། །གལ་ཏེ་མཁྲུང་ཚིགས་དམ་ཤ་རྒྱས་ལས་མཐའ་རིང་། །འམ་ཞོད་སྟོད་དང་སྤྱོད་ཟུང་ཐོག་ལུང་། །ཞེས་པ་
 དང་། རྒྱུང་འཕེལ་བའི་སྤྱི་རྟགས། དེ་རྟགས་རྒྱུང་འཕེལ་སྐོམ་ནག་དོད་ལ་དགལ། །ལུས་འདར་སྟོ་བ་སྟོ་ཞིང་
 བཤའ་བ་སྤྱི། །སྤྲུ་མང་མགོ་འཁོར་སྟོབས་ཉིད་དབང་པོ་ཉམས། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུང་པར་དུ། འཇུགས་རྟགས་
 རྒྱུང་གི་ཚ་ནི་སྟོང་ལ་རྒྱལ། །རྒྱུ་ཞི་རྒྱུ་འབྲུ་དུངས་ལ་ལོག་རྩེས་སྤྱི། །འགོ་འདོད་ལུས་འདེབས་ཤེས་པ་ཡང་ལ་
 འཕྱོ། །མགོ་བོ་བྱི་འཁོར་རྣ་བ་ལུང་ལ་འཕྲོག། །སྤྱི་སྐོམ་དམར་རྒྱུ་ལ་འཕྲོག་བཟོ། །གཟེར་འཕོ་གང་འདར་
 འགལ་བྱུང་བྱུག་དང་སྟོམ། །འདུངས་འཇུགས་བྱེ་ཆག་འབྱིན་དང་དགྲིས་སྤྲུམ་བྱེད། །འགལ་ལ་ལྷུག་ཆེ་སྤྱི་བཅེ་
 ལུམ་སེར་བྱེད། །གཉིད་མེད་གལ་ལ་འདར་བརྒྱུང་འདོད་ཚིག་པ་བ། །དེ་སྤྱི་རྟེན་རྒྱས་ཚིགས་མ་ལུས་བརྒྱུངས་སྤྲུམ་
 བྱེད། །ལྷག་པ་བྱང་དང་སྤྱི་འགྲུམ་བྱུག་ཅིང་གཟེར། །རྒྱུང་གསང་རྣམས་ནི་ལ་བྱེ་མཁན་ན་ན། །སྟོང་སྐྱུགས་བྱེད་
 ཅིང་ཐོ་རངས་སྤྱི་གསོ་བ་ལ། །སྟོ་འཕྲོག་དགོངས་དང་ཐོ་རངས་ལུ་རྩེས་ན། །ཞེས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྟགས་
 ཡོད་ན་དེ་ནི་སྤྱི་རྟགས་བད་རྒྱུང་འཕེལ་བ་སྤྲུང་གང་བར་སྤྲང་ཡང་ནད་ཀྱི་རོ་བོ་ཚ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྲུམ་པའི་
 མེ་སྤྲུང་ལོ། །དེས་ན་བཅུ་པོ་འདི་ངེས་པ་ཅན་དང་གཞན་འབྲུ་སྤྲུང་དུ་བཟོའོ། །བད་རྒྱུང་ནི། །ཡན་ལག་བརྒྱུད་
 པར། །བྱུང་དུ་འཇུག་པ་རྒྱུང་གི་མཚོག། ཅེས་དང་། འདིར་ནི། རྒྱུང་ནི་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་བྱུང་བྱེད་དེ། །ཞེས་
 ཚ་གང་གཉིས་ཀར་བྱུང་པར་བཤའ་པ་ནི་བྱེད་པར་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བད་རྒྱུང་ཕྱོགས་མཐུན་གང་བར་
 བཤའ་པ་ནི་རོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་སྤྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིང་སྤྱི་བ་དང་། །གཉེན་པོ་དོད་བཅུད་ཀྱིས་སེལ་བ་སོགས་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༢ གང་བ་དང་སྤྲུང་བ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་སྤྲུང་རྩེས་བཅད་པའི་བརྟག་པ་དགུ་བསྟན་པ། ད་ལྟ་རྒྱུ་ལ་འཆར་
 བའི་རྟགས་བསྟན་པ། བད་གཞན་དང་སྤྲུང་ནས་ངེས་བརྒྱུང་བའོ། །

༡། སྲུང་རྗེས་དབྱུང་པའི་བརྟག་པ་དགུ་བཟུང་པ།
 བད་རླུང་སྐྱེད་པའི་སྒོང་རྒྱ་བཟུང་པ་དང་། །དང་ཅན་བསེར་བྱས་རླུང་ཅན་དབྱར་དགུན་དུས། །ཁས་དང་བྱིས་པ་
 བད་རླུང་ཆེ་བ་དང་། །སྒོད་སྒྲིད་གནས་ཤིང་ཉིན་ཞག་ཐོག་མཐར་ན། །ཚོས་ཐོག་ལུ་རྗེས་དུས་ན་ལྡང་བ་
 དང་། །བརྟུང་མེད་བསིལ་ཟས་རྒྱན་དུ་བཟུང་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་དང་རླུང་བསྐྱེད་པའི་སྒོང་རྒྱ་ནི།
 གཞུང་དུ། དེ་རྒྱུན་ཁ་དང་ཡང་རྒྱབ་བཟུང་བྲགས་དང་། །ཆགས་པས་དུབ་དང་སྟོ་ཆག་གཉིད་ཆག་དང་། །སྟོ་
 སྟོང་ལུས་ངག་བྱ་བ་དག་ལྟུང་དང་། །འཁྲུག་མང་ཟགས་དང་འཁྲུག་དག་པོས་བཏབ། །བསེར་བྱས་བྱས་དང་ག་
 ཆད་དུས་པ་དང་། །སྲུང་ན་སེམས་ལས་ཁ་ཡི་ལས་ཆེས་དང་། །བརྟུང་མེད་ཁ་ཟས་ཡན་ལ་གཏད་པ་
 དང་། །ལྷགས་བཀག་པ་དང་ནན་གྱིས་བཙོར་བ་ཡིས། །ཞེས་སོ། །རླུང་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྡན་ཐམས་པ་དུ་གནས་
 པ་དེ་ན་མས་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་སྒོང་བས་སྒོང་རྒྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བད་ཀན་གྱི་སྒོང་རྒྱའི་གཞུང་དུ། །སྒོང་རྒྱུན་ཁ་
 མངར་སྟེ་བསིལ་སྟུམ་བཟུང་བྲགས། །འགྲངས་རྗེས་དལ་བར་འདུག་དང་ཉིན་གཉིད་ལོག། །རླུང་སྐྱེད་ཉལ་དང་
 རྒྱུ་ལྷགས་གོས་སྲབ་འབྲུགས། །གོ་སྲན་གསར་ཐོག་སེར་ཅན་སྲུངས་པ་དང་། །ར་སྒོམ་ཤ་རིད་ཆོལ་བྱ་འབྲུ་
 མར་དང་། །རྩི་མར་རུལ་པ་ལོ་ལྟུང་ལ་སྲུག་རས། །རི་སྒོག་ལ་སོགས་རྗེན་ཟས་མཐའ་དག་དང་། །མ་ཚོས་ཚིག་
 དང་ཁེངས་པོའི་ཟས་རྣམས་དང་། །བ་རའི་འོ་མ་ཞོ་དར་རྒྱ་གང་ཇ། །བཟའ་བཏུང་ཆེས་ཏེ་ཚད་ལས་འདས་
 པའམ། །སྲ་མ་མ་ལུ་བྱི་མ་ཐོས་པ་ཡི། །རྒྱུན་དེ་རྣམས་གྱིས་བད་ཀན་གང་ནད་སྒོང་། །ཞེས་པ་སོགས་བད་ཀན་
 བསྐྱེད་པའི་སྒོང་རྒྱ་སྟེ། །འདིར་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བད་རླུང་བསྐྱེད་པའི་སྒོང་རྒྱ་བཟུང་པ་དང་། །གང་དང་ཅན་དང་
 རླུང་བསེར་བྱ་ཅན་རླུང་གི་གནས་རླུང་ཅན་བད་ཀན་གྱི་ཡུལ་དང་། །དབྱར་རྒྱ་སྐྱེད་དང་མོ་བཞིན་གྱི་ལྷ་བ་རླུང་གི་
 དུས་དང་། །དགུན་སྒྲིབ་དུག་མགོ་རྒྱལ་མཚུའི་ལྷ་བ་བད་ཀན་གསོག་པའི་དུས་དང་། །ན་ཚོད་ལྷ་བརྟུང་ཡན་ཁས་པ་
 རླུང་དང་། །བརྟུང་དུག་མན་བྱིས་པ་བད་ཀན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། །རང་བཞིན་རླུང་དང་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བ་ཞེས་
 པའི་རླུང་ནི། །དེ་ལས་རླུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་མི་རྣམས་ནི། །དབྱིབས་སྐྱུར་ཤ་སྐྱེམ་མདོག་སྟོ་སྐྱ་བ་མང་། །གང་
 ལྷགས་མི་བཟོད་འགོ་ཆེ་སྐྱ་དང་བཅས། །ཞོར་རྒྱུང་ཆེ་མུང་གཉིད་སྲབ་ལུས་བོངས་རྒྱུང་། །སྐྱུ་དང་དགོད་དང་
 འཐབ་མོ་མདའ་ལ་དགའ། །མངར་སྐྱུར་ཁ་ཚའི་རོ་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། །བྱ་ཚོད་ལྷ་མའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་ལ། བད་ཀན་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ལུས་བསིལ་
 ཞིང་། །རུས་ཚིགས་མི་མངོན་ཤ་རྒྱས་ཁ་དོག་དཀར། །དབྱིབས་དབྱེ་བཤེས་སྐྱོམ་ཉོན་མོངས་ཐར་པ་
 བཟོད། །ལུས་ཆེ་ཆེ་རིང་ཞོར་མང་གཉིད་འཐུག་ཅིང་། །ཞེ་སྤང་འདམ་རིང་རང་བཞིན་ངང་རྒྱུད་བཟང་། །ཚ་སྐྱུར་
 བསྐྱ་རྒྱབ་ཟས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། །སེང་གོ་ལྷ་མཚོག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་ཤས་ཆེ་བ་སྟེ་བད་རླུང་ཤས་ཆེ་

བདང་། རླུང་སྒྲིང་ག་ཡན་སྟོང་ན་གནས། བད་ཀན་སྟེ་འོག་མན་སྟང་ན་གནས་ཤིང་དུས་ཉིན་ཞག་གི་ཐོག་མ་ལྟ་
འོད་དང་། སྟོང་བད་ཀན། ཐ་མར་དགོངས་དང་ཐོ་རངས་རླུང་གི་དུས་ན་ན་བ་དང་། ཟས་ཐོས་ཐོག་བད་ཀན་ལུ་
རྗེས་རླུང་གི་དུས་ན་ལྡང་བ་དང་། ལོམས་པ་སྟོ་དང་བྲ་པོ་གཡེར་མ་སོགས་བརྟུན་མེད་པའི་བསིལ་བའི་ཟས་རྒྱན་
དུ་བསྟེན་པས།

ཀ༣ རླུང་འཆར་བའི་རྟགས་བསྟན་པ།

རྒྱ་སྟོང་གི་རླངས་རླུང་ལ་ཀྱ་ཡ་སྟབ། །ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱ་སྟོང་གི་འོད་རླུང་བས་མ་བསྐྱར་བར་རང་མདོག་སྟོ་བའོ། །དྲི་
དང་རླངས་པ་རླུང་བ་ནི་གྲང་བའི་ཁམས་འཕེལ་བ་ཡིན་ལ། ཀྱ་ཡ་སྟབ་པ་ནི་ཞལ་མཁྲིས་ཤས་རླུང་ཞིང་གྲང་བའི་
ཁམས་འཕེལ་བའོ། །

ཀ༤ བད་རྟགས་གཞན་དང་སྐྱར་ནས་ངོས་བརྒྱུང་བ།

དེ་ལ་བད་རླུང་འཕེལ་བའི་རྟགས་བྱུང་ན། །རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གྲང་བ་ཡིན། །དེ་ལ་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་
རྟགས་ཡོད་ན། །ཕྱི་རྟགས་ཚ་ཡང་ངོ་བོ་གྲང་བར་གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་བསྟན་པ་བརྟུན་པོ་དེ་འཛོགས་པ་
དེ་ལ་བད་ཀན་རང་གནས་འཕེལ་བའི་རྟགས་དང་བད་ཀན་འཕེལ་བས་མཆིལ་མ་འབྱར་བལ་མང་སོགས་དང་།
གཞན་གནས་སུ་སྟེན་བརྟགས། བད་ཀན་འབྲུགས་རྟགས་ཅ་ནི་བྱིང་ལ་གྲུད། །སོགས་དང་། རླུང་རང་གནས་སུ་
འཕེལ་རྟགས། དེ་རྟགས་རླུང་འཕེལ་སོགས་དང་། གཞན་གནས་སུ་སྟེན་བརྟགས། འབྲུགས་རྟགས་རླུང་གི་ཅ་ནི་
སྟོང་ལ་ཀྱལ། །སོགས་བད་རླུང་འཕེལ་བའི་རྟགས་བྱུང་ན་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་དང་བད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གྲང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱི་ནང་དུ་ཚད་རྟགས་ཡོད་ན་ཕྱི་རྟགས་ཚ་བ་ལྟར་སྐྱར་ཡང་ངོ་བོ་གྲང་བར་གནས་
པའི་རླངས་པ་ལྟར་ཡིན་འོ། །

གསུམ་པ། སྐྱར་བྱ་སྐྱར་སྐྱར་གི་འབྲུལ་སོ་བསལ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་སྐྱར་སྐྱར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། སྐྱར་སྐྱར་གི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། དེའི་བསལ་ཐབས་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡ སྐྱར་སྐྱར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འབྲེས་བྱུང་ན། །ཚ་གྲང་འབྲེས་པས་སྐྱར་སྐྱར་ནད་འབྲུང་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟགས་དང་
ངོ་བོའི་ནམ་དབྱེ་ལོང་དུ་བསྟན་པ་སྐྱར་འོང་རིགས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལོང་གི་བརྟགས་པ་བརྟུན་པོ་དེ་དག་
ཕན་ཚུན་འབྲེས་པར་བྱུར་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་དུ་ཚ་བ་དང་གྲང་བ་འབྲེས་པས་ཡིན་པ་ལ་མིན་པ་དང་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་སྐྱར་དུ་སྐྱར་བའི་ནད་སྣ་ཚོགས་འབྲུང་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་འདི་ལ་འབྲུང་བ་ལྡེའི་ཁམས་ཉེས་

གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྣམས་བྱངས་དང་དྲི་མ་ཚན་དང་དྲིའི་ཚུལ་དུ་ལ་ལ་ཤས་ཆེ་བར་གནས། ལ་ལ་རྒྱས་
འགྱུར་བཀ་ཉལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་སོགས་བཅུ་པོ་དེ་དག་འདྲེས་ཤིང་འབྲུགས་པས་ཉེས་པ་རང་གི་
འཕེལ་ཟེད་འབྲུགས་པ་དང་། གནས་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱུར་ནས་ངོ་བོའི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་དེའི་རྟགས་སོགས་དུ་
མར་འགྱུར། དཔེར་ན་རྒྱ་ལ་གཟུགས་མདོག་དུ་མར་བསྐྱུར་བ་དང་། འབྲུགས་པ་གོང་བྱར་འདྲིལ་བ་དང་།
གཞན་བསིལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩོམ་ན་གཞན་ཚོས་པར་ལུས་པ་དང་། ལྷངས་པ་གཡོ་བ་སོགས་དུ་མར་སྐྱ་
ཚོགས་བྱེད་པ་ལྟར་པོ། །

༢ ལྟར་སྐྱང་གི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

ཚ་བ་གང་བ་ལྟ་བུར་སྐྱང་བ་དང་། །ཁང་བ་ཚ་བ་ལྟར་སྐྱང་གང་ཡང་རུང་། །ནད་གཞི་རྟགས་དང་བཅོས་ཐབས་
གོམས་པ་དང་། །བཅོས་སྐྱེད་ལྟར་སྐྱང་ལྷ་ཡིས་འབྲུལ་སོ་བསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཚ་བ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་
གང་བ་ལྟ་བུར་སྐྱང་བ་དང་། རོ་བོ་གང་བ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་ཚ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱང་བ་གང་ཡང་རུང་སྟེ། འབྲུལ་སོ་
ནད་གྱི་གཞི་ལ་ལྟར་སྐྱང་དང་རྟགས་གྱི་ལྟར་སྐྱང་དང་བཅོས་ཐབས་གྱི་ལྟར་སྐྱང་དང་། གོམས་པའི་ལྟར་སྐྱང་
དང་། བཅོས་པའི་སྐྱེད་བྱུང་མིན་གྱི་ལྟར་སྐྱང་སྟེ་འདི་ལྟར་འབྲུལ་སོའི་སོ་འཚམས་བསལ་བར་བྱའོ། །

༣ དེ་བསལ་ཐབས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ནད་གཞིའི་ལྟར་སྐྱང་བསྟན་པ་དང་། རྟགས་གྱི་ལྟར་སྐྱང་། བཅོས་ཐབས་གྱི་ལྟར་སྐྱང་། གོམས་པའི་
ལྟར་སྐྱང་། བཅོས་སྐྱེད་གྱི་ལྟར་སྐྱང་བཅས་རྣམ་པ་ལྷ་སོ་སོའི་ཚ་གང་བསལ་བའི་ཐབས་གོ་རིམ་བཞིན་བསྟན་
པའོ། །

༡ ནད་གཞིའི་ལྟར་སྐྱང་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཚ་བ་གང་བའི་མིང་ལྟར་དུ་སྐྱང་བ་ལ་ཐོད་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང་། གང་བ་ཚ་བའི་མིང་
ལྟར་དུ་སྐྱང་བ་ལ་བསིལ་གྱིས་བཅོས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ། མིང་གི་འབྲུལ་སོ་རྟགས་ཀྱིས་བསལ་བར་གདམས་
པའོ། །

༡༡ ཚ་བ་གང་བའི་མིང་ལྟར་དུ་སྐྱང་བ་ལ་ཐོད་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནད་གཞི་མིང་གི་ལྟར་སྐྱང་ནི། །དངས་མ་མ་ལུ་ཚ་བ་བད་སྐྱལ་དང་། །ཚ་སྐྱེན་ཚ་རྩ་ཚ་བའི་རྩ་འགགས་
དང་། །མ་ལུ་སྐྱང་ཐབས་བད་ཀན་དུ་སྐྱེན་དང་། །རྩ་འགགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །ཐོད་ཀྱིས་
བཅོས་པས་ཚ་བས་དེ་སྟོག་འདོར། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྲུལ་སོ་ལྷའི་དང་པོ་ནད་གཞི་དང་དེའི་མིང་གི་ལྟར་སྐྱང་ནི།
ནད་གཞི་དངས་མ་མ་ལུ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་དངས་མ་མཚན་གནས་མཁྲིས་ལྟན་ཚ། །ཞེས་པ་དང་། ཚ་བའི་སྐྱང་

ཐབས་འདུས་པ་ཡིན་པ་དང་ལྷག་ཚད་རྒྱས་དུས་ཀྱི་བད་ཀན་སྐྱུག་པོ་དང་། ཚ་སྐྱོན་དང་ཚ་ཚུ་དང་ཚ་བའི་ཚུ་
འགགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མིང་གི་ལྟར་སྤངས་དངས་མ་མ་ལུ་བ་ལའང་དངས་སྤྲིགས་མ་ཕྱེད་པར་མ་
ལུ་བ་ཡིན། ཚ་སྐྱོན་ལའང་ཚ་གང་མ་ཕྱེད་པར་སྐྱོན་ཐབས་ཡིན། བད་ཀན་སྐྱུག་མ་ཕྱེད་པར་བད་ཀན་ཡིན།
ཚུ་ཚ་གང་མ་ཕྱེད་པར་དལ་ལུ་ཡིན། སྐྱོན་ཚ་གང་མ་ཕྱེད་པར་སྐྱོན་ཡིན་པ་དང་། ཚུ་འགགས་ཚ་གང་མ་ཕྱེད་པར་
ཚུ་འགགས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཙམ་ལ་བསྟན་བྱས་ནས་དོད་ཀྱིས་བཙོས་པས་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་བསྐྱོན་པ་ལྟར་སོང་
བས་དོད་ཀྱི་རྟེན་སྟོད་བྱ་འདུལ་ནས་ནད་པ་དེའི་བརྟེན་པ་སོགས་ཕྱིར་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །

༡༢ གང་བ་ཚ་བའི་མིང་ལྟར་སྤངས་བ་ལ་བསེལ་གྱིས་བཙོས་པའི་སྐྱོན་བསྐྱོན་པ།

དབྱིག་དུག་དོ་དུག་དུག་མིང་ལ་བརྟེན་ནས། །བསེལ་གྱིས་བཙོས་པས་གང་བས་སོགས་འདོར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ།
དུག་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནས་དབྱིག་དུག་དང་དོ་དུག་ལ་འོག་དུ། རིན་ཆེན་དོ་ལས་སྐྱུར་བ་གང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དུག་ཡིན་ཞེས་མིང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚ་བར་བརྒྱུང་ནས་བསེལ་གྱིས་བཙོས་
པས་བསེལ་ལ་བསེལ་བསྐྱོན་པས་གཞོད་བྱ་ལ་དོད་རྒྱས་འགྱུར་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གང་བས་སོགས་འདོར་
བར་བྱེད་དོ། །

༡༣ མིང་གི་འཕྲུལ་སོ་རྟགས་ཀྱིས་བསེལ་བར་གདམས་པ།

དེ་ཕྱིར་ལྟར་སྤངས་མིང་ལ་མི་བརྟེན་པར། །ཚ་གང་འཕྲུལ་སོ་རྟགས་ཀྱིས་བསེལ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་
དེའི་ཕྱིར་ལྟར་སྤངས་ཙམ་གྱི་མིང་ལ་མི་བརྟེན་པར་ནད་རང་གི་ཚ་གང་གི་འཕྲུལ་སོ་རྟགས་ཀྱིས་བསེལ་བར་བྱ་སྟེ་དུ་
བ་ལ་མེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཙོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་
བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ཚོས་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ཞི་མེར་ཤེས་དང་། །རྒྱ་སྐྱུར་ལས་ཞི་ཚུ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་སྐྱོ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ཞི་ཚད་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་དང་། བཤད་རྒྱུད་དུ། མེ་དང་དུ་བ་ཇི་
བཞིན་དུ། །ནད་ཀྱི་ངོས་ཞི་རྟགས་ལ་བརྒྱུང་། །ཞེས་དང་། གང་ན་མེ་ཡོད་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་ལྲབ། །དཔེར་ན་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་ཚོས་ཅན་མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་
དོ། །

༡ རྟགས་ཀྱི་ལྟར་སྤངས་བསྐྱོན་པ། དེ་ལ་ཡང་རྟགས་ལའང་ལྟར་སྤངས་འབྱུང་བར་བསྐྱོན་པ། ལྟར་སྤངས་དངོས་
བསྐྱོན་པ། རྟགས་ཀྱི་འཕྲུལ་སོ་བཙོས་ཀྱིས་བསེལ་བར་གདམས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

༡༡ ཉགས་ལའང་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུང་བར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་ཉགས་ལ་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུང་སྲིད་དེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། མིང་གི་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུང་སོ་ཉགས་གྱིས་
བསལ། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལའང་ཉགས་རང་ལ་རོ་བོ་དང་འགལ་བའི་ལྟར་སྒྲུང་གི་འབྲུང་སོ་འབྲུང་སྲིད་དེ།

༡༢ ལྟར་སྒྲུང་དངོས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ རོ་བོ་གང་བ་ཡིན་ཡང་ཉགས་ཚ་བ་ལྟར་དུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུང་སོ་དང་།
རོ་བོ་ཚ་བ་ཡིན་ཡང་ཉགས་གང་བ་ལྟར་དུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུང་སོ་བསྟན་པ་དང་གཉིས་སོ། །

༡༣ རོ་བོ་གང་ལ་ཉགས་ཚ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་འབྲུང་སོ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཡང་། འབྲུང་གཞི་དང་། འབྲུང་འབྲས་
བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༡༤ འབྲུང་གཞི་བསྟན་པ།

རྒྱང་གིས་ཁ་དང་ཕྱེ་སྐྱམ་གཟེར་བ་དང་། །མི་འགྲུར་བད་ཀན་སྟོད་གཟེར་ཚེན་པོ་དང་། །མཁྲིས་པ་རྒྱང་གིས་
བྱས་པའི་མགོ་ནད་དང་། །མ་ཞུས་མཁྲིས་ཡུལ་སྟོགས་པའི་མིག་སེར་དང་། །ཚད་གཞུག་རྒྱང་གིས་བྱས་པའི་
སྟོངས་ཚད་ནམས། །རོ་བོ་གང་ཡང་ཕྱི་ཉགས་ཚ་བར་འབྲུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞེ་ན་རྒྱང་གི་མཚན་ཉིད་ཡང་
གཤེས་ཐབས་ཚད་སྟེ་བས་ཁ་དང་ཕྱེ་སྐྱམས་པ་དང་རྩལ་གཤེས་རྒྱང་གསང་དུ་གཟེར་འཕོ་བ་དང་མི་འགྲུར་མི་འཕོ་
བད་ཀན་སྟོད་གཟེར་རམ་སྟོད་གཟེར་ཚེན་པོ་དང་མཁྲིས་པའི་ཚད་པ་མེ་ལྟ་བུའམ་རྒྱ་ཚོན་ལྟ་བུ་རྒྱང་གིས་ཚེར་
བྱས་པའི་རྟོད་རྒྱངས་གྱིས་མགོ་ནད་དང་མ་ཞུ་བ་དང་ས་སྟོགས་འདྲེས་པས་རྩ་ལམ་བཀག་ཅིང་མཁྲིས་ཡུལ་
འསྟོགས་པའི་མིག་སེར་དང་ཚད་པ་རྒྱས་རྗེས་སམ་གཞུག་རྒྱང་གིས་བྱས་པའི་སྟོངས་པའི་ཚད་པ་ནམས་རོ་བོ་རྒྱང་
དང་བད་ཀན་ཡིན་པས་གང་ཡང་ཕྱི་སོགས་ཉགས་ཚ་བར་འབྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །

༡༥ འབྲུང་འབྲས་བསྟན་པ།

ཉགས་གྱི་རྗེས་འབྲངས་གསོ་བ་ལོག་པར་འགྲོ། །བསེལ་གྱིས་བཅོས་པས་གང་བས་སྟོག་འདོར་བྱེད། །ཅིས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་རོ་བོ་བད་རྒྱང་དུ་མ་རྟོགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཉགས་ལ་ཕྱེ་སྐྱམ་པ། གཟེར་བ་མགོ་ནད་བ་མིག་སེར་བ་རྟོད་ཚེ་
བ་སོགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཚད་པར་བརྒྱུད་ན་དེའི་གསོ་བའང་ལོག་པར་འགྲོ་སྟེ་གཉེན་པོ་བསེལ་གྱིས་
བཅོས་པས་དངོས་གཞིའི་བད་རྒྱང་ཚེར་བསྐྱེད་ནས་གང་བས་འཚོ་བའི་རྟོན་སྟོག་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །སྟོག་འདོར་
ཞེས་པའི་སྟོག་ནི་སྦྱིར་རང་རང་འཚོ་ཞིང་འཛིན་པའི་ཁམས་དེ་སྟོག་ཡིན་ལ་འདིར་རྒྱང་སེམས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཆ་དེ་
ལ་སྟོག་ཅེས་བྲ། དེ་ཡང་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་སྟོག་འཛིན་དང་སྦྱ་ནམ་མཁའི་ཁམས་གཉེན་རྒྱ་དང་རྩངས་པ་
མེ་འབྲུབ་བྱེད་དང་ལྟ་སྦྱོར་རྒྱ་མཉམ་དང་རུས་སྦྱུང་བྱུང་སེལ་དང་ལོ་ལས་རྒྱལ་བ་ས་ཁམས་ཏེ་འབྲུང་བ་
ལྟའི་རང་བཞིན་ལས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ནམས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱབ་སྟེ་བཤད་རྒྱུད་

དུ། ས་ལས་ཤ་དང་རུས་པ་སྣ་འི་བསྐྱེད། །ཆུ་ལས་ཐག་དང་ལྗེ་རོ་བརྒྱན་པ་བསྐྱེད། །མེ་ལས་དྲོད་དང་མདོག་གསལ་མིག་གཟུགས་བསྐྱེད། །རླུང་ལས་དབྱུགས་དང་པགས་པ་རེག་བྱ་བསྐྱེད། །མཁའ་ལས་བྱ་ག་ན་བསྐྱེད་འགྲུབ། །གོ་མས་པས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་སྣང་བ་མཆེད། །རྒྱ་རྒྱེན་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པས་ལུས་སུ་འགྲུབ། །ཅེས་དང་། ལྷན་པར་སློག་འཛིན་རླུང་དེ་སྤྱི་བོར་གནས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཏུས་འཁོར་ལས། ལུས་འདི་ལ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་མཐའ་དག་རོ་དུག་ཚོས་ཤིང་འཐུང་བ་དག་ལས་བྱུང་གྱུར་པ། །རོ་དུག་དག་གྲང་འབྱུང་བ་ལས་བརྟེན་འབྱུང་བ་དག་གྲང་ངེས་པར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་སོ། །ལུས་དང་ཡེ་ཤེས་རོ་མཉམ་བཤེས་པ་དག་ལ་རབ་གསལ་འགྲུར་མེད་རྟག་པར་ཡང་ནི་འགྲུར་བ་སྟེ། །ཞེས་དང་། སློག་ཅེས་བྱ་བ་གཅིག་ཤུའི་རླུང་ནི་རྣམ་བཅུར་འགྲུར་ཏེ་སྤྱི་བོའི་རྩ་བ་དག་དང་མདུན་དུའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གཉེན་པའི་གནད་རྣམས་དང་ཚོའི་རྩ་དང་ཤ་བཙས་ནད་གཞི་ལུས་བྱུངས་འི་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷབ་པ་ཅན་དང་འི་ལྷ་བྱུར་གནས་པ་ལས་རོ་རུས་སྤོད་ལམ་གྱིས་བྱེད་པས་ནད་བྱུངས་འི་མ་ཐམས་ཅད་པར་གནས་ན་ནད་མེད་བདེ་བར་འཚོ་ཞིང་འཕེལ་བཟང་འཇུགས་པས་ནད་དང་ཐམས་ཅད་ཚ་བའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་ནས་གྲང་བའི་ཁམས་བཟང་པ་དང་། ཐམས་ཅད་གྲང་བའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་ནས་དྲོད་ཀྱི་ཁམས་བཟང་པ་དང་རླུང་གི་སློག་རྟེན་ཆད་པ་སོགས་གཅིག་གཤེད་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་གྱུར་ཅོམ་ཡང་མེད་པ་རྩ་བ་ཆད་པའི་ཤིང་དང་ཤིང་ཚོག་པའི་སོལ་བ་དང་སྐྱུམ་བཟང་པའི་མར་མེ་ལྟར་གྱུར་ན་བརྟེན་པ་སློག་དེ་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །

ལ༢ རོ་བོ་ཚ་བ་ལ་རྟགས་གྲང་བ་ལྟར་སྣང་བའི་འཇུག་སོ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་འཇུག་སོ་དང་། འཇུག་འབྲས་སོ། །

ལ༣ འཇུག་གཞི་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་གབ་ཚད་གྲང་བ་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་འཇུག་སོ་དང་། ལྷ་གཉེན་མོར་བུའི་འཇུག་སོ་བསྟན་པའོ། །

ལ༤ གབ་ཚད་གྲང་བ་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་འཇུག་སོ་བསྟན་པ།

མོ་མཁའ་སྤྱིང་ལ་ཚ་བ་གབ་པ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གནས་པ་ངེས་པ་ཅན་མོ་བ་དང་མཁའ་མ་དང་སྤྱིང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཚ་བ་གབ་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་པའོ། །

ལ༥ མོ་བར་གབ་པའི་འཇུག་གཞི་བསྟན་པ།

མོ་བ་བས་འཇུག་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་གནས་དེར་ཚ་བའི་ནད་ལྷགས་ན། །འཇུག་མེ་དེས་ལོག་པའི་ལས་བྱེད་པས། །གཟེར་རྒྱུ་མི་འཇུག་སྟེགས་སོགས་གྲང་རྟགས་འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མིད་པའི་མར་སྣ་དང་བཟངས་ཚོགས་ལུ་གུ་མགོའི་བར་གྱི་མོ་བའི་ཡུལ་དེ་ནི་བས་འཇུག་ཞིང་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པས་རྒྱ་

མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཕོ་བའི་གནས་དེར་ཚ་བའི་ནད་ཀྱི་རིགས་ལྷགས་ན་འཇུག་ཀྱི་མེ་དེས་མཐུན་པའི་ལས་མེ་རྟོན་
ཅེས་བྱ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཡིས་ནད་མེད་བརྩོན་དང་གཟི་མདངས་དང་། ཚེ་དང་ལུས་
རྩེད་མེ་རྟོན་སྟོབས་འཕེལ་བྱེད། ཚེས་པ་དེ་མི་བྱེད་པར་དེ་ལས་ལོག་པའི་མི་འཇུག་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་
ལས་བྱེད་དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་རླུང་མེ་མཉམ་དང་བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་ཀྱང་ལོག་པའི་ལས་བྱེད་པས་གཟེར་བ་དང་རྫིང་
བ་དང་མི་འཇུག་བ་དང་སློབ་པ་དང་སོགས་ཁོངས་ནས་སྟོན་པ་སྐྱུག་པ་འགྲིངས་པ་བཤལ་བ་སོགས་གྲང་བའི་
རྟགས་འབྱུང་སྟེ་ཕོ་བའི་མེ་རྟོན་གསུམ་ནི་རང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་ན་འང་མི་འཇུག་ན་འང་མི་འཇུག་པའི་དོན་ལོ། །

ཅ₂ མཁལ་མར་གབ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ།

མཁལ་མ་བད་ཀན་གྲང་བའི་གཞི་ཡིན་པས། ཚད་ནད་ལྷགས་ཀྱང་རྩོས་ན་ཕན་པ་དང་། རྒྱ་སྤྱི་གྲངས་ན་ནར་
མངོན་གྲང་རྟགས་སྟོན། ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་གྲང་སོགས་ནི་ལུས་སྤྱི་ལ་བྱུང་གྲང་གང་ཤས་ཆེ་བའི་གནས་དེར་དེ་
མཐུན་རོ་རུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྷན་དུ་གནས་པ་ལས་མཁལ་མ་ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཅན་རོ་མངར་བ་དེ་མཐུན་ཀྱི་
རུས་པ་སྐྱུམ་ཕྱི་འཇམ་བརྟན་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་བད་ཀན་ལྷན་ཅིག་བརྟན་པ་ས་རྒྱ་དེ་གྲང་བའི་གཞིའི་
ཡུལ་ལམ་གནས་ཡིན་པས། ཚད་པའི་ནད་ལྷགས་ཀྱང་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་རྩོས་པའི་ཚེ་ན་ཕན་པ་དང་རྒྱ་སྤྱི་བ་
དང་གྲང་ན་ན་བར་མངོན་པ་སོགས་གྲང་བའི་རྟགས་སྟོན་ལོ། །

ཅ₃ སྤྱིང་ལ་གབ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ།

སྤྱིང་ནི་རླུང་དང་བད་ཀན་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་སེམས་འཕྲོ་བརྗེད་ངས་གཉིད་མེད་ཅིང་། །སྤྱོ་འབོག་འདར་བ་
ལ་སོགས་འབྱུང་བས་ན། ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིང་ནི་རླུང་དང་བད་ཀན་གྲང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ཏེ། སྤྱིར་རོ་རུས་
མཚན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་གནས་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་དུ་བད་ཀན་སྤོང་བྱེད་མེ་ལ་གནས་སྤྱིང་དང་འབྲེལ། རླུང་
བྱེད་སྤྱིང་རང་ལ་གནས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་ནད་ལྷགས་ཀྱང་སེམས་མི་བརྟན་པར་འཕྲོ་བ་དང་། བརྗེད་ངས་
ཆེ་བ་དང་གཉིད་མེད་ཅིང་བྱན་ཤེས་མེད་པར་སྤྱོ་བ་དང་དབང་སོ་ཉམས་པ་ བརྒྱལ་ལམ་འབོགས་འདར་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཁོངས་ནས་གཞན་ཡང་རླུང་རྟགས་དུ་མ་འབྱུང་བས་དེ་ནའོ། །

ཅ₄ མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

ཕོ་མཁལ་སྤྱིང་གི་ཚ་བ་གྲང་རླུང་འདྲ། །རོ་བོ་ཚ་ཡང་ཕྱི་རྟགས་གྲང་བར་འཁྲུལ། ཞེས་པ་སྟེ། ཕོ་བར་བད་
མཁལ་རླུང་གསུམ་ག་བརྟན་ཅིང་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་མཁལ་མ་བད་ཀན་གྱི་གནས་དང་སྤྱིང་རླུང་གི་གནས་
ཡིན་པས་དེའི་ཚ་བའང་གྲང་རླུང་འདྲ་སྟེ་རོ་བོ་དེ་ཚ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་དེ་གྲང་བར་འཁྲུལ་དུ་འཇུག་གོ། །

ང༢ ལྷ་གཉན་ཕན་བྱའི་འཁྲུལ་སོ་བསྟན་པ།

གཞན་ཡང་གཉིད་ཡེར་སྐྱུག་དང་རུས་ཚིགས་ན། །གཡལ་འདར་སྒྲོ་ལབ་སྐྱིགས་བྱས་བཏབ་པ་རྣམས། །ཚ་བ་
ཡིན་ཡང་གང་བའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་། །ཞེས་པ་སྟེ། །གའ་ཚད་གསུམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ཚ་བ་གཉིད་ཡེར་བ་
ལྷག་མཁྲིས་ཀྱི་སྐྱུག་པ་དང་ཚད་པ་རུས་ལ་ཞེན་ན་རུས་ཚིགས་ན་བ། །ཚད་པ་རྩ་ལ་ཞུགས་པས་གཡལ་མང་ཞིང་
འདར་བ་དང་ཚ་བ་སྟོང་སྟོག་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲོ་ལབ་ལབ་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་མཚན་ཚད་ཀྱི་སྐྱིགས་བྱས་བཏབ་
པ་རྣམས་རོ་བོ་ཚ་བ་ཡིན་ཡང་གང་བའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་རོ། །

ག༣ འཁྲུལ་འབྲས་བུ་སྟན་པ།

རྟགས་ལ་བརྟེན་ན་གསོ་བ་ལོག་པར་འགྲོ། །དྲོད་ཀྱིས་བཅོས་ན་ཚ་བས་སྟོག་འདོར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། །དེ་
རྟགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་ན་གསོ་བ་དྲོད་ཀྱིས་བཅོས་པས་ལོག་པར་འགྲོ་སྟེ་ཚད་པ་དྲོད་
ཀྱིས་བཅོས་པས་ཐམས་ཅད་དེའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་ནས་ཚ་བས་བསྟེགས་ཏེ་སྟོག་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །ཚ་བ་སྐྱི་
བཅོས་སུ། །ཚ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞོན་བྱ་བསྟེགས་སྟེ། །གཞོན་བྱ་ལུས་རྒྱུས་བརྟན་དང་དྲི་མ་གསུམ། །འདི་དག་
ཐལ་བར་བསྟེགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཚ་བའི་དྲོད་ཀྱིས་འདྲུལ་བས་སྟོག་འདོར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བསྟེགས་ཅེས་བྱ་བར་
བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ག༤ རྟགས་ཀྱི་འཁྲུལ་སོ་བཅོས་ཀྱིས་བསལ་བར་གདམས་པ།

དེ་ཕྱིར་ལྟར་སྣང་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པར། །བཅོས་ཐབས་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་ཀྱིས་འཁྲུལ་སོ་བསལ། །ཞེས་པ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གི་ལྟར་སྣང་ལོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་སྟོག་འདོར་བས་དེའི་ཕྱིར་རྟགས་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པར་
བཅོས་པའི་ཐབས་འཕྲོད་པ་དང་མི་འཕྲོད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་འཁྲུལ་སོ་བསལ་དགོས་ཏེ།

༥ བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་བསྟན་པ།

བཅོས་ལའང་ལྟར་སྣང་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། །ལྟར་སྣང་དངོས་བསྟན་པ། བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་འཁྲུལ་སོ་
གོམས་པས་བསལ་བར་གདམས་པའོ། །

ག༦ བཅོས་ལའང་ལྟར་སྣང་འབྱུང་བར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་འཕྲོད་འཕྲོད་འདྲ་ལ་མི་འཕྲོད་དང་། །མི་འཕྲོད་འདྲ་ལ་འཕྲོད་པར་བསལ་བ་ཡི། །བཅོས་སྐྱེད་ལྟར་སྣང་
ཞེས་བྱ་འབྱུང་སྟེད་དེ། །ཞེས་པ་སྟེ། །རྟགས་རི་ལྟར་སྣང་ཡང་བཅོས་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་ལ་རག་ལུས་ཤིང་འཕྲོད་མི་
འཕྲོད་ཀྱི་དོན་ནི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་དོན་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ལ་བྱ་བས་རྟགས་ཀྱི་འཁྲུལ་སོ་བཅོས་ཀྱིས་
བསལ་བ་དེ་ལ་ཡང་དང་པོར་འཕྲོད་འཕྲོད་འདྲ་བ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འཕྲོད་པ་དང་། །དང་པོར་མི་འཕྲོད་འདྲ་ལ་རྗེས་

སྤྱ་འཕྲོད་པར་བསལ་བའི་བཙུག་འཕྲོད་པ་མི་འཕྲོད་པ་ལྟར་དུ་སྤྲང་བ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་འཕྲོད་པ་ལྟར་དུ་སྤྲང་བའི་བཙུག་པའི་སྤོ་བྱིད་ལྟར་སྤྲང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་གི་དེ།

༧༢ ལྟར་སྤྲང་དངོས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ངེས་པ་འགོད་པ་དང་། འབྲུལ་བའི་འབྲས་བུ་བཙུག་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་ཚ་བའི་བཙུག་གི་ལྟར་སྤྲང་འབྲུལ་སོ་དང་། གང་བའི་བཙུག་གི་ལྟར་སྤྲང་འབྲུལ་སོ་འོ། །

༧༣ འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ཚ་བ་དང་གང་བའི་བཙུག་གི་ལྟར་སྤྲང་འབྲུལ་སོ་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༧༤ ཚ་བའི་བཙུག་གི་ལྟར་སྤྲང་འབྲུལ་སོ།

ཚ་བ་གང་བའི་རྟགས་ལྟར་སྤྲང་བ་ལ། །བསམ་སྦྱོར་འཕྲོད་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་མི་འཕྲོད་འདྲ། །དོད་སྦྱོར་གཞོན་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་འཕྲོད་ལྟར་སྤྲང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གཤམ་ཚད་སོགས་ངོ་བོ་ཚ་བ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རྟགས་གང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་ལྟར་དུ་སྤྲང་བ་ལ་ཟས་སྦྱོད་སྟན་སྦྱོར་བསམ་སྦྱོར་ངོ་བོ་གཉིད་ཚད་ལ་འཕྲོད་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་གང་བ་ལ་ཕོག་པས་མི་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་། དོད་སྦྱོར་སྤྲུགས་སུ་གཉིད་ཚད་བསྐྱེད་པས་གཞོན་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་གང་བ་སེལ་བས་འཕྲོད་པ་ལྟར་དུ་སྤྲང་བ་ཡོད་དོ། །

༧༥ གང་བའི་བཙུག་གི་ལྟར་སྤྲང་འབྲུལ་སོ།

གང་བ་ཚ་བའི་རྟགས་ཅན་དེ་ལས་ལྡོག་ །ཅེས་པ་སྟེ། གང་བ་ནི། རྒྱུ་གིས་ཁ་དང་སྡེ་སྐྱམས་གཟེར་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གང་བ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རྟགས་ཚ་བའི་རྟགས་ཅན་ནམས་ནི་སྡེ་མ་དེ་ལས་གོ་བརྒྱུག་པ་སྟེ་ །དོད་སྦྱོར་འཕྲོད་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་མི་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་དང་བསམ་སྦྱོར་གཞོན་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་འཕྲོད་པ་ལྟར་སྤྲང་བ་ཡོད།

༧༦ ངེས་པ་འགོད་པ།

དེ་ཡང་སྤྲན་ནད་འཐབ་པས་མི་འཕྲོད་འདྲ། །ལྟར་སྤྲང་རྟགས་ཀྱིས་མགོ་མནན་འཕྲོད་པ་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། འཕྲོད་མི་འཕྲོད་ཀྱི་ལྟར་སྤྲང་དེ་ཡང་སྤྲན་གི་རུས་སྟོབས་ཡོན་ཏན་དང་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཐབས་པས་འབྱུང་བ་ །དེ་ཞིག་འབྲུགས་པ་ལྟར་སོང་བས་མི་འཕྲོད་པ་འདྲ་ལ་ཡུན་བསྐྱེད་ན་སྤྲན་རྒྱལ་ཏེ་འཕྲོད་པ་དང་། ཡང་ངོ་བོ་ཚ་གང་གང་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་སྦྱོར་སྤྲང་དང་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་མཚན་ཉིད་འདྲེས་པ་ལྟར་ །རྟགས་ཀྱང་འདྲེས་པར་སྤྲན་པས་དངོས་པོ་བསྐྱེད་སྦྱོར་སྤྲང་གི་སྟོབས་སུ་ལྷུང་ནས་མི་འཕྲོད་པ་འདྲ་སྟེ་དབེར་ན་གཤམ་ །ཚད་ལ་བསམ་བསྟན་པས། དང་པོ་བད་རྒྱུད་ལ་ཕོག་མི་འཕྲོད་འདྲ། །བར་དུ་གང་བ་ཐལ་ནས་གཞོན་པ་

མེད། །ཐ་མ་ཚ་བར་སློབས་ནས་ཕན་པར་ཚོར། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །དོ་བོ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་ཕྱི་རྟགས་
ཀྱིས་མགོ་མནན་ནས་འཕྲོད་པ་འདྲ་ རྟེ། གཤམ་ཚད་གང་བའི་མགོ་སྤྱར་དོད་ཀྱིས་བཤུ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །དེས་
ན་ཅིས་ཀྱང་སྟོན་ལ་ལྟར་སྣང་བསལ་རྗེས་སུ་དོ་བོ་ལ་སློབ་པར་བྱ་སྟེ་ལྟར་སྣང་ཁོ་ནའི་བཅོས་མི་བྱའོ། །

ལ༣ འཁྲུལ་བའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

ལྟར་སྣང་རྗེས་སུ་འབྲས་ན་སྟོག་ལ་རྟོལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྟར་སྣང་གྲོ་བོ་དེ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་ན་དོ་བོ་འཕེལ་ཏེ་
སྟོག་ལ་རྟོལ་བར་བྱེད་དོ། །

ལ༤ བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་འཁྲུལ་སོ་གོམས་པས་བསལ་བར་གདམས་པ།

དེ་ཕྱིར་ལྟར་སྣང་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར། །གོམས་པ་ཡུན་དུ་བསྐྱངས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ།
བཅོས་པའི་ལྟར་སྣང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ལྟར་སྣང་གི་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་ཞིང་ཡིད་མི་བརྟེན་
པར་གོམས་པ་གང་ཡིན་ཡུན་དུ་བསྐྱང་དགོས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་ལའང་ལན་རེ་ཅམ་མིན་པར་ཡུན་
བསྐྱངས་པས་དོན་རྟོན་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་དོ། །

ལ༥ གོམས་པའི་ལྟར་སྣང་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ལྟར་སྣང་འཁྲུལ་སོ་འབྱུང་སྲིད་པར་བསྟན་པ། གོམས་པའི་འཁྲུལ་སོ་བཅོས་སྐྱེད་ཀྱིས་བསལ་བར་
གདམས་པའོ། །

ལ༦ ལྟར་སྣང་གི་འཁྲུལ་སོ་འབྱུང་སྲིད་པར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་ནད་པའི་རྟོག་པ་ཞེན་ཕྱོགས་ཀྱིས། །གཞོན་ཀྱང་ཕན་ནམ་སྣམ་དུ་རྟོག་པ་དང་། །པན་ཀྱང་གཞོན་སྣམ་
ལྟར་སྣང་འབྱུང་སྲིད་པས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་འཁྲུལ་སོ་བཅོས་ཏེ་ཡུན་དུ་གོམས་པས་བསལ་བ་དེ་
ལ་ཡང་ནད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོན་པས་ཀྱང་ཕན་ནམ་སྣམ་དུ་རྟོག་པ་དང་ཕན་ཀྱང་གཞོན་
དོ་སྣམ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡང་སྲིད་པས་ཐམས་ཅད་པལ་ཆེར་རྟགས་ནས་དོ་བོ་མཐུན་པར་འབྱུང་ལ།
འདྲིར་བཤད་པ་ལྟར་དོ་བོ་དང་རྟགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་སོ་བསལ་བ་འདྲི་གལ་ཆེ་བའི་མདོ་འགག་གོ་ཞེས་
འདོམས་པའོ། །

ལ༧ གོམས་པའི་འཁྲུལ་སོ་བཅོས་ཀྱིས་བསལ་བར་གདམས་པ།

ནད་པའི་ཡིད་རྟོག་མ་ཡིན་འཕྲོད་མི་འཕྲོད། །རྩ་རྒྱ་བཅོས་སྐྱེད་དག་གིས་འཁྲུལ་སོ་བསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ནད་
པའི་ལྟར་སྣང་ཡིད་རྟོག་མ་ཡིན་པར་བཅོས་འཕྲོད་དང་མི་འཕྲོད་སྟེན་པས་རེག་པ་རྩ་མཐོང་བ་རྩ་སོགས་ལ་བཅོས་
པའི་སྐྱེད་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་དག་གི་འཁྲུལ་སོ་བསལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

༥ བཙམས་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲུལ་སོ་བསལ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་བཙམས་སྐྱོད་ལྟར་སྒྲུབ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷི་རྟགས་ལོག་ལ་ངོ་བོ་མ་ལོག་དང་། ་ངོ་བོ་ལོག་ལ་ལྷི་རྟགས་མ་ལོག་པ། ་རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ལོག་དང་། ་རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལོག་པོ། ་ཞེས་པ་སྟེ། ལོམས་པའི་ལྟར་སྒྲུབ་འབྲུལ་སོ་བཙམས་སྐྱོད་ཀྱིས་བསལ་བ་དེ་ལ་འང་བཙམས་སྐྱོད་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུབ་འབྲུལ་སོ་བཞི་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན། ལྷི་རྟགས་ལོག་ལ་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ལོག་པ་དང་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལོག་ལ་ལྷི་རྟགས་མ་ལོག་པ་དང་། ལྷི་རྟགས་དང་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ལོག་པ་དང་། ལྷི་རྟགས་དང་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལོག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ལོ། ལྷི་རྟགས་དང་པོ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱོག་པ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་མ་ལོག་པ་སྒར་མལ་དུ་གནས་པ་དང་། ་ངོ་བོ་དང་པོ་ལས་གཞན་དུ་ལོག་པ་ལྷི་རྟགས་མ་ལོག་པ་སྒར་མལ་དུ་གནས་པ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་གཞན་དུ་མ་ལོག་པ་རང་ལུགས་སུ་གནས་པ་དང་། ་རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་གཞན་དུ་ལོག་པ་དང་སྒྲུབ་ལོལོ། །

༧ ལྷི་རྟགས་ལོག་ལ་ངོ་བོ་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་བསྟན་པ། བསྐྱོག་ཐབས་བསྟན་པ་ལོ། །

༨ འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སོ། །

༩ ཚ་བ་ནི། དང་པོ་བད་ཀན་ཅན་གྱི་ཚ་བ་ལ། ་བསལ་སྐྱོར་གཏུགས་པས་གཏིང་ཚད་མ་ཐོན་གྱུང་། ་པོ་བའི་མེ་ཤི་གང་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད། ་ཅས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཡུལ་དུས་ན་ཚོད་རང་བཞིན་སོགས་བད་ཀན་ཅན་གྱི་ཚ་བ་ལ་ཟས་ཡེན་ལ་གཏོད་པ། སྐོད་ལམ་བསལ་བར་སྟོད་པ་ག་བུར་སོགས་བསྟེན་པ། དཔུང་གཏར་བཤལ་སོགས་གཉེན་པོ་བསལ་བའི་སྐྱོར་བ་བསྟེན་ཞིང་ཡུན་དུ་གཏུགས་པས་གོགས་བད་རྒྱུང་འཕེལ་བས་ངོ་བོ་མ་ལོག་པས་གཏིང་ཚད་མ་ཐོན་གྱུང་བསལ་གྱིས་པོ་བའི་མེ་དོད་ཤི་ནས་ཙ་དལ་རྒྱ་སྟོ་ཟས་མི་འཇུག་སོགས་རྟགས་ལོག་པས་གང་བ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

༡༠ གང་བ་ནི། གང་བ་རྒྱན་པོ་གཏིང་ནས་འཁར་བ་ལ། ་མེ་བཞི་ལུས་ལ་ཡུན་དུ་བསྟེན་བྱས་པས། ་ཐོད་ཀྱིས་རྒྱངས་པས་ཙ་སྐབས་ཀུན་ལྟབ་སྟེ། ་མགོ་ན་ཙ་རྒྱུག་རྒྱ་མདོ་ག་དམར་ལ་སོགས། ་ངོ་བོ་གང་ཡང་རྟགས་ཀུན་ཚ་བར་སྟོན། ་ཞེས་པ་སྟེ། གང་བ་ཡུན་དུ་ལོན་པའི་རྒྱན་པོ་གཏིང་ནས་མཁར་ཞིང་ཞེན་པ་དོད་བཅུད་ཟས་མེ། ་གནས་གོས་དོ་བ་སྐོད་ལམ་གྱི་མེ་དོད་དགུ་སྐོར་བ་སྟེན་གྱི་མེ། ་མེ་བཙའ་དཔུང་མེ་སྟེ་མེ་བཞི་པོ་ལུས་ལ་ཡུན་དུ་བསྟེན་པར་བྱས་པས་དོད་ཀྱི་རྒྱངས་པས་ཙ་སྐབས་ཀུན་དུ་ལྟབ་སྟེ་ལྷི་རྟགས་མགོ་ན་ཙ་རྒྱུག་དུ་རྒྱུག་རྒྱ་མདོ་ག་

དམར་ལ་སོགས་པའི་ཁོངས་ནས་ཚད་རྟོགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཏེ་དེ་ནི་ངོ་བོ་མ་ལོག་པ་གང་བར་བསྟན་ན་ཡང་
ཕྱི་རྟོགས་ལོག་སྟེ་ཚ་བ་ལྟར་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་ཚ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

ལ༢ དེའི་སྟོན་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་གང་བ་ཀླན་པོ་ཚ་བ་འདྲ། །ཚ་བ་ཀླན་པོ་གང་བ་འདྲ་བས་ན། །འདྲ་འདྲ་ལོ་ནས་ཚ་གང་ལོ་ཉེན་
ཡོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཕྱི་རྟོགས་ལས་ངོ་བོ་མ་ལོག་པ་དེ་ལ་ཡང་གང་བ་ཡུལ་དང་གཙོ་བོ་དུས་འདས་ཀྱི་ཀླན་པོ་དོད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ཚ་བ་འདྲ་བ་དང་། ཚ་བ་ཡུལ་དུ་ལོན་པའི་ཀླན་པོ་བསེལ་བསྐྱེད་པ་ཉེ་གང་བ་འདྲ་
བས་ན་ལྟར་སྒྲུང་གི་འདྲ་འདྲ་གཉིས་པོ་དེ་ལོ་ནས་ཚ་གང་ལོ་ཉེན་ཡོད་དོ། །

ལ༣ བསྐྱོག་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་གཏིང་ནས་གདོན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཞུགས་པ་དེའི་ཕྱི་རྟོགས་སྒྲུང་གི་ཕྱི་
རྟོགས་གང་བྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་ཅམ་གྱི་འབྲེལ་བཅོས་བྱ་ཞིང་གཏིང་གི་ནད་ངོ་བོ་སྟེ་གདོན་པའམ་འདོན་པར་
བྱེད་དགོས་ཏེ་ཚ་བ་གང་བའི་ལྟར་སྒྲུང་ཅན་ལ་སེལ་བྱུང་ལྟར་བསྟན་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་གསུང་དུད་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་
གཏིང་ཚད་ལ་བསེལ་འཇམ་བསྟན། གང་བ་ཚ་བའི་ལྟར་སྒྲུང་ཅན་ལ་ཅུ་གང་བའི་བྱེད་འབྲས་དང་ཆག་ཚེ་བསེལ་
སར་དལ་བར་སྟོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱིས་ནད་དངོས་གདོན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོབས་རྒྱུ་ན་
བྱིད་དེ་བཅོས་པ་སྟོབས་མཉམ་ན་ཕྱིང་བྱིལ་ལམ་ལྟག་པ་སྟེ་དེ་བཅོས་སོ། །

ཀ༣ ངོ་བོ་ལོག་ལ་ཕྱི་རྟོགས་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལོག་འགྲིམས་རྒྱན་བྱའི་ནད་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དེ་ཡང་མེ་ཚོར་ལོག་ཏུ་འགྲིམས་པ་རྒྱན་
པོའི་ནད་གང་བ་དང་ཚ་བ་དང་རྒྱུང་དང་གསུམ་ཡོད་དེ།

ལ༧ གང་བའི་ནད་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ནད་གསེས་རྒྱན་བྱ་སྟེ་རྒྱུ་དེའི་སྟོན། བསྐྱོག་ཐབས་བཅས་གསུམ་
སོ། །

ག༧ རྒྱན་བྱ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་བསྟན་པ།

གང་བའི་ནད་ལ་དོད་སྦྱོར་བསྟན་བྲགས་ན། །གནས་དུས་རང་བཞིན་ཚ་བའི་རྒྱན་ལྡན་པས། །འགྲུ་མཁྲིས་ཚ་བ་
འཕེལ་བའི་རྒྱན་བྱས་ཏེ། །ཚ་བ་གང་བའི་ལོག་འགྲིམས་རྒྱན་བྱར་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་གང་བའི་ནད་ལ་
གཉེན་པོ་མེ་བཞི་སོགས་དོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཏེ་ཅང་བསྟན་བྲགས་ན་ཕྱི་ནང་གི་གནས་རིང་ཉེ་དུས་ལུས་ཁམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཚ་བའི་རྒྱན་ནི་གནས་སྐམ་ས་ཚ་གསུང་ཅན་དུས་སྟོན་དེའི་ཚ་གསུང་ཅན་དུས་རང་བཞིན་འགྲུ་མཁྲིས་

ཤས་ཆེ་རྣམས་ཕྱད་པས་ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་ཚ་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ངོ་བོ་ཚ་བར་ལོག་ཀྱང་ཕྱི་རྟགས་ཀྱང་བའི་
འོག་ཏུ་འགྲིམས་ནས་ཚ་བ་མ་ཚོར་བར་རྒྱུ་བྱས་སྐྱེའོ། །

ག༣ དེའི་སྐྱོན་བསྟན་པ།

འོག་འགྲིམས་མ་ཚོར་ཐོད་སྦྱོར་བསྟན་པ་ཡིས། །མེ་འབར་ཤིང་བསྐྱབ་བཞིན་ཏུ་ལྷས་རྒྱངས་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ།
ངོ་བོ་ཚ་བ་དེ་ཕྱི་རྟགས་ཀྱང་བའི་འོག་ཏུ་འགྲིམས་པ་མ་ཚོར་བར་ལྟར་སྦྱང་ལ་འཁྲུལ་ནས་ཀྱང་བར་ཡོད་བསམས་
ད་ཏུང་ཐོད་སྦྱོར་བསྟན་པས་དཔེར་ན་མེ་འབར་བ་ལ་ཤིང་བསྐྱབ་ན་ཆེར་འབར་བ་བཞིན་ཏུ་ཚ་བ་ལ་ཐོད་སྦྱོར་
བསྐྱབ་པས་ལྷས་རྒྱངས་སྟེག་པར་བྱེད་དོ། །

ག༣ བསྐྱོག་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་རྒྱ་བཞི་བཙོན་བྱས་ལྷུང་ཏུ་སྐྱོག། །ཅེས་པ་སྟེ། །པས་དེ་ལ་བྱ་རས་ནམ་ཚོར་བའི་དུས་སྟེ། །ཟས་སྟོན་སྐྱབ་
དཔུང་གོང་བཤད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་བཞི་བཙོན་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་ཏུ་བསྐྱོག་དགོས་སོ། །

ཁ༣ ཚ་བའི་ནད་བསྟན་པ།

ཚ་བ་ལའང་རྒྱུ་བྱས་སྐྱེ་ཚུལ། དེའི་སྐྱོན། བསྐྱོག་ཐབས་གསུམ་སོ། །

ག༡ རྒྱུ་བྱས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་ནད་ལ་བསམ་སྦྱོར་བསྟན་པ་གསུམ་ན། །གནས་དུས་རང་བཞིན་གྱང་བའི་རྒྱུ་ཕྱད་པས། །བད་རྒྱུང་གྱང་བ་
འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། །གྱང་བ་ཚ་བའི་འོག་འགྲིམས་རྒྱུ་བྱས་སྐྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ། །ཁྲག་མཁྲིས་ཚ་བའི་ནད་ལ་
བཙོན་བསམ་སྦྱོར་ཏེ་ཅང་བསྟན་པ་གསུམ་ན་ཕྱི་ནང་གི་གནས་སྐྱབ་ཅན་གྱང་གྱང་བ། །ཉེ་རིང་གི་དུས་དབྱེད་དེ་ཕྱི་ཉིན་
ཞག་གི་ཐོག་མཐའ། །རང་བཞིན་གྱང་རྒྱུང་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་གྱང་བའི་རྒྱུ་དང་ཕྱད་པས་བསམ་སྦྱོར་དང་རྒྱུ་
རྣམས་འདོམ་པས་ངོ་བོ་ཚ་བ་གྱང་བར་ལོག་ཅིང་བད་རྒྱུང་དང་གྱང་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ངོ་བོ་གྱང་བ་ཕྱི་
རྟགས་ཚ་བའི་འོག་ཏུ་འགྲིམས་ནས་རྒྱུ་བྱས་སྐྱེའོ། །

ག༣ དེའི་སྐྱོན་བསྟན་པ།

འོག་འགྲིམས་མ་ཚོར་བསམ་སྦྱོར་བསྟན་པ་ཡིས། །ལོ་བའི་མེ་ཤི་སྐྱབ་དང་དམུ་རྒྱུང་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། །ཕྱི་
རྟགས་ཚད་པ་ལྟར་དུ་སྦྱང་བའི་འོག་ཏུ་གྱང་བ་འགྲིམས་པ་མ་ཚོར་བར་ད་ཏུང་བསམ་སྦྱོར་བསྟན་པས་ལོ་བའི་མེ་
ཤི་ནས་གྱང་སྐྱབ་དང་དམུ་རྒྱུང་འགྱུར་རོ། །

ག༣ བརྗོག་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་མེ་བཞི་བཙོན་བྱས་ལྷུང་དུ་བརྗོག། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་རས་ནམ་ཚོར་དུས་གོང་དུ་བཤད་པའི་མེ་བཞི་ལ་
བཙོན་པར་བྱས་ནས་ལྷུང་དུ་བརྗོག་དགོས་སོ། །

ལ༣ ལྷུང་གི་ནད་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་ལྷུང་གི་ནད་འོག་འགྲིམས་སྐྱེ་ཚུལ། དེའི་སྐྱོན། བརྗོག་ཐབས་གསུམ་མོ།
ག༡ འོག་འགྲིམས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ།

གཞན་ཡང་ཚ་བའི་ནད་ལ་བསིལ་གཏུགས་པས། །གནས་དུས་རང་བཞིན་ལྷུང་གི་རྒྱུན་ལྡན་དེ། །ཐོར་བུའི་ལྷུང་
སྐྱེས་ཚ་བའི་ལྷག་མ་བུས། །ལུས་ལ་མེ་བཏང་འབྲུའིང་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ། །དབུགས་ལྷུང་ཙམ་ཚོད་གཟེར་འབྱུང་སྐྱོམ་དང་
ཆེ། །དེ་ནི་ལྷུང་གི་ཚ་བའི་འོག་འགྲིམས་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཚ་བྱང་དུ་མ་ཟད་ལྷུང་གི་ཏྲགས་དང་ངོ་
བོ་འགལ་བའང་ཡོད་དོ། །ཚ་བའི་ནད་ལ་བསིལ་བསྟེན་བྲགས་པའམ་གཏུགས་པས་གནས་ངད་ཅན་གྱང་བ་དང་
དུས་དབྱར་དགོངས་དང་ཐོ་རངས་དང་རང་བཞིན་གྲས་སྐྱེས་པ་སོགས་བཤད་རྒྱུད་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ལྷུང་གི་
རྒྱུན་དང་ལྡན་དེ་ཐོར་བུའི་ལྷུང་སྐྱེས་ནས་ཚ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དེ་བུས་ཏེ། །ལུས་ལ་འབར་བའི་མེ་བཏང་བ་འབྲུ་
ཞིང་ལ་དང་སྐྱེ་སྐྱེས་པ་དབུགས་ལྷུང་ལ་ཙམ་ཚོད་ཅིང་གཟེར་འབྱུང་བ་དང་ལ་སྐྱོམ་དང་ཆེ་བ་དེ་ནི་ལྷུང་གི་ཕྱི་ཏྲགས་
ཚ་བའི་འོག་འགྲིམས་པ་ཡིན་ནོ། །

ག༣ དེའི་སྐྱོན་བསྟན་པ།

འོག་འགྲིམས་མ་ཚོར་བསིལ་སྐྱོར་བསྟན་པ་ཡིས། །མེ་ལ་ལྷུང་བསྐྱོད་བཞིན་དེ་བུད་ཤིང་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ།
འོག་འགྲིམས་དེ་མ་ཚོར་ན་བར་ཏྲགས་ལ་འཁྲུལ་ནས་བསིལ་སྐྱོར་བསྟན་པས་མེ་ལ་ལྷུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན་
དེས་བུད་པའི་ཤིང་སྐྱེག་པ་ལྟར་བྱེད་དོ། །

ག༣ བརྗོག་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ཕྱིར་ཟས་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་ཚད་ལྷག་འདོན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུ་མཚན་དེ་ཕྱིར་དཔེར་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་
སྐྱེལ་བའི་ཚོ་དེའི་གོགས་ཤིག་གིས་ངོ་སྤྲོད་ན་ཅུང་ཟད་ཅིག་དེའི་ངོ་ལ་བདེ་བར་འཇོག། གཞན་ཐབས་དུ་མས་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་ཐོར་བུའི་ལྷུང་ལ་ཟས་ངོད་བཅུད་བག་ཅམ་གྱིས་ངོ་སྤྲོད་གཞན་ཐབས་དུ་མས་ཚད་ལྷག་
གཞོད་ནོ། །མདོར་བསྟན་དུ་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་ངོ་བོ་ལོག་ལ་ཏྲགས་མ་ལོག་པ་གསུམ་དུ་བཞག་ཀྱང་ཕྱི་མ་
འདི་ཕྱི་ཏྲགས་ལྷུང་སྤང་ལྷུང་དང་ངོ་བོ་བཙོན་སྐྱབས་ལྷུང་ཚད་པར་བཞག་པས་ན་ཡ་གཉིས་སུ་བཤད་ཅིང་བཙོན་
པའི་ཚོ་གང་གས་ཆེ་བ་དེ་ལ་ངོ་བོར་བྱ་དགོས་པ་ལྷུང་འདི་ནད་ཀྱི་བསྐྱོངས་ལྷུང་གང་གས་ཆེ་བ་དེའི་དབང་གིས་སོ། །

༡༣ ཉགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ།

ཉགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ལོག་ན། ལྷོ་བ་དམན་ཅིང་ལོག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཙུན་པ་ལྟེ། བཙུན་པ་ལྟེ། ཉགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་དང་པོ་ཚྭ་གང་གང་ཡིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་ལོག་པར་སྐྱར་ལུགས་སུ་བསྐྱེད་འདུག་ན་གཉེན་པོའི་སྐྱོར་བ་དམན་པའམ་ཚྭ་གང་ལོག་པ་ཡིན་པས་དམན་ནས་ནད་མ་ཞི་བར་འདུག་ན་གཉེན་པོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཅིང་ལོག་པས་ནད་སྟོབས་སྐྱེད་ཅིང་འདུག་ན་དེ་ལ་སྐྱེ་མའི་བཙུན་པ་དེ་ཚྭ་གང་བསྐྱུར་ཉེ་སྐྱེ་མ་དོད་ཡིན་ན་རྗེས་མ་བསེལ་ལ་བསྐྱུར་བ་ལྟ་བུ་བྱ་དགོས་ཤིང་།

༡༤ ཉགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལོག་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་ཀ་ལོག་ན་དེ་ལ་འཁྲུལ་སོ་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཞེས་བཙུན་གོམས་པ་ལས་ཕྱི་ཉགས་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་དང་པོ་ཚྭ་གང་རྒྱུང་སོགས་གང་རིགས་འཕེལ་བའི་ནད་དེ་ལ་ལོག་ནས་བསེལ་བ་སྟེན་པས་ཚད་པ་ངོ་བོ་དང་ཚྭ་ཉགས་གྱི་དོད་བསྟེན་པས་གང་བ་ངོ་བོ་དང་གང་ཉགས་གྱི། བཅུད་བསྟེན་པས་རྒྱུང་དང་རྒྱུང་ཉགས་གྱི་སྟེ་ལོག་ན་དེ་ལ་འཁྲུལ་སོ་མེད་དེ་ཉགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་སོ། །

བཞི་པ། སྐྱུངས་འབྲས་མ་ཞོར་ཇི་བཞིན་ཉོགས་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་འཁྲུལ་སོ་རིམ་པར་བསེལ་བས་ཞོར་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཅེས་པར་གདམས་པ། ཉོགས་མ་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པའོ། །

༡ འཁྲུལ་སོ་རིམ་པར་བསེལ་བས་ཞོར་བ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ།

ནད་གཞིའི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་ཉགས་ཀྱིས་བསེལ། །ཉགས་ཀྱི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་བཙུན་ཀྱིས་བསེལ། །བཙུན་ཀྱི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་གོམས་པས་བསེལ། །གོམས་པའི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་སྐྱེད་ཀྱིས་བསེལ། །བཙུན་སྐྱེད་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་ཚུ་ཡིས་བསེལ། །ཚུ་མདོག་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་ཀྱ་ཡས་བསེལ། །དེ་ལ་ཞོར་བ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་མི་ལྱིས་ཤིལ་ན་སྐྱེ་མའི་འཁྲུལ་སོ་ཕྱི་མས་བསེལ་ཉེ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་སྟེ་ནད་གཞིའི་མིང་གི་ལྟར་སྐྱུང་གི་འཁྲུལ་སོ་གང་བྱུང་ནམས་ཉགས་ཀྱིས་བསེལ། ཉགས་ཀྱི་ལྟར་སྐྱུང་གི་འཁྲུལ་སོ་ནམས་བཙུན་གང་བྱེད་ཀྱིས་བསེལ། བཙུན་ཀྱི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་ཡུན་དུ་གོམས་པས་བསེལ། གོམས་པའི་ལྟར་སྐྱུང་གི་འཁྲུལ་སོ་བཙུན་སྐྱེད་ཀྱིས་བསེལ། བཙུན་སྐྱེད་ཀྱི་ལྟར་སྐྱུང་གི་འཁྲུལ་སོ་ཚུས་བསེལ་དགོས་ཉེ། ཕྱི་རྒྱུད་དུ། བཟླ་བ་ཚྭ་གང་ཚུལ་མཐོང་བས་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཚུ་མདོག་གི་ལྟར་སྐྱུང་འཁྲུལ་སོ་ཀྱ་ཡས་བསེལ་བ་དེ། ཕྱི་རྒྱུད་དུ། ཀྱ་ཡ་ལྷག་མཁྲིས་གནས་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ལུས་ལ་ཚྭ་གང་གང་ཡོད་ཚུལ་གསལ། །དཔེར་ན་ཚོང་པས་ཚོང་འདུས་གཏམ་བཟོད་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འཁྲུལ་སོ་ཞེས་

པ་དག་ཉེན་ཆེ་ས་ལ་སོ་པ་དང་དག་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་འདི་རྣམས་ལ་ལྟར་སྒྲུབ་འཁྲུལ་བའི་ཉེན་ཆེ་བས་ན་འཁྲུལ་སོ་
ཞེས་པས། དེ་ལྟར་རིམ་པས་ཤེས་ཤིང་འདིལ་བ་དེ་ལ་ལོར་བ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། །

༢ འདི་ཉིད་གཙམ་པར་གདམས་པ།

དེ་དག་ལྟར་སྒྲུབ་ལྡུག་སྤྱད་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁྲུལ་མེད་ཚ་གང་གཞན་གྱི་གལ་མདོ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་
བཤད་པ་དེ་དག་ལ་ལྟར་སྒྲུབ་ལྡུག་ནད་པ་གཅིག་གི་ཐོག་དུ་གང་ལ་གང་དགོས་སྤྱད་པའམ་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཞེས་
བྱ་སྟེ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་ཚ་གང་དེས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གལ་ཆེ་བའི་མདོ་འགག་ཡིན་ལོ། །

༣ རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་མན་ངག་ལྡན་པས་རྟོགས་འགྱུར་གྱི། དུས་ཚམས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་གདམས་པའི་མན་ངག་འདི་དང་ལྡན་པས་ནད་ཀྱི་ཚད་ལེགས་
པར་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། སྤྱིར་བཏང་དུས་མ་ཚམས་འཛིན་པའི་འཚོ་བུད་རྣམས་ཀྱིས་འོལ་སྤྱི་ཚམ་
ལས་དེས་གསང་འདི་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་འཁྲུལ་གཞི་བསལ་བ་ཚ་གང་གལ་མདོའི་
ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ། ། །

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། ཚ་བའི་རི་ཐང་མཚམས་བསྟན་པ།

༡༡ །ཚ་བ་རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་ལེའུའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་
པའོ། །

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ།

དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡང་གསོལ་པ། །སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཚ་བའི་ནད་རྣམས་
གཉེན་པོས་སྒྲོག་སྒྲུ་ཡང་། །ཚ་བ་བཙུན་རྗེས་གང་བསྐྱེས་པ་ཡིས། །ཚ་གང་འཁྲུལ་ནས་གཞན་གྱི་སྟོག་འདོར་
བས། །རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བཙུན་པའི་ཐབས། །འཁྲུལ་མེད་གཞན་གྱི་མན་ངག་བསྟན་དུ་
གསོལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་གང་འཁྲུལ་གཞིའི་ལེའུ་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡང་
གསོལ་པ། །སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཚ་བའི་ནད་རྣམས་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོས་བསྒྲོག་པར་སྒྲུ་
ཡང་ཚ་བ་བཙུན་པའི་རྗེས་ལ་གང་བསྐྱེས་པ་ཡིས་ཚ་བ་དང་གང་བ་འཁྲུལ་ནས་གཞན་གྱི་སྟོག་འདོར་བས་ན་རི་

དང་ཐང་གི་མཚམས་ལྟ་བུ་གནས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་བཙུག་པའི་ཐབས་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱི་མན་ངག་
བདག་ལ་བསྟན་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་།

དེའི་ལན་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

མདོར་བསྟན་པ།

རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིས་ལན་གསུངས་པ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིས་ལན་གསུངས་པ། །རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་
འཕྲང་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། རླུང་གི་ལྷ་འབྲུགས་སྤྱད་ནས་བསུ་བ་དང་། །མཁའ་པའི་ལྷ་འབྲུགས་འཕྲང་ལ་བསྐྱུག་
པ་དང་། །བད་ཀན་ལྷ་འབྲུགས་སྤྱི་རྗེས་བཅད་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་ལན་གསུངས་པ།
རི་ཐང་ཞེས་དཔེས་དོན་འཚོལ་བ་སྟེ་དཔེར་ན་རི་ཟད་ནས་ཐང་དུ་སྟེབས་མཚམས་ཡིན་ལ། དེའི་མཚམས་སུ་རི་
སྤྱངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་དགོས་པ་ལྟར་ཚད་པ་ཟད་མཚམས་སུ་གང་རླུང་སྐྱེ་བས་དེའི་སོ་མཚམས་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་
དགོས་པ་ནི་རི་ཐང་མཚམས་སམ་ལྷ་འབྲུགས་མཚམས་ཞེས་བྱ་བའང་། དགུན་ཚུ་འབྲུགས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཚ་
མོས་ལྷ་ན་འང་སྤྱད་དེ་གང་བས་འབྲུགས་པ་ལྟར་ཚད་པ་ཚོག་རླུང་སྐྱེས་པར་བསེལ་ཐལ་ན་སྤྱད་ཚད་པར་ལྷོག་
པས་དཔེར་ན་ཐེམ་པའི་ཁར་བྱེ་བྲག་བབས་པ་ཕྱི་ནང་གང་འབབ་མི་ཤེས་པ་ལྟར་ཚད་པ་མཚམས་ཞེས་པའི་དོན་
ལོ། །དེས་ན་ནོར་མི་ནོར་གྱི་སོ་མཚམས་ཀྱི་འགག་འདུས་ཤིང་ཉེ་ཆེ་བའི་དཀའ་གནད་འཕྲང་ལྟ་བུ་དེ་ལ་འང་
ཉེས་པའི་འཕེལ་མཚོགས་བུལ་ལ་ལྷོས་པའི་འཕྲང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན་རླུང་གི་ལྷ་འབྲུགས་འབྲུང་
སྤྱོད་ཐལ་སྐྱོན་ཆེ་བས་ཐོར་བུའི་རླུང་ལ་ཟས་ཀྱི་ཚ་བ་མ་ཟད་པའི་སྤྱད་ནས་ལ་སྤྱད་ལ་བསུ་བ་དང་། མཁའ་
པའི་ལྷ་འབྲུགས་རྫོག་དཀའ་ལ་ཡང་ཞིང་ཚོ་སྤྱད་ཆེ་བས་ཚད་པ་ཟད་རླུང་སྐྱེས་མཚམས་ལས་མི་ཕྱི་བར་འཕྲང་ལ་
བསྐྱུག་པ་བར་དེར་བཙུག་པ་དང་། བད་ཀན་གྱི་ལྷ་འབྲུགས་བུལ་ཞིང་བྱིངས་ཆེ་བས་ཚ་བ་ཟད་དེས་པའི་ཕྱི་རྗེས་
བཅད་པ་ཐ་མར་བཙུག་པ་སྟེ་ཉེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་དུས་གསུམ་ཡོད་པའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་ལ་ཡང་སོ་མཚམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་
པ། ལེ་ལུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

སོ་མཚམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་མི་ཤེས་སོ་མཚམས་གཅིག་ཏུ་འདོད། །ཚོངས་པའི་ལུགས་ཡིན་གཞན་སྟོག་འདོར་བས་ན། །དེ་ཕྱིར་
འཕྲང་གསུམ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རི་ཐང་མཚམས་གསུམ་ཡོད་པ་མི་ཤེས་པར་རི་ཐང་
མཚམས་སོ་ཞེས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ནི་ཚོངས་པའི་ལུགས་སམ་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་

གཞན་གྱི་སློབ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར། འཕྲང་གསུམ་པོ་དེ་འདི་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཉན་
པར་གདམས་ཏེ།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་རླུང་གི་རི་བང་མཚམས་དང་། མཁྲིས་པའི་རི་བང་མཚམས་དང་། བད་ཀན་གྱི་རི་བང་མཚམས་བསྟན་
པའོ། །

དང་པོ། རླུང་གི་རི་བང་མཚམས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྱིར་བསྟན་པ། འཕྲུལ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། ལྷར་སྒྲུང་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་
འཕྲུལ་སྒྱུན་བསྟན་པ། དེའི་བསྐྱོག་ཐབས་དང་དྲགས་སྒྱུན་བསྟན་པ། ལྷན་པར་ངོས་འཛིན་བཏགས་པ་བསྟན་པ།
དེའི་བཙོས་ཐབས་བསྟན་པའོ། །

༡ རླུང་གི་རི་བང་མཚམས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྒྱིར་བསྟན་པ།

ཀས་དང་རླུང་ཆེའི་ཚ་བ་རླུང་གནས་འབབ། །ལྷ་ངན་སེམས་ལས་འཕྲལ་གྱི་རླུང་རྒྱུན་འདོམ། །ག་བྱར་གཏར་
བཤལ་ཚ་བ་བདའ་དྲགས་སོགས། །དེ་ནམས་རིགས་ལ་ཚད་གཉའ་ཆག་དུས་སུ། །རླུང་གིས་སྒྲ་བསྐྲངས་ཐོར་
བུའི་རླུང་ཉགས་འོང། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་རླུང་གི་ལུ་འབྲུགས་ནད་པ་དེ་ཀས་པ་དང་། འདུ་བའམ་རང་བཞིན་
འདོད་ནས་རླུང་ཆེ་བའི་ཚ་བ་དེ་རླུང་གི་གནས་དུམྱི་ཞེད་དུས་ ཆོགས་རེག་བྱ་ན་བ་ལུ་གནས་ལོང་བྱེ་བྲག་སློབ་ཅ་
ནམས་སུ་འབབ་པ་དང་། ཡིད་ལ་སྤང་ན་དང་སེམས་ལས་སོགས་འཕྲལ་གྱི་རླུང་སྐྱེད་པའི་རྒྱུན་འདོམ་པ་དང་ག་
བྱར་སོགས་བསེལ་སྒྲན་དང་སྟོད་སྒྲན་ངེས་མེད་དུ་གཏར་ག་དང་བཤལ་གྱིས་ཚ་བ་བདའ་དྲགས་པ་སོགས་དེ་
ནམས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཚད་པའི་གཉའ་ཆག་དུས་སུ་འོང་ངོ། །རླུང་གིས་སྒྲ་བསྐྲངས་ནས་ཐོར་བུའི་རླུང་སྐྱེས་པའི་
ཉགས་འོང་ངོ། །

༢ འཕྲུལ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།

ཐོར་བུའི་རླུང་གིས་ཚད་གཞུག་བྱས་པ་ཡིས། །ཅ་རྒྱུག་རྒྱ་དམར་ཤོད་དང་སྒྲོམ་དད་ཆེ། །ལྷེ་སྐྱམ་རམ་པ་རྒྱོད་ལ་
སོགས་པ་ཡི། །ཚ་བའི་ཉགས་སྟོན་འཕྲུལ་བའི་ས་ཅིག་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐོར་བུའི་རླུང་གིས་ཚད་པའི་གཞུག་
བྱས་པས་ཅ་རྒྱུག་པ་དེ་མཚུགས་པ་དང་རྒྱ་མདོག་དམར་ཞིང་ལུས་ཤོད་དང་འ་སྒྲོམ་དད་ཆེ་བ་དང་ལྷེ་སྐྱམ་ཞིང་
རམ་པ་རྒྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་བའི་ཉགས་སྟོན་པས་འཕྲུལ་བའི་ས་གཅིག་འདི་ཡིན་ནོ། །

༣ ལྟར་སྒྲུང་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྐྱོན་བསྟན་པ།

ལྟར་སྒྲུང་ཚེ་བའི་རྗེས་འབྲངས་དེད་པ་ན། །ཁ་ཐལ་རྒྱུད་གིས་ཚེ་བ་སློག་ཅུར་འཕུལ། །ཅུ་སྟོངས་ཞེས་བྱ་འདི་ལ་
གསོ་ཐབས་དཀའ། །ཞེས་པ་སྟེ། བས་ན་སྐབས་འདིར་ལྟར་སྒྲུང་ཚེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསེལ་སྦྱོར་གྱིས་
དེད་པ་ན་བསེལ་དེས་རྒྱུད་འཕེལ་ནས་ཁ་ཐལ་བའི་རྒྱུད་གིས་ཚེ་བ་དེ་དེད་ཅིང་སློག་ཅུར་ཕུལ་བས་ཅུ་སྟོངས་པ་
ཞེས་སུ་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་གསོ་བའི་ཐབས་དཀའ་བ་ཡིན་ལོ། །

༤ དེ་བསྐྱོག་ཐབས་དང་ཉགས་སྐྱོན་བསྟན་པ།

དེ་ཕྱིར་ཟས་ཀྱིས་སྦྱོར་བསུ་རྒྱུད་སྦྱ་སྟོན། །ཉ་ཅང་བསུ་བ་སྦྱས་ན་ཚེ་བའི་གཞུག །ཟས་ཀྱིས་བབྱུང་ནས་རྟིངས་
ཚད་སྦྱོད་པ་ཡོད། །ཅེས་པ་སྟེ། བས་དེ་ཕྱིར་དེ་མ་བྱུང་གོང་ནས་ཟས་ཀྱིས་རྒྱུད་གི་སྦྱོན་བསུ་ཞིང་རྒྱུད་གི་སྦྱ་སྟོན་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གི་སྦྱོན་བསུ་བ་སྦྱས་ན་ཚེ་བའི་གཞུག་དེ་ཟས་ཀྱིས་བབྱུང་ནས་སྦྱར་རྟིང་པའི་ཚད་པ་
སྦྱོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

༥ ལྷན་པར་གྱི་ངོས་འཛིན་བསྟན་པ།

རྒྱུད་གི་ལྷ་འབྲུགས་མི་གསལ་འཁྲུལ་སོ་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་ངོས་བབྱུང་བྱི་ནང་གསལ་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ན་
རྒྱུད་གི་ལྷ་འབྲུགས་འདི་མི་གསལ་ཞིང་འཁྲུལ་སོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་དོན་དེའི་ཕྱིར་དུ་མི་འཁྲུལ་བར་ངོས་བབྱུང་བ་ལ་
བྱི་དང་ནང་གསལ་བ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་པ་འོ། །

༦ ཕྱི་རྟགས་ལ་ངོས་བབྱུང་བ།

ཚད་གཞུག་རྒྱུད་གིས་བྱས་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ། །ཅུ་རྒྱུག་གྱུར་ཀྱང་སྟོང་ལ་མནན་མི་བཟོད། །ཚུ་མདོག་དམར་ཡང་
དངས་ལ་སྐྱ་བ་ཆེ། །གཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་མ་ངེས་གར་ཡང་འཕོ། །སྟེ་སྟེང་སྐྱམ་ཡང་དམར་ལ་ཤིན་ཏུ་
རྩུབ། །སྟོམ་དད་ཆེ་ཡང་མ་འཕྲངས་སྟན་པར་རྩུགས། །རམ་འདེགས་དབུགས་ཚོད་གྱུར་ཀྱང་སྦྱ་བྱུག་
ཉར། །རྒྱུད་གསལ་བརྗེས་ན་ན་སྟེ་སྟོན་མི་བཟོད། །བསེལ་གཏར་བསྟེན་གྱིན་ཚད་པ་སྦྱར་ཡང་སྟེ། །བྱར་ཞོ་རུས་
ཐང་བསྟེན་གྱིན་ཚད་རྟགས་རུབ། །ཅེས་པ་སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཚད་པའི་གཞུག་དེ་རྒྱུད་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིའི་རྟགས་སུ་
ཅུ་རྒྱུག་པ་སྟེ་མཚོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མནན་ན་སྟོངས་ལ་མནན་མི་བཟོད་པ་དང་ཅུ་མདོག་དམར་ཡང་མི་ཉོག་
པར་དྲངས་ལ་སྐྱ་བ་ཆེ་གཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་གནས་མ་ངེས་པར་གར་ཡང་འཕོ་བ་དང་སྟེ་སྟེང་སྐྱམ་ཡང་མདོག་
དམར་ལ་ཤིན་ཏུ་རྩུབ་ཅིང་ཁ་སྟོམ་དད་ཆེ་ཡང་སྟོམ་རིགས་མ་འཕྲངས་ན་བསྟན་པར་རྩུགས་པ་དང་། །རམ་
འདེགས་ཞེས་དབུགས་ཚོད་པར་གྱུར་ཀྱང་སྦྱ་བྱུག་ཉར་བ་དང་རྒྱུད་གསལ་ནམས་བརྗེས་པ་སྟེ་མནན་ན་སྟེ་སྟོན་

མི་བཟོད་ཅིང་བསེལ་སྒྲོལ་དང་སྒྲོད་སྒྲོད་གང་ཡང་གཏང་སོགས་བསྟེན་གྱིན་ཚད་པ་སྐྱར་ཡང་སྒྲིབ་དང་བྱ་རམ་
དང་ཞོ་དང་རུས་པའི་ཐང་སོགས་རྒྱང་བཙོས་བསྟེན་གྱིན་ཚད་པའི་རྟགས་ལུབ་པའོ། །

༢ བྱང་རྟགས་ལ་ངོས་བརྒྱུད་བ།

བྱང་གི་བརྟག་པ་རྩ་ལྗོད་ལ་ལྷུང་། །རྩ་མདོག་དམར་ལ་དངས་ཤིང་ལྷུང་བཞེ། །སྤྲེ་སྤྲེ་དམར་ལ་སྐྱམ་ཞིང་རྩུབ་
པ་སྟེ། །དེ་གསུམ་མཐུན་ན་ལ་ཟས་སྟོད་པས་ཚོག་སྤྲེ་སྐྱམ་པའི་ཚད་རྒྱང་འབྱུང་ཡོད་པ་ཡིན། །སྐྱམ་ལ་རིད་ན་
རྒྱང་ལས་ཚད་ལ་མཐོ། །སྐྱམ་ལ་བྱག་ན་རྒྱང་ཚད་ཕྱིད་མར་ཡོད། །དམར་ལ་སྐྱམ་རྩུབ་རྒྱང་ཉིད་ཟད་མ་
ཡིན། །སེར་ལ་སྐྱམ་ལོག་རྒྱང་དང་མཁྲིས་པར་ལྷན། །སྐྱུ་ལ་སྐྱམ་ལོག་བད་རྒྱང་ཚད་ཡིན། །སྐྱུ་སྟེག་མདོག་མེད་
ཚད་བཟེར་ཞིང་རྫོགས། །དམར་འཇམ་རྫོན་ཞིང་མཉེན་ན་ལྷན་དང་བྲལ། །མན་ངག་ལྷན་པས་ལྷུ་འབྲུགས་མཐོང་
བས་གསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་གི་བརྟག་པ་ལ་རྩ་ལྗོད་པ་ལ་ལྷུང་བ་དང་། རྩའི་མདོག་དམར་ལོ་དངས་
ཤིང་ལྷུང་བཞེ་བ་དང་སྤྲེ་སྤྲེ་གི་མདོག་དམར་ལ་སྐྱམ་ཞིང་རྩུབ་པ་འབྱུང་སྤྲེ་དེ་གསུམ་ག་སྟེགས་པར་མཐུན་ན་ཅི་
འདྲ་ཡང་ཚད་པ་མེད་པས་ལ་ཟས་རྣམས་སྟོད་པས་ཚོག་ཅིང་སྤྲེ་སྐྱམ་པ་སོགས་པའི་ཚད་ཀྱི་རྟགས་དེ་རྣམས་རྒྱང་
གིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤྲེ་རྩེ་ཡར་འདྲིལ་བ་སྐྱམ་ལ་རིད་ན་རྒྱང་ལས་ཚད་པའི་ལ་མཐོ་བའི་རྟགས་
དང་། སྐྱམ་ལ་མདོག་བྱག་ན་རྒྱང་ཚད་ཕྱིད་མར་ཡོད་པའི་རྟགས་དང་། མདོག་དམར་ལ་སྐྱམ་ཞིང་རེག་བྱ་རྩུབ་
ན་རྒྱང་ཉིད་ཟད་མ་ཡིན་ཏེ་ཚད་པའི་རྟགས་དང་། མདོག་སེར་ལ་སྐྱམ་ཞིང་གྲོང་ན་ལོག་པ་རྒྱང་དང་མཁྲིས་
པར་ལྷན་པའི་རྟགས་དང་། མདོག་སྐྱུ་ལ་སྐྱམ་ཞིང་གྲོང་ན་ལོག་པ་བད་རྒྱང་དང་ཚད་པའི་རྟགས་དང་། སྐྱུ་
སྟེག་ལ་མདོག་མེད་པ་སྤྲེ་སྤྲེ་ཚད་བཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་རྫོགས་པའི་རྟགས་དང་དམར་ལ་འཇམ་པ་རྫོན་ཞིང་མཉེན་ན་
ལྷན་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ་དེ་སྤྲེ་སྤྲེ་མན་ངག་དང་ལྷན་པས་ལྷུ་འབྲུགས་གང་ཡོད་མིག་གིས་
མཐོང་བས་གསལ་ཡོ། །

༣ གསང་བའི་རྟགས་ལ་ངོས་བརྒྱུད་བ།

གསང་བ་སྟེགས་འཚོལ་སྐྱོན་གྱིས་བརྟག་པ་སྟེ། །བྱ་རམ་གོ་སྟོད་སྐྱ་སྐྱ་བསྐྱུས་ཐང་ངམ། །རུས་བརྒྱུད་གསུམ་
མམ་བྱར་ཞོ་གང་རུང་བ། །ཁྱུར་གང་སྟོད་ལ་བཏང་བའི་དེ་རུབ་ཏུ། །གཉིད་ཆེ་རྩུག་རྒྱང་སྤྲེ་འཚོལ་ཉུང་བ་
དང་། །ནངས་པར་སྤྲེ་རྫོན་ཤེས་པ་གསལ་ན་ངེས། །ཞེས་པ་སྟེ། གསང་བ་ལ་སྟེགས་འཚོལ་བ་སྐྱོན་གྱིས་བརྟག་
པ་སྟེ་བྱ་རམ་དང་གོ་སྟོད་དང་སྐྱ་སྐྱ་བཙུག་པའི་བསྐྱུས་ཐང་ངམ་སྟེ་ལོང་སོག་ཡུ་གཞུག་རྒྱང་སྤྲེ་རུས་བརྒྱུད་གསུམ་
མམ་བྱར་ཞོ་ཞེས་ཞོ་སྐྱོན་པར་བྱ་རམ་བཏང་བ་དེ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཁྱུར་བ་གང་སྟོད་ལ་བཏང་བའི་དེ་

ལུབ་ཏུ་ནད་པ་དེ་གཉིད་ཆེ་ལ་ཟུག་ཚུང་ཞིང་བླ་འཚོལ་ཉུང་བ་དང་ནངས་པར་ལྷོ་རྫོན་ཞིང་ཤེས་པ་གསལ་ན་རྒྱང་གི་ལུ་འབྲུགས་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

༤ བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

རམ་ཚོད་འདར་འབོག་སྐྱ་འཆལ་འབྲོས་པ་ན། །འཕྲལ་དུ་མཐིལ་བཞི་ཚོགས་པ་བསྐྱུ་མཉེ་བུ། །ཚོལ་བུ་བུ་རམ་ཕྱེ་གསུར་དུས་བས་བདུག །གོང་བཞིན་སྐྱ་ལོན་མཚམས་སུ་ཕེབས་པར་ངེས། །ངེས་པ་རྙེད་ན་བསིལ་ཤ་གསར་པ་ཡི། །ཚོ་ལུ་མེ་མ་ཕྱད་དང་གསར་འཇམ་ཆང་། །བ་ཤ་བཅོས་ཁེངས་སྒོག་སྐྱའི་ཆབ་མིག་དང་། །བ་རའི་མར་གསར་ཀར་སྐྱར་སྐྱར་ནམས། །དགོངས་དང་ཐོ་རངས་རྒྱང་དུས་བསྟན་པར་བུ། །དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཚད་སྟོངས་བཅོས་དང་མཐུན། །ཁ་ཟས་སྐར་སྟོད་བསིལ་སྐྱན་གཞུག་བསྐྱེངས་ལ། །ཟས་ཀྱིས་རྒྱང་མནན་བསིལ་གྱིས་ཚད་ལྷག་གདོན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རམ་ཚོད་དང་ལུས་འདར་ཞིང་བརྒྱལ་འབོག་དང་ཚོགས་སྐྱ་བ་འཆལ་ཞིང་ལྷོ་གེ་བའི་སྐྱགས་སུ་འབྲོས་པ་ན་འཕྲལ་དུ་རྩ་སྟེ་ཡོད་པས་རྒྱང་ལག་མཐིལ་བཞི་དང་སྐྱལ་བའི་ཚོགས་པ་ལ་བསྐྱུ་མཉེ་བུ་ཞིང་ཚོལ་བུ་དང་བུ་རམ་དང་ཕྱེ་མར་གྱི་གསུར་གྱི་དུ་བས་བདུགས་པས་གོང་བཞིན་སྐྱ་ལོན་ལུ་འབྲུགས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཕེབས་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་རྙེད་ན་རི་དྲགས་དང་བ་ལང་ར་ན་གཞོན་སོགས་བསིལ་བའི་རིགས་ཀྱི་ཤ་གསར་པའི་ཚོ་ལུ་ཞེས་ཤ་དེ་གྱི་ཐགས་བྱས་མེ་མ་ཕྱད་ཅེས་པ་རྒྱ་དང་བཅས་ལུང་རྩོ་བཟང་པོ་བསྟེགས་པར་བརྒྱབ་ནས་ལུ་བ་བཏོན་པའི་ཤ་ལུ་དང་། གསར་འཇམ་གྱི་ཆང་། བ་ཤ་བཅོས་པ་ཁེངས་པོ་དང་སྒོག་སྐྱ་བརྒྱངས་པ་རྒྱས་བསྐྱེངས་པའི་ཆབ་མིག་དང་བ་དང་རའི་མར་གསར་པ་ཀར་དང་སྐྱར་ལ་སྐྱར་བ་ནམས་དགོངས་མོ་དང་ཐོ་རངས་རྒྱང་གི་དུས་ལ་བསྟན་པར་བུ་ཞིང་དེ་ལས་རྒྱས་པ་འོག་ཏུ་ཚད་སྟོངས་ཞེས་པ་སྟོངས་ཚད་གྱི་དུས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བཅོས་དང་མཐུན་ཁ་ཟས་ཚོད་ལས་སྐྱ་བར་སྟོད་ཅིང་བསིལ་སྐྱན་གྱིས་གཞུག་བསྐྱེངས་ལ་ཟས་ཀྱིས་རྒྱང་མནན་ནས་བསིལ་སྐྱར་གྱི་སྐྱན་རིགས་ཀྱིས་ཚད་པའི་ལྷག་གདོན་པ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ། མཁྲིས་པའི་རི་ཐང་མཚམས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱུར་བསྟན་པ་དང་། འཕྲལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། ལྟར་སྐྱང་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་འཕྲལ་སྟོན་བསྟན་པ། བྱར་སྐྱིམས་པ་གཅེས་པར་གདམས་པ། ལྱད་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་རྟགས་བསྟན་པ། དེའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པའོ། །

༥ མཁྲིས་པའི་རི་ཐང་མཚམས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱུར་བསྟན་པ།

དར་མ་ནད་ཁམས་ལྷག་མཁྲིས་ཆེ་བ་དང་། །མཁྲིས་པའི་གནས་སུ་ཚ་བ་བབས་པ་དང་། །ཤ་ཆང་གཉིད་དང་ཕྱག་ལུལ་ཚད་རྒྱུན་འདོམ། །ཚ་བ་བཅོས་ཕྱིས་ཚ་བ་ཁ་ཐལ་དང་། །ཚད་པ་བད་རྒྱང་གོགས་མེད་རྒྱང་པ་

ནམས། །ཚད་པ་ཟད་ཀྱང་བད་རླུང་ཉགས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་མཁྲིས་པའི་ལུ་འབྲུགས་ནི་ནད་པ་
དེ་ན་ཚོད་དང་མ་གཏོག་ནས་ནད་ཀྱི་ཁམས་ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་ཆེ་བ་དང་མཁྲིས་པའི་གནས་གཙོ་ཆེ་བ་སྟེ་བ་པོ་བ་
ཁྲག་དང་རྩལ་དྲངས་མ་རྒྱ་སེར་མིག་དང་པགས་པ་ལྷན་པར་ལུ་བའི་གནས་ཡོང་བྱེ་བྲག་ཁྲག་དང་རྩལ་མིག་དང་
མཚིན་མཁྲིས་རྒྱ་མ་སོགས་སུ་ཚ་བ་བབས་པ་དང་། ཤ་ཆང་བསྟེན་དྲགས་པ་དང་གཉིད་དང་དྲག་ལྷལ་གྱི་ལས་
སོགས་ཚད་པའི་རྒྱུ་གྱི་རིགས་འདོམ་པ་དང་། ཚ་བ་བཅོས་ཕྱིས་ནས་ཚ་བ་དེ་ཁ་བལ་བ་དང་། ཚད་པ་ལ་བད་
རླུང་གི་གྲོགས་མེད་རྒྱང་པ་ནམས་ཚད་པ་ཟད་ཀྱང་བད་ཀྱང་གི་ཉགས་མི་འབྱུང་ངོ་། །

༡ འཁྲལ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཟས་སྟོན་ཡེན་ལ་གཏད་རྗེས་ཀྱི། །རྩ་སྐབས་སྟོངས་པས་ཟས་ཚད་སྟེད་འཇུར་བས། །རྩ་འདེགས་དྲོད་ཆེ་
ཁ་སྐམ་ཤེས་པ་འཐིབ། །ཚད་ལྷག་ཡོད་ཟེར་འཁྲལ་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཟས་སྟོན་གྲུབ་ཀྱང་ཁ་
ཟས་གང་ཡང་ཡེན་ལ་གཏད་པ་སྟེ་མ་ཟོས་པའི་རྗེས་ཀྱི་རྩ་སྐབས་སྟོངས་པས་སྐར་ཟས་ཚད་སྟེད་འཇུར་བས་རྩ་
དཔངས་འདེགས་པ་སྟེ་གིམས་པ་དང་། དྲོད་ཆེ་ལ་ཁ་བསྐམ་ཞིང་ཤེས་པ་འཐིབས་པ་དེ་ལ་དུས་ཚད་པའི་ལྷག་མ་
ཡོད་ཟེར་འཁྲལ་པའི་ས་ཡིན་ཏེ།

༢ ལྟར་སྐར་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་འཁྲལ་སྟོན་བསྟན་པ།

ཚོངས་པས་དེ་ལ་བསིལ་གྱིས་དེད་པ་ཡིས། །བྲངས་ཟད་རླུང་ལས་ཇུར་པའི་ཚ་བར་ལྟོག། །དེ་སྟོག་གཤིན་རྗེས་
ལག་ཏུ་གཏད་དང་མཚུངས། །ཟས་སྟོན་སྐར་ན་རྒྱས་པའི་ཚ་བར་ལྟོག། །གང་ཡང་མི་ཤེས་ཚོངས་པ་མགོ་བོ་
འཁོར། །ཞེས་པ་སྟེ། རིག་པ་ཚོངས་པས་དེ་ལ་ཟས་སྐར་སོགས་བསིལ་གྱིས་དེད་པས་ལུས་ཀྱི་བྲངས་ཟད་ཅིང་
རླུང་ལས་ཇུར་པའི་ཚ་བར་སྐར་ལྟོག་སྟེ་ནད་པ་དེའི་སྟོག་འཆི་བདག་གཤིན་རྗེས་ལག་ཏུ་གཏད་པ་དང་མཚུངས།
ཡང་ཟས་སྟོན་པ་སྐར་པས་ན་རྒྱས་པའི་ཚ་བར་ལྟོག་ཅིང་གང་ཡང་མི་ཤེས་པར་རིག་པ་ཚོངས་པ་ནི་མགོ་བོ་
འཁོར་བར་འཇུར་ངོ་། །

༣ ཇུར་སྐྱིམས་པ་གཙེས་པར་གདམས་པ།

མ་སྐས་མ་ཕྱིས་འཕྲང་ལ་བསྐྱག་པ་གཙེས། །ཞེས་པ་སྟེ། མ་སྐས་ཏེ་ཚད་པ་ཟད་པ་མ་ཕྱིས་ཏེ་བྲངས་ཟད་རླུང་
ལས་ཚ་བར་མ་ལྟོག་པའི་བར་གྱི་འཕྲང་དེ་ལ་བསྐྱག་པ་གཙེས་སོ། །

༤ ལྷན་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་ཉགས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མཁྲིས་པའི་རི་བང་མཚམས་སུ་སྟེབས་པའི་ཉགས་བསྟན་པ། །བྲངས་ཟད་རླུང་འཇུར་གྱི་ཉགས་བསྟན་
པ་གཉིས་སོ། །

༡ མཁྲིས་པའི་རི་བང་མཚམས་སུ་སླེབས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

དོས་བརྒྱུང་རྟགས་ལ་དོན་མེད་རྩལ་འབྱུང་ཞིང་། །དང་ག་མི་འགག་སྐྱོམ་དད་རྒྱུང་བ་དང་། །གཉིད་དུས་ཟ་བྱི་མི་
འོང་རམ་པ་བདེ། །སྤྲོད་མཉེན་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་ག་དམར་སེར་དང་། །ཅུ་རྒྱུད་ཕྱི་གྲིམས་ཁོང་སྟོན་ཐ་མལ་
ཟངས། །ལྷེ་སྟེང་སེར་ལ་སྐྱམ་ཁོག་ཐ་མ་དམར། །ཤ་རྩིང་མར་རྩིང་བྱ་རམ་ཆང་ལ་སོགས། །བསྟུན་པ་གསལ་པ་
དང་ཉ་ཅང་ཚད་ལས་ཐལ། །ཐོས་འགྲོག་ཚ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་བས་མི་གཅད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་དོས་བརྒྱུང་བའི་རྟགས་
ལ་ནི་དོན་མེད་རྩལ་འབྱུང་ཞིང་དང་ག་མི་འགག་ཅིང་ཁ་སྐྱོམ་དད་རྒྱུང་བ་དང་། །གཉིད་ལ་སོང་བའི་དུས་ཟ་བྱི་མི་
འོང་ཞིང་དབུགས་རམ་པ་བདེ་བ་དང་སྤྲོད་མཉེན་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་ག་དམར་སེར་འབྱུང་བ་དང་ཅུ་རྒྱུད་ཕྱི་གྲིམས་
པ་ནི་ཚད་པའི་ལྷ་སྟེང་དང་ཁོང་སྟོན་པ་ནི་གང་བའི་དོ་བོ་ཐ་མལ་གྱི་གངས་ནི་སྐྱེན་པའི་དབུགས་ལྷག་པ་ཕྱི་ནང་གི་
གཅིག་ལ་ལན་ལྷ་འཕར་བ་དང་ལྷེ་སྟེང་མཚོ་ག་སེར་ལ་སྐྱམ་ཁོག་གྲོང་ཐ་མ་དམར་བ་དང་ཤ་རྩིངས་དང་མར་
རྩིངས་དང་བྱ་རམ་གྱི་ཆང་ལ་སོགས་ཡང་ཡང་བསྟུན་པ་གསལ་པ་དང་ཉ་ཅང་མངས་པའི་ཚད་ལས་ཐལ་བྱོད་བརྒྱུད་
དེ་ཐོས་འགྲོག་སྟེ་ཐོས་མ་ཐག་ལ་ཚ་བ་སྐྱེས་ན་ཡང་བས་དེ་རན་པར་བབའ་བ་ལས་རྩ་བ་ནས་མི་གཅད་ཅིང་།

༢ རྒྱུངས་བཟང་རྒྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟགས་བསྟན་པ།

དེ་ལས་ཐལ་ནས་རྒྱུངས་བཟང་རྒྱུང་གྱུར་ན། །ཤ་འཚོར་མཚོག་སེར་སྟེ་ཡིས་རོ་མི་ཚོར། །རམ་ཚོད་བ་སྤྲུ་ལྡང་ཞིང་
སྐྱོམ་དད་ཆེ། །སྤྲོ་ཅུ་སེང་ལ་སྐྱེ་འདབ་བག་ཅམ་འདར། །མཁྲིས་པའི་ལྷ་འབྲུགས་མི་འགྱུར་དོས་འཛིན་ཡིན། །
ཞེས་པ་སྟེ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་གཅོད་པར་ཐལ་ནས་རྒྱུངས་བཟང་ལ་རྒྱུང་དུ་གྱུར་ན། །ལུས་ཀྱི་ཤ་འཚོར་པགས་པའི་
མཚོག་སེར་ལ་སྟེ་སྤྲུ་བས་ཀྱི་རོ་མི་ཚོར་བ་དང་དབུགས་རམ་པ་སྟེ་ཚོད་ལ་བ་སྤྲུ་ལྡང་ཞིང་ཁ་སྐྱོམ་དད་ཆེ་བ་དང་སྤྲོ་
ཅུ་སེང་བ་སྟེ་འགྲོང་བ་ལ་སྐྱེ་འདབ་བག་ཅམ་འདར་བ་འདི་ནམས་ནི་མཁྲིས་པའི་ལྷ་འབྲུགས་མི་འགྱུར་བའི་དོས་
འཛིན་ཡིན་ནོ། །

བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་དང་། །བྱེ་བྲག་རྒྱུང་གྱུར་གྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༡ སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་བཅོས་ཐབས་ཚད་རྟགས་ལུབ་པ་དང་། །ཁང་རྟགས་མི་སྐྱུག་བྱུར་ཞོ་ཚོ་ལྷ་དང་། །ཆང་འཇམ་རྒྱ་བསྐྱེས་ཆ་
ཡིས་བྱིད་ལ་བཏང་། །དེ་ཡིས་ཚ་བ་མི་སྐྱེ་འཕྲུལ་མི་སྲིད། །ནད་བཟང་བས་ཀྱིས་ཚ་བ་སྐྱེར་མཛོད་ན། །བསྐྱེག་པའི་
རུས་མེད་ཐལ་ཚན་བྱོད་དང་འབྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི་ཚད་པའི་རྟགས་ལུབ་པ་དང་དེ་མ་
ཐག་གང་རྒྱུང་གི་རྟགས་མི་བསྐྱུག་པར་བྱ་རམ་དང་ཞོ་དང་ཤ་ཚོ་བའི་ལྷ་བ་དང་ཆང་འཇམ་པ་རྒྱ་དང་བསྐྱེས་པ་

ནམས་ཐོག་མར་ཉུང་ཤས་ནས་རིམ་པས་བསྐྱེད་དེ་ཆས་བྱིད་ལ་བཏང་བ། དེས་ཚ་བ་མི་སྐྱེ་ན་འཁྲུལ་བར་མི་སྲིད།
ཡང་ཚད་ནད་སྣ་མ་དེ་བཟད་ཀྱང་བསྐྱེད་མཛོན་ཡང་དེས་ནི་ལུས་བྱངས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པ་
དཔེར་ན་མེ་ཤི་ལུལ་གྱི་ཐལ་བ་ཚན་མེད་ཉོད་དང་འབྲེལ། །

༡ བྱེ་བྲག་རླུང་གྱུར་གྱི་བཙོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་ཚ་བ་བདེ་འབྲུགས་ལ་ཐལ་ན། །བྱངས་བཟད་རླུང་གྱུར་ཚ་བར་ལྗོག་པའི་ཕྱིར། །རུས་རྙིང་བསྐྱེད་ལྷུ་ཤིང་
ཀུན་སྒོམ་སྣ་དང་། །བིག་པན་ཐལ་བ་རྩོ་འཇམ་ཁྱེད་ལུས་བཏང་། །ཡང་ན་ལ་རུ་ཚ་དང་རྫོ་ཏི་དང་། །མར་རྙིང་
སྐྱུར་བ་སྐྱུལ་ཡར་གཏང་བར་བྱ། །དེས་མ་ཐུབ་ན་རྫོ་ཏི་གསུམ་མམ་ལ། །ལ་རུ་ཚ་ལ་ཞོ་བཞི་བྱུར་སྣང་
གཅིག །མར་རྙིང་སྣང་བཅུན་ལྡེ་གྱུར་བྱས་ཏེ་བཏང་། །མི་རུས་བསྐྱེད་ལྷུ་ཤིང་ཀུན་བཟ། །མཐིལ་བཞི་
ཚིགས་པ་རླུང་གསང་བསྐྱེད་མཉེ་དང་། །རླུང་གསང་བཞི་བསྐྱེད་མར་རྙིང་འཇམ་ཅི་བྱ། །ཤ་ཚང་མར་རྙིང་བྱ་རམ་
ཉོད་བཅུད་བསྟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚ་བ་དེ་ལ་སྐྱེན་བསྐྱེད་པའི་ལྱིས་བདེ་བ་སྟེ་བསྟེན་བྲགས་པའི་ལ་ཐལ་
ན་བྱངས་བཟད་དེ་རླུང་རླུང་གྱུར་ནས་སྐྱུར་ཚ་བར་ལྗོག་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་རུས་རྙིང་བསྐྱེད་པའི་ལྷུ་བར་ཤིང་ཀུན་དང་
སྒོམ་སྣ་ལུ་སྐྱེད་ལོ་སྟོན་སོགས་དང་བིག་པན་ནི་རྒྱས་པ་ཚ་བ་སྐྱུར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོག་བསྐྱེད་ལུས་པ་མི་འགལ་
ཀྱང་དཔོས་གྱི་ཐལ་བ་རྩོ་འཇམ་ །ཁྱེད་ལུས་ཞེས་ནང་པར་ཐོ་རངས་བས་མ་ཐོས་པའི་སྒོན་རླུང་བཏང་། །ཡང་ན་ལ་
རུ་ཚ་དང་རྫོ་ཏི་དང་མར་རྙིང་ནམས་སྐྱུར་བ་གསུམ་ཡར་ཞེས་རུས་གསུམ་རླུང་གཏང་བར་བྱ། དེས་ཀྱང་མ་ཐུབ་ན་
རྫོ་ཏི་གསུམ་མམ་ལ་ལ་རུ་ཚ་ལ་ཞོ་བཞི་དང་བྱ་རམ་སྣང་གཅིག་དང་མར་རྙིང་སྣང་བཅུན་ནམས་ལྡེ་གྱུར་བྱས་ཏེ་
བཏང་ཞིང་མེད་རུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷུ་བར་སྐྱོག་སྐྱེད་པའི་ཀུན་བཟན་པས་རྒྱང་ལག་གི་མཐིལ་བཞི་དང་རྒྱབ་གྱི་
ཚིགས་པ་དང་པོ་སོགས་རླུང་གསང་གོང་རླུང་པར་བསྐྱེད་མཉེ་དང་། །རླུང་གསང་བཞི་ནི་ཞལ་སྟོང་དང་པོ་
ཚིགས་པ་རླུང་པ་སྐྱེད་ཉོད་དང་དཀར་ནག་མཚམས་བཞི་བསྐྱེད་ཞིང་མར་རྙིང་པའི་འཇམ་ཅི་བྱ་བ་དང་ཤ་ཚང་མར་
རྙིང་པ་དང་བྱ་རམ་དང་ཉོད་དང་ །བཅུད་གྱི་རིགས་བསྟེན་ནོ། །

གསུམ་པ། བད་ཀན་གྱི་རི་ཐང་མཚམས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱུར་བསྟན་པ་དང་། །འཁྲུལ་པ་བྱེ་བྲག་རླུང་བསྟན་པ། །ལྟར་སྐྱེད་རྗེས་འབྲངས་གྱི་
འཁྲུལ་སྐྱོན་བསྟན་པ། །དེའི་བསྐྱོག་ཐབས་བསྟན་པ། །ལྷན་པར་པོས་འཛིན་གྱི་བརྟག་པ་བསྟན་པ། །དེའི་བཙོས་
ཐབས་བསྟན་པའོ། །

༡ འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་བསྟན་པ།

གྲིས་པ་བད་ཀན་གྲང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། །བད་ཀན་ཡུལ་དུ་ཚ་བ་བབས་པ་དང་། །མ་སློན་གཏར་བསིལ་ཚ་བ་བྱེར་
རྒྱུ་འདོམ། །ཚད་གཞུག་མི་མངོན་གྲང་རྟགས་ཁ་ཡར་འོང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་བད་ཀན་གྱི་ལྷ་འབྲུགས་
གྱི་ནད་པ་དེ་གྲིས་པ་དང་གདོད་ནས་བད་ཀན་རྒྱ་བོ་དང་གྲང་ཤས་ཆེ་བ་དང་བད་ཀན་རྒྱ་བོའི་ཡུལ་མགུལ་པ་བྲང་
སྟོ་བ་མགོ་དྲངས་མ་ཤ་ཚོལ་རྐང་ལུ་བ་སྟེ་དང་སྟེ་བྱུད་པར་མ་ལུའི་གནས་པོ་མཁལ་སྟོང་རྣམས། བད་ཀན་གྱི་
ཡུལ་དུ་ཚ་བ་བབས་པ་དང་ནད་མ་སློན་པར་རྩ་གང་ཡང་གཏར་བ་དང་བསིལ་སྟོར་ གྲིས་ཚ་བ་བྱེར་བ་སོགས་
རྒྱུ་དེ་དག་འདོམས་ནས་ཚད་གཞུག་མི་མངོན་པར་གྲང་བའི་རྟགས་ཁ་ཡར་འོང་ངོ་ །

༢ འཁྲུལ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།

རྩ་དལ་རྒྱ་མདོག་སྟོལ་དང་ག་འགག། །ལྷོ་སྟོན་གདོང་རྒྱ་ཁ་བས་འཇུ་བ་དཀའ། །བག་ལ་ཉལ་བས་གྲང་བར་
འཁྲུལ་བ་ཡོད། །ཅེས་པ་སྟེ། རྩ་དལ་ཞིང་རྒྱ་མདོག་སྟོལ་བས་གྱི་དང་ག་འགག་སྟེ་སྟོན་ཞིང་གདོང་རྒྱ་ཁ་བས་
འཇུ་བ་དཀའ་ཞིང་ཚ་བའི་ནད་མི་མངོན་པར་སྟོག་གྱུར་བག་ལ་ཉལ་དུ་ཡོང་བས་གྲང་བར་འཁྲུལ་བ་ཡོད་ངོ་ །

༣ ལྟར་སྟངས་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྟོན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བས་སྟོང་ཚ་བར་ལྟོག། །ཉ་ཅང་ཐལ་འགས་དམུ་རྒྱུ་འཇུར་བ་ཡོད། །དེ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་
ཐལ་སྟོན་རྒྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བས་སྟོང་སྟངས་ན་སྟར་ཚ་བར་ལྟོག་ཅིང་ཡང་སྟོམ་ཉ་ཅང་ཐལ་
འགས་པས་དམུ་རྒྱུ་འཇུར་བ་ཡོད་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་འདི་ལ་ཐལ་བའི་སྟོན་རྒྱུང་ངོ་ །

༤ དེའི་བརྗོད་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་ཚ་བ་བྱེར་དེས་ཕྱི་རྗེས་བཅད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་ལྟར་ན་ཚ་བ་བྱེར་དེས་པའི་རྟགས་མཐོང་ནས་ཕྱི་རྗེས་
ཤོད་ལ་སྟོར་ནས་བཅད་ངོ་ །

༥ ལྷན་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་རྟགས་བསྟན་པ།

ངོས་བབྱང་རྩ་རྒྱུད་བྱིང་དལ་སྟོད་པར་འཕར། །རྒྱ་ཁ་སྟེ་ལ་མདོག་སྟོ་འིན་ཏུ་དངས། །སྟར་གྱི་གོས་གྲིས་མི་ངོས་
རྒྱ་རྩ་མེང་། །ཁ་བས་འཇུ་བའི་སྟོབས་དང་སྟོམ་དད་རྒྱུང་། །མིག་སྟུག་བྲང་དང་གསུམ་པ་རྐང་བོལ་སྟངས། །དེ་
དུས་ཚ་བ་མེད་དེས་རྟགས་ཡིན་པས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་ངོས་བབྱང་བ་ནི་རྩ་རྒྱུད་བྱིང་ཞིང་དལ་ལ་སྟོད་པར་
འཕར་བ་དང་ཡང་ཡང་འཚག་དགོས་པའི་རྒྱ་ཁ་སྟེ་ལ་མདོག་སྟོ་ཞིང་སྟོག་པ་མེད་པར་འིན་ཏུ་དྲངས་པ་དང་སྟར་
གྱི་གོས་གྱོན་སྟུག་གྲིས་མི་ངོས་འིན་སྟུ་རྩ་མེང་བ་སྟེ་འགྲེང་བ་དང་། ཁ་བས་གང་ཡང་འཇུ་བའི་སྟོབས་དང་ཁ་

སྐོམ་དང་རྒྱུང་ཞིང་མིག་སྤྲུགས་ཏེ་མིག་ལྷིབས་དང་། བྲང་དང་གསུམ་པ་རྒྱུང་པའི་བོལ་རྣམས་སྐྱུངས་འོང་བ་དེའི་
དུས་ལ་ཚ་བ་མེད་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་ན།

༤ བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གོང་དང་མི་འདྲ་ཁ་ཟས་བྲིད་མི་དགོས། །ཤ་ཆང་ཚོད་བཅུད་ལྷུག་པར་བཏང་བས་ཚོག་ །འཇུ་དཀའ་སྤོ་སྤྱོད་ལ་
མངལ་མཆིལ་མ་མང་། །རྒྱུ་ཚ་གསུམ་ཐང་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་འམ། །རྒྱུ་མ་ཁ་ཡི་བྱེ་མས་མེ་ཚོད་བསྐྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །གོང་གི་མཁུས་པའི་ཞུ་འབྲུགས་དང་མི་འདྲ་བས་ཁ་ཟས་ཉུང་དུ་ནས་བྲིད་པར་མི་
དགོས་སོ། །ཤ་ཆང་སོགས་ཚོད་བཅུད་ཀྱི་རིགས་ལྷུག་པར་བཏང་བས་ཚོག་ཅིང་ཟས་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ཕོ་བ་སྤོ་ལ་
སྤྱོད་པ་འབྲུང་བ་དང་ཁ་མངལ་བས་འོ་མི་ཚོར་ཞིང་ཁ་ནང་དུ་མཆིལ་མ་མང་ན་ །སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚ་གསུམ་ཐང་
ངམ་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་འམ་རྒྱུད་མ་ཁ་ཡི་བྱེ་མས་ཕོ་བའི་མེ་ཚོད་སྐྱེད་ཐབས་གྲིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ཚ་བའི་རི་ཐང་མཚམས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་
བཅུ་བཞི་པའོ། །